

Pouke
iz Biblije

SRPANJ
KOLOVOZ
RUJAN
2024.

Evandjelje po Marku

EVANDELJE PO MARKU

Thomas R. Shepherd

Evandjelje po Marku

Pouke iz Biblije

Srpanj, kolovoz i rujan 2024.

Sadržaj

1. Početak evanđelja
2. Jedan dan u Isusovoj službi
3. Rasprave
4. Usporedbe
5. Čuda na jezeru
6. Izvana i iznutra
7. Poučavanje učenika (1)
8. Poučavanje učenika (2)
9. Sukobi u Jeruzalemu
10. Posljednji dani
11. Uhvaćen i izveden pred sud
12. Osuđen i razapet
13. Uskrsli Gospodin

POUKE IZ BIBLIJE — izdanje za odrasle — 3/2024.

Pouke iz Biblije — izdanje za odrasle priprema Odjel za crkvene službe Generalne konferencije adventista sedmog dana. Pouke se pripremaju pod nadzorom proširenog odbora za subotnjoškolske pouke, čiji su članovi konzultativni urednici. Tiskana biblijska pouka pridonos je odbora.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjure Deželića 77, 10000 Zagreb, Hrvatska • *Odgovorni urednik:* Neven Klačmer • *Urednik:* Mario Šijan • *Prijevod:* Tamara Babić • *Lektura:* Marijan Malašić • *Korektura:* Ljiljana Đidara • *Prijelom:* Brankica Vukmanić • *Tisak:* Znaci vremena, Zagreb

znaci-vremena.com • adventisti.hr

CROATIAN ADULT SSQ — 3/2024
Thomas R. Shepherd, The Book of Mark

UVOD

Evangelje po Marku

Od početka Evangelja po Marku čitatelj zna da je Isus Mesija, Božji Sin (Marko 1,1). Međutim, narodu o kojem je riječ u ovoj knjizi bilo je teško razumjeti tko je On i kakav je Njegov krajnji cilj — osim onim pojedincima koji su bili opsjednuti demonima. Oni su točno znali tko je On! Demoni su Ga prepoznavali i povlačili se pred Njegovim silnim riječima.

Ali Isus im je prilično dosljedno zapovijedao da tu spoznaju zadrže za sebe. Čemu ta zapovijed o tajnosti? Proučavatelji Biblije vjekovima su se bavili tim pitanjem. Ono je čak dobilo i svoj stručni naziv — mesijanska tajna. Zašto bi jedno evangelje zahtijevalo da se šuti o tome tko je Isus?

Ipak, na ovom putovanju kroz Evangelje po Marku postat će nam jasno da u toj biblijskoj knjizi ne postoji samo tajna — već i čudesno otkrivenje. To se s pravom može nazvati motivom skrivanja i otkrivanja, što se provlači kroz cijelu ovu knjigu, premda na kraju sva tajnovitost neočekivano nestaje i biva zamijenjena Isusovim silnim otkrivenjem.

*Na putovanju kroz
Evangelje po Marku
postat će nam jasno da
u toj biblijskoj knjizi ne
postoji samo tajna —
već i čudesno otkrivenje.*

Evangelje po Marku može se podijeliti na dva zasebna dijela — zapravo, na dvije polovine. Tekst od prvog pa skoro do kraja osmog poglavlja bavi se ključnim pitanjem: *Tko je Isus?* Odgovor leži u Njegovom nauku i čudima. On uvijek iznova pobjeđuje zlo, donosi nadu potlačenicima i uvjerljivo iznosi istine koje zadiru u samu srž ljudskog postojanja. Sve to jasno govori čitatelju da je On Mesija, Krist, kojega je židovski narod tako dugo čekao.

Međutim, tek negdje na polovini knjige, neko tko *nije bio opsjednut demonima* ispravno zaključuje tko je On, čime odgovara na pitanje postavljeno u prvoj polovini knjige, a odnosi se na Kristov identitet. Taj netko je Petar koji otvoreno izjavljuje: “Ti si Krist.” (Marko 8,29 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Druga polovina Evangelja po Marku, od Marka 8,31 pa sve do kraja knjige, odgovara na drugo pitanje: *Kamo Isus ide?* Odgovor je zapanjujuć. On ide na križ — najprezreniji i najsramniji oblik izvršenja smrtne kazne u Rimskom Carstvu. To je potpuno neočekivano odredište za Mesiju, koji je, po mišljenju Njegovih sljedbenika, trebao poraziti Rim i utvrditi Izrael kao moćan narod.

Isusovi učenici, skloni pravljenju grubih pogrešaka, nisu mogli dokučiti o čemu On to govori. I kako se izvještaj nastavlja, oni sve rjeđe postavljaju pitanja u vezi s tom bolnom temom, dok na kraju sasvim ne zašute pred neželjenom istinom.

Sve postaje sumornije kako Isus dublje ulazi u sukob s vjerskim vođama koji kuju urotu da Ga ubiju. A učenici, koji se još uvijek nadaju slavnom kraljevstvu, bivaju potpuno zaprepašteni Njegovim uhićenjem, suđenjem i raspećem, što je sve potpuno suprotno njihovim očekivanjima.

Međutim, u svemu tome Isus i dalje šalje jasnu i dosljednu poruku o tome kamo ide i što znači to što će umrijeti i uskrsnuti. Kruh i čaša na Posljednjoj večeri prikazivat će Njegovo tijelo i krv (Marko 14,22-25), i On će postati otkup za mnoge (Marko 10,45).

To ne znači da je Isus otišao na križ sa stoičkom mirnoćom. U Getsemaniju On se žestoko bori s tom odlukom (Marko 14,32-42), a na križu više u očaju: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!" (Marko 15,34) Evanđelje po Marku jasno otkriva mračno iskustvo s kojim se Krist suočio — cijenu našeg spasenja. Međutim, križ nije kraj Njegovog putovanja. Nakon uskrsnuća, On se susreće s učenicima u Galileji — i, kao što znamo, tada nastaje kršćanska crkva.

To je veličanstveni izvještaj iznesen u jezgrovitom i dinamičnom stilu, s malo komentara samog pisca evanđelja. On jednostavno iznosi događaje, a zatim pušta da riječi i djela sami za sebe govore o životu, smrti i uskrsnuću Isusa iz Nazareta.

Dr. Thomas R. Shepherd viši je znanstveni suradnik i predavač Novog zavjeta na Teološkom fakultetu Sveučilišta Andrews. On i njegova supruga Sherry imaju dvoje odrasle djece i šestero unučadi.

Početak evanđelja

“Nakon što Ivan bijaše predan, dode Isus u Galileju propovijedajući evanđelje o kraljevstvu Božjem i govoreći: ‘Ispunilo se vrijeme i približilo se kraljevstvo Božje! Pokajte se i vjerujte evanđelju!’” (Marko 1,14.15 — Varaždinska Biblija)

Biblijski tekstovi: Djela 13,1-5.13; Djela 15,36-39; Marko 1,1-15; Izaija 40,3; Daniel 9,24-27.

Tko je napisao Evanđelje po Marku i zašto ga je napisao?

Ni u jednom evanđelju ne navodi se ime njegovog autora. Nešto najbliže tome nalazimo u Evanđelju po Ivanu, gdje se spominje “učenik kojega je Isus osobito ljubio” (vidi Ivan 21,20.24).

Međutim, sva kanonska evanđelja od najranijih su se vremena povezivala s nekim apostolom (Matej, Ivan) ili njegovim pratiteljem. Na primjer, Evanđelje po Luki povezuje se s Pavlom (vidi Kološanima 4,14; 2. Timoteju 4,11; Filemonu 1,24), a Evanđelje po Marku s Petrom (vidi 1. Petrova 5,13).

Premda pisac Evanđelja po Marku nigdje u tekstu ne navodi svoje ime, rana crkvena predaja ukazuje da je to bio Ivan Marko, nekadašnji suputnik Pavla i Barnabe (Djela 13,2.5), a kasnije Petrov suradnik (1. Petrova 5,13).

Naš prvi korak ovoga tjedna bit će da saznamo nešto o Marku na osnovi navoda iz Svetoga pisma, da razmotrimo njegov rani neuspjeh i konačni povratak u službu. Zatim ćemo se okrenuti uvodnom dijelu ovog evanđelja gledajući unaprijed kamo ovaj izvještaj vodi i osvrćući se na pitanje zašto je jedan u početku neuspješni, a onda ponovno aktivni misionar napisao takvu knjigu.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Proroci i kraljevi, Znaci vremena*, 2018., stranice 449—459.

NEUSPJEŠNI MISIONAR

Pročitajte Djela 12,12. Kako je Marko predstavljen u Djelima apostolskim?

.....

.....

Može se pretpostaviti da je Ivan Marko, koji je po svemu sudeći pisac Evanđelja po Marku, bio još uvijek mladić kada su se zbili događaji opisani u Djelima 12, vjerojatno sredinom 40-ih godina prvog stoljeća. On je predstavljen u 12. retku kao sin žene po imenu Marija. A ona je očito bila jedna od bogatih vjernica crkve i u njezinom je domu održan molitveni sastanak, koji je postao poznat zahvaljujući Djelima 12. Izvještaj o Petrovom bijegu iz zatvora i potonjim zbivanjima, a zatim i Hero-dovoj smrti, pun je dojmljivih, čak i duhovitih kontrasta između Petra i tog kralja. Ivan Marko zapravo ne igra nikakvu ulogu u izvještaju, ali nas njegovo predstavljanje u ovom trenutku priprema za njegovu kasniju povezanost s Barnabom i Savlom.

Pročitajte Djela 13,1-5.13. Kako se Ivan Marko povezao sa Savlom i Barnabom i kakav je bio ishod te suradnje?

.....

U Djelima 13 opisuje se Prvo misionarsko putovanje Pavla i Barnabe, koje je otpočelo oko 46. godine. Ivan Marko spominje se tek u 5. retku i on je ovdje jednostavno pomoćnik ili sluga. Ništa drugo ne kaže se o tom mladiću sve do 13. retka, gdje je kratko zabilježeno da se vratio u Jeruzalem.

Ne navodi se nikakav razlog za njegov odlazak, a odsutnost bilo kakvog opisa njegovih osjećaja prepušta mašti na volju da izvede zaključak o tome što je motiviralo njegovo povlačenje iz tog misionarskog pothvata, koji je nesumnjivo bio pun izazova i opasnosti. Ellen G. White napominje da se "upravo ovdje Marko, svladan strahom i obeshrabrenjem, za neko vrijeme pokolebao u namjeri da se cijelim srcem posveti Gospodnjem djelu. Nenačkan na teškoće, obeshrabrio se zbog opasnosti i oskudice kojima je bilo popraćeno putovanje." (*Djela apostolska*, str. 107; u izvorniku 169) Ukratko, stvari su postale preteške za njega i želio je izići iz svega toga.

Tko od nas nije doživio trenutke kad je želio odustati od nečega, ili se u nešto bezuspješno zaletio, pogotovo kad je riječ o nečemu duhovnom i povezanom s našim kršćanskim putovanjem? Što ste naučili iz takvih iskustava?

DRUGA PRILIKA

Pročitajte Djela 15,36-39. Zašto je Pavao odbio Ivana Marka, a zašto mu je Barnaba pružio drugu priliku?

.....
.....

Razlog Pavlovog odbijanja ovog mladića navodi se u Djelima 15,38. Marko se povukao od njih i nije nastavio s njima surađivati. Pavlov stav, iako grub, sasvim je razumljiv. Život misionara, pogotovo u antičkom svijetu, bio je težak i zahtjevan (uspoređi 2. Korinćanima 11,23-28). Pavao je ovisio o svojim suradnicima misionarima dok je nosio teret tako izazovnog rada u teškim uvjetima. Iz njegove perspektive, netko tko ih je tako brzo napustio nije zasluživao mjesto u misionarskom timu koji se borio prsa o prsa sa silama zla.

Barnaba se s tim nije složio. On je u Marku vidio potencijal i nije želio odbaciti tog mladića. Između Pavla i Barnabe došlo je do tako dubokog neslaganja oko Ivana Marka da su se razišli. Pavao je izabrao Silu, a Barnaba je uzeo Marka.

U Djelima se ne objašnjava zašto je Barnaba odlučio povesti Marka. Zapravo, u tom se retku njih dvojica posljednji put spominju u ovoj knjizi. Međutim, zanimljivo je da to nije posljednji put da se Marko spominje u Novom zavjetu.

Pročitajte: Kološanima 4,10; 2. Timoteju 4,11; Filemonu 24; 1. Petrova 5,13. Koji se detalji o Markovom povratku u službu navode u tim redcima?

.....

Izgleda da je kod Marka došlo do čudesne promjene. U ovim redcima Pavao ukazuje na Markovu vrijednost za njega osobno i za službu. Pavao ga smatra jednim od svojih suradnika i želi da ga Timotej dovede sa sobom. U 1. Petrovoj napominje se da je i Petar bio u bliskom odnosu s Markom. Te poslanice Pavla i Petra bile su pisane vjerojatno početkom 60-ih godina prvog stoljeća, 15 do 20 godina nakon iskustva iz Djela 15. Marko se nakon ovog neuspjeha očito oporavio, do čega je skoro sigurno došlo zahvaljujući povjerenju koje mu je ukazao njegov rođak Barnaba.

Razmislite o trenucima kada ste vi ili neki vaš prijatelj doživjeli neuspjeh i kada vam je pružena druga prilika. Kako je to iskustvo promijenilo vas i one koji su vam pomogli? Na koji je to način učinilo promjene u vašu službu drugima?

UTORAK

2. srpnja

GLASNIK

Pročitajte Marko 1,1-8. Tko su osobe koje se spominju u tim redcima, i što one govore i rade?

.....
.....
.....

U tim redcima imamo tri glavne osobe: Isusa Krista, koji se spominje u Marku 1,1, Boga Oca (čija se prisutnost podrazumijeva u Marku 1,2), i Ivana Krstitelja, glasnika i propovjednika, koji postaje glavna tema posljednjeg dijela ovog odlomka.

Marko 1,2.3 sadrži citat iz Starog zavjeta koji evanđelist navodi da bi opisao što će se dogoditi. Marko ovdje povezuje izraze iz triju redaka: Izlaska 23,20, Izaije 40,3 i Malahije 3,1.

Pročitajte: Izlazak 23,20; Izaija 40,3; Malahija 3,1. Što je zajedničko ovim redcima?

.....
.....
.....

U Izlasku 23,20 Bog šalje svojeg anđela pred Izraelom, koji će ga odvesti u Kanaan. U Izaiji 40,3 Bog se pojavljuje u pustinji gdje Mu je pripravljen put. U Malahiji 3,1 govori se o glasniku koji ide pred Gospodinom da bi Mu pripremio put. Sva tri retka govore o putovanju.

Redak iz Knjige proroka Izaije povezan je na mnogo načina sa službom Ivana Krstitelja i usredotočuje se na *Put Gospodnji*. U Evanđelju po Marku Gospodin Isus je na putovanju. Radnja koja se brzo odvija naglašava ideju o tom putovanju — putovanju koje će Isusa dovesti do križa i do Njegove žrtvene smrti za nas.

Ali još mnogo toga mora se dogoditi prije nego što će On stići do križa. Putovanje tek počinje, a Marko će nam reći sve o njemu.

U skladu s citatom iz Starog zavjeta u Marku 1,2.3, Ivan Krstitelj poziva na pokajanje, odbacivanje grijeha i vraćanje Bogu (Marko 1,4). Obučen poput proroka Ilije (usporedi 2. o kraljevima 1,8), on u Marku 1,7.8 govori o Onome koji će doći nakon njega i koji je veći od njega. Njegova izjava da nije dostojan odriješiti remenje na obući Onoga koji dolazi, otkriva koliko je Isus uzvišen u Ivanovim očima.

8

ISUSOVO KRŠTENJE

Pročitajte Marko 1,9-13. To je prisutan na Isusovom krštenju i što se tu događa?

.....

.....

.....

Ivan krštava Isusa na rijeci Jordanu, a On, kada iziđe iz vode, vidi Nebo širom otvoreno i Duha Svetoga koji se spušta na Njega s Neba u obliku goluba. On čuje i Božji glas s Neba koji kaže: "Ti si Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao!" (Marko 1,11)

Ti događaji upućuju na važnost Isusovog krštenja. Otac, Sin i Duh Sveti zajedno potvrđuju početak Isusove službe. Važnost tog događaja naći će svoj odraz u prizoru križa, prikazanom u Marku 15. Mnogi elementi iz ovog izvještaja ponovit će se tom prigodom.

Duh je "nagnao" Isusa u pustinju. Riječ "nagnao" potječe od grčkog izraza *ekbalô*, koja se u Evanđelju po Marku uobičajeno koristi za istjerivanje demona. Prisutnost Duha ovdje ilustrira silu Duha Svetoga u Isusovom životu. Gospodin tek otpočinje putovanje u okviru svoje službe i odmah se sukobljava sa Sotonom. Nagovještaj borbe u tom prizoru ogleda se u četrdeset dana kušanja, prisutnost divljih životinja i anđela koji služe Isusu.

Uvodni prizor u Evanđelju po Marku neobičan je po tome što je Isus prikazan kako posjeduje božansku i ljudsku narav. S božanske strane On je Krist, Mesija (Marko 1,1), Gospodin kojega je glasnik najavio (Marko 1,2.3), moćniji od Ivana (Marko 1,7), ljubljeni Sin na kojega se spušta Duh (Marko 1,10.11). A s ljudske strane vidimo da Ivan krštava Njega (a ne obrnuto, Marko 1,9), vođen je Duhom (Marko 1,12), kušan od Sotone (Marko 1,13), boravio je sa zvijerima (Marko 1,13) i služili su Mu anđeli (Marko 1,13).

Čemu služe te suprotnosti? Oni nas upućuju na čudesnu narav Krista, koji je naš Gospodin i Spasitelj, naš Bog, a istodobno i ljudsko biće, naš brat i naš uzor. Kako da u potpunosti razumijemo tu misao? Mi to i ne možemo. Ali prihvaćamo je vjerom i divimo se onome što nam ta istina otkriva o Božjoj ljubavi prema čovječanstvu.

Što nam o Božjoj čudесnoj ljubavi govori to što je Isus, iako Bog, uzeo našu ljudsku narav da bi nas spasio?

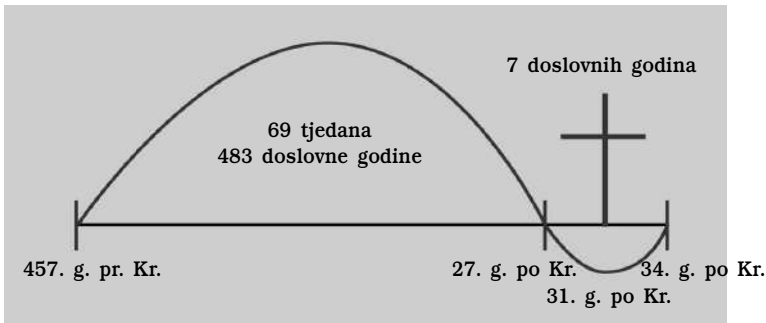
EVANĐELJE PO ISUSU

Pročitajte Marko 1,14.15. Koja je tri dijela evandeoske poruke Isus objavljivao?

Marko ovdje zbraja jednostavnu i izravnu Isusovu poruku. Njezina tri dijela ilustrirana su u tablici:

Kategorija:	Sadržaj:
Vremensko proročanstvo	Vrijeme se ispunilo.
Obećanje Saveza	Božje kraljevstvo je blizu.
Poziv na učeništvo	Pokajte se i vjerujte u Evanđelje.

Isus se poziva na vremensko proročanstvo o sedamdeset tjedana iz Daniel 9,24-27. To proročanstvo nalazi ispunjenje u Isusovom krštenju, kada je On pomazan Duhom Svetim i kada je otpočeo svoju službu (Djela 10,38). To nevjerojatno proročanstvo o sedamdeset tjedana prikazano je na grafikonu Sedamdeset tjedana iz Daniela 9;

U ovom proročanstvu dan označava godinu (Brojevi 14,34; Ezekiel 4,6). Proročanstvo je otpočelo 457. godine pr. Kr. proglašom izdanim od strane perzijskog kralja Artakserksa, čime je dovršeno djelo obnove Jeruzalema (vidi Ezra 7). Šezdeset devet proročkih tjedana proteže se do 27. godine po Kr., to jest do vremena kada je Isus kršten i pomazan Duhom Svetim na početku svoje službe.

Do Njegovog raspeća došlo je tri i po godine kasnije. Konačno, sedamdeset tjedana završeno je 34. godine, kada je Stjepan kamenovan i kada je otpočelo propovijedanje Evanđelja poganima kao i Židovima.

Kada ste posljednji put proučavali proročanstvo o sedamdeset tjedana? Kako poznavanje tog proročanstva može doprinijeti jačanju vaše vjere, ne samo u Isusa, već i u pouzdanost proročke Riječi?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje “Glas u pustinji” u knjizi Ellen G. White *Isusov život*, str. 62—72 (u izvorniku 97—108), i poglavlje “Vjesnici Radosne vijesti” u knjizi *Djela apostolska*, str. 105—111 (u izvorniku 166—176).

Kako je zadivljujuće što je vijest prvog anđela iz Otkrivenja 14,6.7 paralelna s Isusovom evandeoskom porukom iz Marka 1,15!

Prvi anđeo u posljednjim danima nosi neprolaznu Radosnu vijest ovom svijetu u pripremi za Isusov drugi dolazak. Poput Isusove poruke, anđelova vijest za posljednje vrijeme ima ista tri elementa, što je ilustrirano u tablici:

Marko 1:	Kategorija:	Otkrivenje 14:
Navršeno vrijeme (Daniel 9)	Vremensko proročanstvo	Čas suda (Daniel 7, 8)
Kraljevstvo je blizu	Obećanje Saveza	Vječno Evanđelje
Pokajte se, vjerujte	Poziv na učeništvo	Bojte se Boga, dajte Mu slavu, poklonite Mu se

Poruka prvog anđela najavljuje početak istražnog suda, pretkazanog u proročanstvu o 2.300 dana iz Daniela 8,14, koji je otpočeo 1844. godine. Taj sud donosi Božje kraljevstvo Njegovom progonjenom narodu (Daniel 7,22). Poziv prvog anđela da se bojimo Boga, da Ga slavimo i obožavamo poziv je na učeništvo, upućen ovom svijetu u posljednjim danima, kada će Zvijeri iz Otkrivenja 13 pozvati na klanjanje lažnom bogu kojega se treba bojati i kojega treba slaviti i obožavati.

Baš kao što je Isusova poruka u Marku 1 blisko povezana s Danielovim proročanstvima i početkom objavljivanja Evanđelja, tako je i poruka prvog anđela povezana s Knjigom proroka Daniela na svršetku zemaljske povijesti.

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Usporedite i uočite sličnosti i razlike između Ivana Krstitelja i Isusa u Marku 1,1-13. Koje pouke izvlačite iz načina na koji su oni predstavljeni?

2. Razmislite o značenju krštenja. Pročitajte Rimljanima 6,1-4 i Ivan 3,1-8 i usporedite ove retke s Isusovim krštenjem u Marku 1,9-13. Koje sličnosti i razlike zapažate? Kako vam to pomaže da jasnije razumijete smisao krštenja?

3. Usporedite Evanđelje po Isusu u Marku 1,14.15 i vijest prvog anđela iz Otkrivenja 14,6.7. Kako vam razumijevanje tih poruka pomaže da bolje sagledate svoju misiju za današnje vrijeme?

Jedan dan u Isusovoj službi

“Isus im reče: ‘Hajdete za mnom, i učinit ću vas ribarima ljudi!’” (Marko 1,17)

Biblijski tekstovi: Marko 1,16-45; Ivan 1,29-42; Marko 5,41; Luka 6,12; Levitski zakonik 13.

Svako evanđelje prikazuje početak Isusove službe na poseban način.

Matej prikazuje Isusa kako poziva učenike, a onda drži Govor na Gori.

Luka bilježi Isusovu nastupnu propovijed u subotu u sinagogi u Nazaretu.

Ivan se prisjeća pozivanja prvih učenika i svadbe u Kani, kada je Isus učinio svoje prvo čudo.

Evanđelje po Marku govori o pozivanju četvorice učenika, a zatim opisuje subotu u Kafarnaumu i ono što je potom uslijedilo.

Ta “subota s Isusom” na početku Evanđelja po Marku pruža čitatelju nagovještaj o Isusovoj naravi. U cijelom odlomku koji proučavamo ovoga tjedna, zabilježeno je vrlo malo Isusovih riječi — kratak poziv na učenje, zapovijed zloduhu, posjet drugim krajevima i liječenje gubavca, uz uputu da se pokaže svećeniku da bi se očistio. Naglasak je na djelovanju, posebno na iscjeljivanju ljudi. Pisac ovog evanđelja često koristi riječ “odmah”, kako bi ilustrirao brzi slijed događaja u Isusovoj službi.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Proroci i kraljevi, Znaci vremena*, 2018., stranice 460—467.

"HAJDETE ZA MNOM"

Pročitajte Marko 1,16-20. Tko su ljudi koje je Isus pozvao da budu Njegovi učenici i kakav je bio njihov odgovor?

.....

.....

Prvo poglavlje Evanđelja po Marku ne bilježi mnogo Isusovih riječi. Međutim, u Marku 1,17 čitamo Njegove riječi upućene dvojici ribara, Šimunu, koji će poslije biti nazvan "Petar". i njegovom bratu Andriji. Njih dvojica stajala su na obali Galilejskog jezera i bacala mreže.

Ne spominje se nikakva lađa niti druga ribarska oprema, što pokazuje da njih dvojica nisu bila baš u najboljem materijalnom položaju. U Marku 1,19.20 vidimo da se Jakov i Ivan nalaze u lađi sa svojim ocem i slugama, što pokazuje da su oni financijski bolje stajali od Petra i Andrije. Međutim, Luka ukazuje da je Petar ipak imao lađu, i da su Jakov i Ivan zapravo bili partneri Petra i Andrije (vidi Luka 5,1-11). Moguće je da se u Evanđelju po Marku ističe kontrast između ta dva para braće, kako bi se naglasilo da je Isus pozivao na učeništvo i skromne i imućne.

Isusov poziv tim ljudima bio je jednostavan, izravan i proročki. On ih poziva da Ga slijede, to jest da postanu Njegovi učenici, i napominje da će ih, ako odgovore na Njegov poziv, učiniti ribarima ljudi.

Razmislite zašto su ti ljudi odmah (Marko 1,16-20) napustili sve i krenuli za Isusom.

.....

.....

Evanđelje po Ivanu dodatno upotpunjuje tu sliku (vidi Ivan 1,29-42). Po svemu sudeći, ta braća bila su sljedbenici Ivana Krstitelja i čula su objavu da je Isus "Jaganjac Božji koji uzima grijeh svijeta" (Ivan 1,29). Oni su upoznali Isusa i proveli određeno vrijeme s Njim na rijeci Jordanu. Prema tomu, njihovo prihvaćanje Isusovog poziva u službu nije bilo nekakva lakomislenost niti avanturizam. Oni su o tome dobro promislili.

Ali zašto Marko ne navodi više pojedinosti? Vjerojatno zato da bi naglasio Isusovu moć. On poziva, ribari se spremno odazivaju, i njihov život, kao ni sam ovaj svijet, nikad više neće biti isti.

Čega ste se vi bili pozvani odreći da biste slijedili Isusa? (Razmislite o težini svojeg odgovora, pogotovo ako se ničega ne možete sjetiti.)

NEZABORAVNO BOGOSLUŽJE

Pročitajte Marko 1,21-28. Koji se nezaboravan događaj odigrao u sinagogi u Kafarnaumu, i koje duhovne istine možemo naučiti iz tog izvještaja?

.....

.....

Većina kršćana imala je nezaboravne trenutke u svojem kršćanskom hodu: odluka da slijede Krista, dan svojeg krštenja, neka snažna propovijed tijekom koje su duboko osjetili Božju prisutnost. Neki od tih trenutaka nisu samo nezaboravni, već imaju i moć da nam promijene život. Takvo je za neke ljude moglo biti i ovo iskustvo u Kafarnaumu u subotu, opisano u Marku 1. "Svi su bili zadivljeni njegovim učenjem jer ih je poučavao kao onaj koji ima vlast, a ne kao učitelji Zakona." (Marko 1,22 — Suvremeni hrvatski prijevod) Dok je Isus poučavao, neki opsjednuti čovjek, nesumnjivo pod utjecajem sile Njegovih riječi, povikao je: "Što hoćeš od nas, Isuse Nazarećanine? Jesi li došao da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!" (Marko 1,24) Isus je istjerao zloduha iz njega. Razmislite o značenju riječi koje je zloduh izgovorio.

Prvo, zloduh naziva Isusa "Svecem Božjim". On priznaje da je Isus sveti Božji izaslanik, nasuprot nečistoj, nesvetoj sotonskoj vojsci. U kontekstu bogoslužja moglo bi se očekivati da ćemo vidjeti samo ono što je sveto, a ne nešto nesveto i nečisto. Stoga u ovom događaju zapažamo oštru suprotnost između snaga dobra i snaga zla. Tu možemo vidjeti stvarnost velike borbe. Ljudi još uvijek nisu znali tko je Isus, ali zloduh je to nesumnjivo znao i javno priznao.

Zatim, razumljivo je zašto je zapovjedio zloduhu da izide iz čovjeka, ali čemu zapovijed: "Umukni"? Počevši od ovog mjesta, u Evanđelju po Marku javlja se zanimljiv motiv — Isusov poziv na šutnju o tome tko je On. Proučavatelji to nazivaju "mesijanskom tajnom".

Taj Isusov poziv na šutnju logičan je s obzirom na političke prizvuke mesijanskih očekivanja u Njegovo vrijeme. Bilo je rizično biti mesija. Ipak, ti pozivi na šutnju bili su pomiješani s nepogrešivim otkrivenjima o Isusovom identitetu. Ali s vremenom je postalo sasvim jasno da se Isusov identitet ne može sakriti, i istina o tome postala je središte evanđeoske poruke. Ljudi su trebali ne samo saznati tko je Isus, već i odlučiti kako će reagirati na Njegov dolazak i shvatiti kakvo to značenje ima za njih.

Dok svjedočimo drugima, u kojim im situacijama ne bi bilo mudro izložiti baš sve što mi vjerujemo u okviru "sadašnje istine"?

NASTAVAK BOGOSLUŽJA

Pročitajte Marko 1,29-34. Kako je Isus pomogao Petrovoj obitelji i koje duhovne pouke možemo izvući iz tog izvještaja?

.....

.....

Nakon izvanredne službe u sinagogi, Isus se povlači sa svojom malom skupinom učenika (Petrom, Andrijom, Jakovom i Ivanom) u Petrov dom, očito s namjerom da ostatak subotnjeg dana provedu u druženju i zajedničkom ručku.

Ali zapazite brigu koja se nadvila nad tim prizorom — Petrova punica se razboljela i dobila groznicu, što je u ono vrijeme značilo da će možda ozdraviti, a možda i umrijeti. Međutim, pošto je obaviješten o toj bolesti, Isus uzima Petrovu punicu za ruku i podiže je. A ona ih odmah potom počinje posluživati. Ovo je snažan primjer načela da oni koje Isus iscijeli i spasi trebaju zauzvrat služiti drugima!

U Evandelju po Marku Isus često iscjeljuje bolesnike tako što ih se dotiče (vidi Marko 1,41; 5,41), a u drugim slučajevima dodir se ne spominje (vidi Marko 2,1-12; 3,1-6; 5,7-13).

Ali Isusova služba tog dana još uvijek nije bila završena. Nakon zalaska sunca mnogi su došli u Petrovu kući očekujući iscjeljenje, nesumnjivo potaknuti onim što su tog dana vidjeli u sinagogi ili što su čuli o tome. Činjenica da pisac ovog evanđelja ne naglašava da su ljudi došli kasnije zato što su čekali da subota završi, ukazuje na to da je on od svojih čitatelja očekivao da znaju što znači subota. Ta karakteristika Evanđelja po Marku potvrđuje misao da su njegovi čitatelji bili svetkovatelji subote.

Marko kaže da se te večeri čitav grad okupio pred vratima (Marko 1,33). Bilo je potrebno dosta vremena da Isus pomogne svim tim ljudima.

“Dolazili su i odlazili iz časa u čas, jer nitko nije znao hoće li sutrašnji dan zateći Iscjelitelja među njima. Nikada ranije Kafarnaum nije bio svjedok takvog dana. Zrak je bio ispunjen glasovima pobjede i poklicima oslobođenja. Spasitelj je bio radostan u radosti koju je pobudio. Dok je bio svjedok patnje onih koji su dolazili k Njemu, Njegovo srce bilo je pokrenuto suosjećanjem i u svojoj sili radovao se da im povрати zdravlje i sreću.

Isus nije prestao s radom dok i posljednji patnik nije bio izliječen. Noć je već odmakla kad se mnoštvo udaljilo i mir se spustio na Šimunov dom. Dug, uzbudljiv dan je prošao, i Isus je potražio odmor. Ali, dok je grad još bio u snu, Spasitelj ‘izide i ode na samotno mjesto ... na goru da se moli’.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 199; u izvorniku 259)

TAJNA ISUSOVE SLUŽBE

Pročitajte Marko 1,35-39. Koje se važne pouke mogu izvući iz toga što je Isus ovdje radio?

.....

.....

Isus je ustao prije svanuća i otišao na tiho, usamljeno mjesto da se moli. Marko 1,35 ističe molitvu kao žarište Isusovog djelovanja. Svi ostali glagoli u toj rečenici nalaze se u svršenom obliku — “ustade”, “iziđe” i “ode” (na grčkom su svi u aoristu, što označava dovršenost radnje). Međutim, glagol “molio se” u nesvršenom je obliku, koji označava, pogotovo u ovom slučaju, radnju koja traje. Tekst također naglašava koliko je rano bilo kad je Isus izišao van, što ukazuje da je Njegovo vrijeme za moljenje nasamo dosta dugo trajalo.

U svim evanđeljima upoznajemo Isusa kao čovjeka molitve (vidi Matej 14,23; Marko 6,46; Ivan 17). To je po svemu sudeći bila jedna od ključnih tajni kad je riječ o sili koju je On pokazivao tijekom svoje službe.

Pročitajte Luka 6,12. Čemu nas to uči o Isusovom molitvenom životu?

Mnogi su kršćani odredili sebi posebno vrijeme za molitvu. To je dobar i ispravan običaj, ali se i on može pretvoriti u rutinu, u nešto što se obavlja bez mnogo razmišljanja. Ustaljeni običaj može se osvježiti tako da se povremeno promijeni vrijeme za molitvu, ili da se molimo nešto duže nego obično. Bitno je da se ne ograničimo na neku vrstu običaja koji se nikad ne mijenja.

Petar i njegovi pratitelji nisu se pridružili Isusu na Njegovom mjestu za molitvu. Ipak, vjerojatno su znali za to mjesto jer su Ga na kraju tu i pronašli. Njihova primjedba da Ga svi traže podrazumijevala je da On treba nastaviti s uzbuđljivim iskustvom od prethodnog dana, uz još više iscjeljivanja i poučavanja. Ali, začudo, Isus ne pristaje na to i skreće im pozornost na šire polje službe u drugim mjestima: “On im odgovori: ‘Hajdemo drugamo, u obližnja mjesta, da i tamo propovijedam. Zato sam, naime, došao.’” (Marko 1,38)

Ako je i samom Isusu bilo potrebno da toliko vremena provede u molitvi, što tek reći o nama? Koliko bismo vremena mi trebali provoditi u molitvi? Što nam Isusov primjer govori o tome?

MOŽETE LI ČUVATI TAJNU?

Pročitajte Marko 1,40-45. Što nam se ovdje govori o Isusu i Njegovom odnosu prema ljudima na rubu društva?

Guba opisana u ovom odlomku, kao i u cijelom Starom zavjetu, ne odnosi se samo na ono što je danas poznato kao Hansenova bolest (guba u pravom smislu riječi). Taj biblijski izraz bilo bi bolje prevesti kao "strašna kožna bolest". i mogao se odnositi i na druge kožne bolesti. Hansenova bolest je na stari Bliski istok dospjela oko trećeg stoljeća pr. Kr. (vidi: David P. Wright and Richard N. Jones, "Leprosy". *The Anchor Bible Dictionary*, sv. 4, New York: Doubleday, 1992., str. 277—282). Prema tomu, gubavac o kojem je riječ u ovom odlomku doista je mogao imati Hansenovu bolest, premda ne znamo zasigurno od čega je patio, već samo da je to bilo nešto loše.

Međutim, ovaj gubavac je položio svoju vjeru u Isusa i Njegovu moć da ga očisti. Prema Levitskom zakoniku 13, on je bio obredno nečist i morao je izbjegavati kontakte s drugima (vidi Levitski zakonik 13,45.46).

Isus se sa svoje strane sažalio na tog čovjeka i dotaknuo ga se. "Isus se sažali, pruži ruku, dotače ga se i reče mu: 'Hoću! Očisti se!'" (Marko 1,41) Zbog tog postupka Isus je trebao biti nečist do večeri, kada bi se od Njega očekivalo da se okupa kako bi ponovno bio obredno čist (usporedi Levitski zakonik 13-15). Ali Marko jasno tvrdi da je Isusov dodir očistio tog bolesnog čovjeka od njegove gube. Prema tomu, Isus nije postao nečist kada ga je dodirnuo.

Isus zatim šalje tog čovjeka k svećeniku s uputom da prinese žrtvu koju je Mojsije propisao za takve slučajeve u Levitskom zakoniku 14. U cijelom Evanđelju po Marku Isus se postavlja kao branitelj i zagovornik Mojsijevog nauka (vidi Marko 7,10; 10,3.4; 12,26.29-31). Takav stav je u oštroj suprotnosti sa stavom vjerskih voda, koji u 7., 10. i 12. poglavlju Evanđelja po Marku izvrću izvorni smisao Mojsijevog nauka. Ti detalji objašnjavaju Isusovu zapovijed u Marku 1,44, kojom pokušava ušutkati ovog čovjeka. Glas o tome da ga je Isus izliječio, mogao je izazvati preuranjenu odluku svećenika koji su gajili predrasude prema Isusu.

Međutim, očišćeni gubavac to očito nije razumio te je, ne poslušavši Isusovu zapovijed, raširio vijest nadaleko i naširoko, zbog čega Isus nije mogao otvoreno ulaziti u gradove kako bi vršio svoju službu.

Zašto moramo paziti da ne činimo ništa što bi moglo ometati širenje Evanđelja, koliko god naše namjere bile dobre?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “U Kafarnaumu” i “Ako hoćeš, možeš me ozdraviti”. str. 192—205 (u izvorniku 252—266). Isus poziva učenike i oni se odazivaju. On je svet nasuprot nečistim duhovima pod vlašću Sotone. Između dobra i zla odigrava se velika bitka, pri čemu Isus pokazuje da ima veću moć od zloduha. Isus je suosjećajan prema bolesnima i pomaže im, dodirujući čak i one koje nitko drugi vjerojatno ne bi.

“U sinagogi Isus je govorio o kraljevstvu što ga je došao zasnovati i o svojoj zadaći da oslobodi Sotonine sužnje. Izenada je bio prekinut krikom užasa. Jedan je umobolnik istrčao između ljudi uzviknuvši: ‘Ha, što hoćeš od nas, Isuse Nazarećanine? Jesi li došao da nas upropastiš? Znam tko si: Svetac Božji.’ Nastala je opća zbrka i uzbuna. Narod je odvratio pozornost od Krista ne prateći Njegove riječi. To je bio Sotonin cilj zbog kojeg je doveo svoju žrtvu u sinagogu. Međutim, Isus je ukorio demona rekavši: ‘Umukni i izidi iz njega! Zli duh obori ga pred svima te izide iz njega, a ništa mu ne naudi.’ ... Onaj koji je pobijedio Sotonu u pustinji kušnje ponovno se našao licem u lice sa svojim neprijateljem. Zli duh pokazao je svu silu da bi zadržao vlast nad svojom žrtvom. Izgubiti tlo značilo bi prepustiti Isusu pobjedu. ... Međutim, Spasitelj je progovorio s vlašću i oslobodio zarobljenika.” (Ellen G. White, *Isusov život* str. 195,196; u izvorniku 255,256)

U međuvremenu, naš Gospodin je marljivo vršio svoju službu putujući iz mjesta u mjesto i skoro neprestano bio u kontaktu s mnogim ljudima. Kako je On uspijevao sačuvati smiren i postojan pristup službi i ljudima? To je nesumnjivo mogao zahvaliti svojem svakidašnjem iskustvu molitve. Razmislite o tome što bi za vas bilo najizvodljivije kad je riječ o vremenu za molitvu i proučavanje Svetog pisma. Nadite ono što vam odgovara i odvojite to vrijeme da biste razvili smiren duh, vođen Božjim Duhom i Njegovom Riječju.

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razgovarajte u razredu o molitvi i o tome zašto je ona toliko važna u kršćanskom životu. Koje nedoumice ljudi imaju u vezi sa svrhom i djelotvornošću molitve?

2. Razgovarajte u razredu o slučajevima kada bi bilo najbolje ne govoriti previše o našoj vjeri. Kada je razumno tako postupiti, a opet, kako da pritom ne kompromitiramo svoje svjedočenje?

3. Tko su “gubavci” u vašoj kulturi? Kako bi vaša crkva mogla pristupiti tim pojedincima i “dotaknuti” ih da bi im navijestila Evandelje?

Rasprave

“Tada im nastavi: ‘Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. Stoga je Sin Čovječji gospodar i subote.’”
(Marko 2,27.28)

Biblijski tekstovi: Marko 2,1-3,6; Mihej 6,6-8; 1. Samuelova 21,1-6; Marko 3,20-35; Luka 12,53; Luka 14,26.

Tekst u Marku 2,1—3,6 sadrži pet događaja koji ukazuju na suprotnost između Isusovog učenja i učenja vjerskih vođa. Ti su događaji izloženi posebnim redoslijedom, pri čemu se svaki sljedeći događaj na osnovi tematske paralele nadovezuje na prethodni. A onda posljednji događaj pravi krug i nadovezuje se na prvi.

Svaki od tih događaja oslikava pojedine aspekte Isusovog identiteta, što je opisano izjavama u Marku 2,10.17.20.28. U odsjecima predviđenim za nedjelju, ponedjeljak i utorak zaronit ćemo dublje u smisao tih događaja i Kristovih izjava.

Ulomak u Marku 3,20-35 bit će predmet našeg proučavanja u srijedu i četvrtak.

Također ćemo vidjeti primjer tehnike pisca ovog Evanđelja, nazvane “sendvič-događaji”. Takav narativ pojavljuje se najmanje šest puta u Evanđelju po Marku. U svakom od tih slučajeva u žarištu je neki važan aspekt Isusove naravi, Njegove uloge kao Mesije, ili naravi učenništva.

Ovog ćemo tjedna čitati neke događaje o Isusu i vidjeti što možemo naučiti iz njih.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 7—13.

LIJEČENJE UZETOGA

Pročitajte Marko 2,1-12. Što je taj paralizirani čovjek očekivao kad je bio doveden pred Isusa, a što je primio?

.....

.....

Čovjek je bio paraliziran, tako da su ga četvorica njegovih prijatelja morala odnijeti k Isusu. Pošto su prokopali krov i spustili ga pred Isusa, u Marku 2,5 kaže se da je Isus vidio njihovu vjeru. Kako vjera može biti vidljiva? Kao i ljubav, ona postaje vidljiva preko djela, a upornost prijatelja ovog čovjeka to jasno pokazuje.

Čovjekova najveća potreba bila je fizičke naravi. Međutim, kada se našao u Isusovoj prisutnosti, prve riječi koje Isus izgovara odnose se na opraštanje grijeha. Sam čovjek ne progovara ni riječ tijekom cijelog događaja. Umjesto njega to čine vjerski vođe, koji se protive (u svojim mislima) onomu što je Isus upravo rekao. Oni Njegove riječi doživljavaju kao bogohuljenje, klevetanje Boga i prisvajanje osobina koje pripadaju jedino Bogu.

Isus se s njihovim prigovorima suočava na njihovom području koristeći se tipično rabinskim načinom argumentacije “od manjeg prema većem”. Jedno je reći da su nekome grijesi oprosteni, a drugo je učiniti da uzeti prohoda. Ako je Isus Božjom silom mogao učiniti da taj čovjek prohoda, onda Njegovo polaganje prava na opraštanje grijeha dobiva potvrdu.

Pročitajte Mihej 6,6-8. Kako taj tekst objašnjava što se događalo između Isusa i ovih vođa?

.....

Ovi vjerski vođe izgubili su iz vida bitno: pravdu, milost i smjerno hodanje pred Bogom. I tako opsjednuti obranom vlastitog razumijevanja Boga, bili su slijepi za Božje djelovanje koje se upravo odvijalo pred njihovim očima. Nema nikakve naznake da su oni promijenili svoje mišljenje o Isusu, iako im je On pružio dovoljno dokaza da dolazi od Boga. Jer ne samo da im je stavio do znanja da može čitati njihove misli (što ni samo po sebi nije zanemariv podvig), već je i uzetoga izliječio u njihovoj prisutnosti na način koji nisu mogli zanijekati.

Kako možemo izbjeći istu zamku u koju su upali ovi ljudi — da budemo toliko opsjednuti vjerskim formama da izgubimo iz vida ono što je bitno za pravu vjeru (vidi Jakov 1,27)?

POZIVANJE LEVIJA I PITANJE POSTA

Pročitajte Marko 2,13-22. Tko je bio Levi, Alfejev sin, i zašto se moglo prigovoriti da on postane Isusov učenik?

.....

.....

Sakupljači poreza (carinici) u Isusovo vrijeme bili su državni službenici pod nekom lokalnom ili izravno rimskom vlašću. Bili su omraženi u židovskom narodu zato što su često uzimali više nego što se od njih zahtijevalo, i tako se bogatili na račun svojih sunarodnjaka. U jednom hebrejskom tumačenju vjerskih zakona (*Mišnah traktate Tohorot*) piše: "Ako sakupljači poreza uđu u kuću, svi koji se nalaze u njoj postaju nečisti..."

Prema tomu, ne iznenađuje što su književnici i farizeji s neodobravanjem pitali: "Zašto jede skupa s carinicima i grešnicima?"

Kako je Isus odgovorio na njihovo pitanje? On ga ne odbacuje, ali ga okreće naglavačke, napominjući da je liječnik potreban bolesnima, a ne zdravima. Time On preuzima zvanje duhovnog liječnika koji može izliječiti dušu bolesnu od grijeha. A zar liječnik ne treba ići tamo gdje su bolesni?

U Marku 2,18-22 pokreće se nova tema. To je središnji od ovih pet događaja koji se bave raspravama između Isusa i vjerskih vođa. Dok je u prethodnom odlomku riječ o gozbi koju je priredio Levi, sljedeći događaj odnosi se na pitanje posta. U njemu se postavlja pitanje zašto Isusovi učenici ne poste kao učenici farizeja i Ivana Krstitelja. Isus odgovara ilustracijom ili usporedbom u kojoj svoju prisutnost uspoređuje sa svadbenom svečanošću. Bilo bi krajnje neobično kada bi svi gosti na nekom vjenčanju postili. Međutim, Isus pretkazuje da će doći dan kada će mladoženja biti odveden, što je jasna aluzija na križ. Tada će imati dosta vremena za post.

Isus nastavlja dvjema ilustracijama koje naglašavaju suprotnost između Njegovog nauka i učenja vjerskih vođa — usporedbom o novoj zakrpi na staroj haljini i o novom vinu u starim mjehovima. Ovo je vrlo zanimljiva usporedba Kristovog učenja i učenja vjerskih vođa. To pokazuje koliko su vjerski učitelji zastranili s pravog puta. Čak i prava religija može se pretvoriti u tamu ako ljudi ne paze.

Tko su oni na koje bi se danas moglo gledati kao što se u Isusovo vrijeme gledalo na sakupljače poreza? Kako izgraditi uravnoteženo mišljenje o njima?

UTORAK

16. srpnja

GOSPODAR SUBOTE

U Marku 2,23.24 farizeji optužuju učenike za kršenje subote. Prema židovskoj predaji, subotom je bilo zabranjeno 39 oblika rada, što je, po mišljenju farizeja, obuhvaćalo i ono što su radili učenici.

Pročitajte Marko 2,23-28. Kako se Isus suprotstavlja optužbama koje iznose farizeji?

.....
.....

Isus odgovara događajem iz Davidova života kad je ovaj jeo posvećene kruhove (1. Samuelova 21,1-6). Posvećeni kruhovi bili su uklanjani subotom, tako da je David vjerojatno bio u bijegu koji se odigrao u subotu. A ako je bilo opravdano to što su David i njegovi ljudi jeli posvećene kruhove, tvrdi Isus, onda je opravdano i to što su Njegovi učenici trgali klasje da bi jeli.

Isus dalje napominje da je subota načinjena radi dobrobiti čovječanstva, a ne obrnuto, i da je osnova za tu Njegovu tvrdnju upravo to što je On Gospodar subote.

Pročitajte Marko 3,1-6. Kako ovaj događaj potvrđuje Isusov zaključak da je subota načinjena radi čovjeka?

.....
.....

Isus ponovno dolazi u sukob s vjerskim vođama u vezi sa subotom. (Zapazite, međutim, da sam subotnji dan nikad nije dovođen u pitanje.) Oni namjeravaju optužiti Isusa ako bude liječio subotom. A Isus, opet, ne zazire od toga da se sukobi s njima. On pravi razliku između činjenja dobra i činjenja zla, spašavanja i oduzimanja života. Odgovor na Njegovo pitanje je jasan — činjenje dobra i spašavanje života mnogo su prikladniji kao subotnje aktivnosti.

Isus nastavlja s liječenjem čovjeka, što ljuti Njegove neprijatelje, koji odmah počinju planirati Njegovo ubojstvo. Ironija ovog događaja je u tome što oni koji motre na Isusa da bi Ga uhvatili u kršenju subote, zapravo sami krše subotu time što kuju urotu protiv Njega u taj isti dan.

Koja načela u vezi s držanjem subote možete uočiti u ovim izvještajima, i s kojim se izazovima mi, u ovo suvremeno doba, suočavamo kad je riječ o svetkovanju subote?

SENDVIČ-DOGAĐAJ (1)

Pročitajte Marko 3,20-35. Kako su povezana dva događaja koji se prepliću u ovom odlomku?

.....
.....
.....

Ovo je prvi “sendvič-događaj” u Evanđelju po Marku — jedan događaj je započet, a onda je prekinut drugim, tako da se dovršava tek poslije.

U događaju koji se odvija vani Isusovi rođaci odlučuju preuzeti brigu nad Njim jer misle da je sišao s uma (Marko 3,21). U događaju koji se odvija u kući, učitelji Zakona iz Jeruzalema optužuju Isusa da je u dosluhu s đavlom. (Današnja pouka usredotočuje se na događaj u kući koji nalazimo u Marku 3,22-30.)

U Marku 3,22 učitelji Zakona iznose optužbu da Isusova iscjeliteljska sila potječe od đavla. Isus najprije odgovara tako što im postavlja uopćeno pitanje: “Kako može sotona izgoniti sotonu?” Ne bi imalo smisla da Sotona radi sam protiv sebe. On zatim govori o podjeli unutar kraljevstva, doma i samog Sotone, ukazujući da bi takva podjela bila apsurdna i pogubna po njihov uspjeh. A onda Gospodin mijenja temu i govori o vezivanju jakog čovjeka kako bi se opljačkao njegov dom. U ovom posljednjem primjeru Isus je “lopov” koji ulazi u Sotonin dom, vezuje kneza tame i oslobađa njegove zarobljenike.

Pročitajte Marko 3,28-30. Što je neoprostivi grijeh i što to znači?

.....
.....

Neoprostivi grijeh je grijeh protiv Duha Svetog, pri čemu se djela Duha proglašavaju đavoljim djelima. Zapazite da se u Marku 3,30 kao razlog za Isusovu tvrdnju iz Marka 3,28.29 navodi to što su učitelji Zakona govorili da je u Njemu nečisti duh, dok je u Njemu zapravo bio Duh Sveti. Ako djelovanje Duha Svetoga nazivate đavoljim djelom, onda nećete slušati Duha, jer nitko pri zdravoj pameti ne bi slijedio đavolje vodstvo.

Zašto strah da ste možda počinili “neoprostivi grijeh” otkriva da ga zapravo niste počinili? Zašto je i sam taj strah dokaz da niste to učinili?

SENDVIČ-DOGAĐAJ (2)

Pročitajte Marko 3,20.21. Koje je iskustvo navelo Isusovu obitelj da pomisli kako On nije pri sebi?

.....

.....

Optužba za duševnu nestabilnost prilično je ozbiljna. Do nje obično dolazi kad osoba postane opasna po vlastitu sigurnost. Isusova obitelj je to pomislila za Njega zato što je bio toliko zauzet da nije imao vremena zastati čak ni da bi jeo. Oni odlučuju sami preuzeti brigu o Njemu, i upravo tada se prekida događaj koji se odvija vani i umeće se događaj o učiteljima Zakona koji optužuju Isusa da je u dosluhu s đavlom.

Između vanjskog i unutarnjeg događaja u tom "sendviču" postoji neobična paralela. Izgleda da je mišljenje koje Isusova obitelj ima o Njemu jednako mišljenju učitelja Zakona. Obitelj kaže da je On lud, a učitelji Zakona tvrde da se udružio s đavlom.

Pročitajte Marko 3,31-35. Što Isusova obitelj želi, i kako On na to odgovara?

.....

.....

Taj prizor djeluje pomalo neobično. Ako bi vas vaša majka ili drugi članovi obitelji došli vidjeti, zar se ne biste trebali sastati s njima? Problem je bio u tome što Isusova obitelj u tom trenutku nije postupala u suglasnosti s Božjom voljom. Isus je prepoznao tu činjenicu i zato On u ovom odlomku redefinira obitelj. Njegova braća, sestre i majka jesu oni koji vrše Božju volju. On je Božji Sin, i oni koji se usklađuju s Božjom voljom postaju Njegova obitelj.

Ova dva događaja u sendviču, promatrana zajedno, sadrže duboku ironiju. U događaju koji se odvija u kući Isus kaže da dom koji se podijeli sam protiv sebe ne može opstati. Na prvi pogled djeluje kao da su u vanjskom događaju Isusov dom i Njegova obitelj podijeljeni sami protiv sebe! Međutim, Isus razrješava to pitanje tako što redefinira obitelj. Njegova prava obitelj jesu oni koji vrše Božju volju kao i On (vidi Luka 12,53; 14,26).

Kršćani su u prošlosti često bivali odbačeni od vlastite rodbine. To je teško iskustvo. Ovaj odlomak iz Evanđelja po Marku otkriva da je Isus i sam proživio istu takvu muku. On to razumije i može utješiti one koji trpe tu vrstu često vrlo bolne izolacije.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “Levi-Matej”. str. 211—219 (u izvorniku 272—280), i “Subota”. str. 220—227 (u izvorniku 281—289).

“Kad je upitao: ‘Je li dopušteno u subotu liječiti?’ Isus je odgovorio: ‘Ima li tko među vama da svoju jedinu ovcu, kad bi u subotu upala u jamu, ne bi prihvatio i izvadio? A koliko je vredniji čovjek od ovce? Dakle, slobodno je subotom činiti dobro.’ (Matej 12,10-12)

Uhode se nisu usuđivale odgovoriti Kristu u prisutnosti mnoštva, iz straha da ne upadnu u poteškoće. Znali su da On govori istinu. Radije bi pustili čovjeka da pati nego da krše svoju predaju; dok bi životinju oslobodili zbog gubitka koji bi vlasnik pretrpio ako bi je zanemarili. Na taj su način za nijemu životinju pokazivali više brige nego za čovjeka, koji je stvoren na Božju sliku. Ovo prikazuje djelovanje svih lažnih religija. One potječu iz čovjekove čežnje da se uzdigne iznad Boga, ali konačni ishod je spuštanje čovjeka ispod životinje. Svaka religija koja se bori protiv Božje vlasti lišava čovjeka slave koju je imao prilikom stvaranja i koja će mu se u Kristu ponovno vratiti. Svaka lažna religija uči svoje pristaše da se nemarno odnose prema ljudskim potrebama, patnjama i pravima. Evanđelje daje veliku vrijednost ljudskom rodu otkupljenom Kristovom krvlju i uči nježnom uvažavanju čovjekovih želja i patnji. Gospodin kaže: ‘Rjedi će biti čovjek neg’ žeženo zlato, rjedi samrtnik od zlata ofirskog.’ (Izaija 13,12)” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 224,225; u izvorniku 286,287)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Koje strategije ili običaji pomažu vama i vašoj mjesnoj crkvi da ostanete osjetljivi prema ljudima koji pate u tišini, poput uzetoga iz Marka 2?

2. Razmislite koliko su zaslijepljeni mržnjom, predajama, dogmama i religijom uopće, postali vjerski vođe u odbacivanju Isusa, kada nisu pomogla čak ni Njegova čuda koja su im trebala otvoriti oči. Kako bismo mi trebali povesti računa da se nešto slično i nama ne dogodi?

3. Kako bi vaša mjesna crkva mogla postati “obitelj” onima koje njihovi srodnici po krvi odbacuju zbog njihove vjere?

4. Razmislite još malo o “neoprostivom grijehu”. Razgovarajte u razredu što to znači i kako možemo znati da ga nismo počinili.

Usporedbe

“Tada im nastavi: ‘Pazite na ovo što slušate! Kojom mjerom mjerite, onom će vam se mjeriti, i nadodat će vam se. Jer tko ima, dat će mu se, a tko nema, oduzet će mu se i ono što ima.”
(Marko 4,24.25)

Biblijski tekstovi: Marko 4,1-34; Jakov 1,21; Izaija 6,1-13; Psalam 104,12; Daniel 4,10-12.

U pouci za ovaj tjedan proučavat ćemo usporedbe iz 4. poglavlja Evanđelja po Marku. Od svih sinoptičkih evanđelja (Matej, Marko i Luka), Markovo sadrži najmanji broj usporedbi.

Učenjaci već mnogo godina vode rasprave o smislu i tumačenju Isusovih usporedbi — kako ih treba tumačiti, kakvo je njihovo značenje, zašto ih je Isus koristio, koje su pouke trebale prenijeti i koliko ih doslovno trebamo shvatiti, odnosno jesu li one čisto alegorijske i tako redom.

Jasno je da u ovoj pouci nećemo riješiti sve te nedoumice, ali ćemo ih razmotriti i Božjom milošću razumjeti što nam je Isus želio poručiti preko njih.

Četvrto poglavlje Evanđelja po Marku sadrži samo pet usporedbi — o sijaču, svjetiljci, mjeri kojom mjerimo, rastu sjemena i gorušičnom zrnu. Veći dio poglavlja bavi se usporedbom o sijaču. Ona je prva ispričana, nakon čega se navodi razlog za govorenje u usporedbama, a onda se daje i njezino tumačenje. Ta tri koraka kompozicije bit će u žarištu našeg proučavanja u nedjelju, ponedjeljak i utorak. Ostale usporedbe proučavat ćemo u srijedu i četvrtak.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 14—17.

USPOREDBA O SIJAČU

Pročitajte Marko 4,1-9. Kako izgledaju te različite vrste tla, i što se događa sa sjemenom kad na njih padne?

.....
.....
.....

Kada čitaju Isusove usporedbe u evanđeljima, ljudi često brzo prelaze na objašnjenje koje On daje. Uostalom, zar smisao tih usporedbi i nije u tome da nas pouče nekoj duhovnoj istini važnoj za kršćanski život? Da, ali osim kratkih komentara poput “Kraljevstvo je Božje kao...”. ili “Tko ima uši, neka čuje!”. Isus katkada ne daje drugo objašnjenje usporedbe.

Zato je dobro zastati i jednostavno analizirati samu usporedbu, kako bismo shvatili na što nas različita obilježja njezinog sadržaja upućuju. Kada tako pristupimo usporedbi o sijaču, javljaju se različite misli. Sjeme je isto u svakom slučaju, ali pada na četiri različite vrste tla. Dakle, vrsta tla uvelike utječe na ono što će se dogoditi sa sjemenom. Umjesto jedne cjelovite priče, ta usporedba zapravo sadrži četiri pojedinačne zaokružene usporedbe. A vrijeme potrebno da se svaka od njih iznese produžava se sa svakom sljedećom usporedbom.

Sjeme koje padne kraj puta, ptice odmah pozoblju. “Dok je sijao, neko zrno pade kraj puta, i dođoše ptice i pozobaše ga.” (Marko 4,4)

Sjeme koje padne na kamenito tlo može se održati nekoliko dana ili tjedana prije nego što propadne; može ga, na primjer, spržiti sunce.

Sjeme koje padne u trnje može se održati još duže prije nego što dostigne svoj neslavni kraj i bude ugušeno trnjem.

Ali zrna koja padnu na dobru zemlju traju najduže od svih, vjerojatno čitavu vegetacijsku sezonu, što je uobičajeno u procesu sazrijevanja usjeva.

Tri usporedbe govore o neuspjehu, a samo posljednja govori o uspjehu — dobrom, izobilnom prinosu zrna. Dužina samih usporedbi, sve duže vrijeme koje svaka od njih obuhvaća, kao i činjenica da samo jedna od njih govori o uspjehu — sve nam to ukazuje na rizik od neuspjeha, ali i na obilan rod u slučaju uspjeha.

Ova usporedba kao da nam skreće pozornost na cijenu učenja i rizike povezane s njim, ali i na bogatu nagradu koja očekuje Isusove sljedbenike.

Koje još duhovne pouke možemo naći u prirodi?

ISUSOVO TUMAČENJE

Isus je završio s iznošenjem usporedbe ne dajući nikakvo objašnjenje u prvom trenutku. A prema izvještaju (Marko 4,1 — Šarić), to Njegovo iznošenje slušalo je “veliko mnoštvo naroda”. Tek poslije, pred mnogo manjom skupinom (Marko 4,10), objasnio je što ta usporedba znači.

Pročitajte Marko 4,13-20. Kako je Isus protumačio usporedbu o sijaču?

.....

.....

Isus tumači usporedbu tako što prepoznaje elemente izvan usporedbe koji su prikazani određenim brojem pojedinosti unutar usporedbe. Njegovo tumačenje pokazuje da je ta usporedba zapravo široki prikaz koji upućuje na stvarni svijet ne obazirući se nužno na svaki pojedini detalj.

Isus označava sjeme kao “riječ”. Ovdje je to Božja riječ, pogotovo kad je propovijeda Isus. U Jakovu 1,21 stoji: “Zato odbacite od sebe svaku prljavštinu, zadnji ostatak zloće, i ponizno prihvatite u vas usadenu Riječ koja može spasiti vaše duše!”

Različita tla prikazuju različite vrste slušatelja. Prema Isusovom tumačenju, svi slušaju Riječ. To jest, sjeme je posijano na svim vrstama tla. Ali se različito prihvaća. Utabano tlo na putu je tvrdo i ptice pozoblju zrnje. Isus to povezuje sa Sotoninim zaklanjanjem istine. Kamenito tlo je plitko. Isus ga povezuje s ljudima čije je posvećenje površno. Oni nisu izračunali cijenu učenja. Tlo zaraslo u trnje i korov guši sjeme posijano na njemu. Isus objašnjava da to označava životne brige i težnju za bogatstvom, koje guše Riječ. A dobra zemlja označava ljude koji slušaju Riječ i primaju je, tako da ona u njima sazrijeva i donosi obilan rod.

Najduža objašnjenja odnose se na kamenito i trnovito tlo. Opisujući slušatelje označene kamenitim tlom, Isus ukazuje na neke uzajamno suprotstavljene elemente — oni s radošću primaju Riječ, ali je njihovo učenje kratkotrajno. Kad nastupi progonoštvost, oni otpadaju. S druge strane, slušatelji opisani tlom zaraslim u korov potpuna su suprotnost. Oni ne otpadaju zbog loših, već upravo zbog dobrih vremena — usredotočuju se na stvari ovoga svijeta umjesto na Božje kraljevstvo. Njihove brige i probici usmjereni su na ono što im nudi ovaj svijet.

Razmislite o svojem životu. Pokazuje li on da neke karakteristike utabanog puta, kamenitog ili trnovitog tla odražavaju vaše iskustvo? To se može dogoditi mnogo neprimjetnije nego što mislite. Koje odluke možete donijeti da biste se promijenili?

SMISAO USPOREDBI

Pročitajte Marko 4,10-12. Zašto je Isus poučavao u usporedbama?

Površnim čitanjem ovih redaka stječe se dojam da je Isus poučavao u usporedbama da bi one koji su izvan Njegovog najužeg kruga držao u mraku. Međutim, takvo gledište ne poklapa se s Isusovim postupcima opisanim na drugim mjestima u Evanđelju po Marku. U Marku 3,5,6 Isus žali zbog okorjelih srca vjerskih vođa. U Marku 3,22-30 On ozbiljno uzima u obzir argumente učitelja Zakona i potanko im objašnjava u čemu griješe. U Marku 12,1-12 vjerski vođe shvaćaju da se usporedba o vinogradarima odnosi na njih. To je zapravo upozorenje kamo ih njihova urota protiv Njega vodi i kakve će strašne posljedice uslijediti. A da nije mario za njih, On ih ne bi ni upozoravao. Prema tomu, Isusove riječi zabilježene u 4. poglavlju treba pomnije razmotriti da bismo shvatili o čemu se zapravo radi. Isus tu parafrazira retke iz Izaije 6,9.10.

Pročitajte Izaija 6,1-13. Što se dogodilo proroku Izaiji i koju je poruku trebao prenijeti Izraelu?

Izaija dobiva viđenje Boga u Njegovom hramu i preplavljen je osjećajem Božje slave i vlastite nečistoće. Ali Bog ga čisti i šalje u narod sa zapanjujućom porukom. Kao i kod Marka, stječe se dojam da ona odstupa od ostatka Knjige proroka Izaije, u kojoj ima mnogo utješnih poruka za Božji narod.

Poruka u Izaiji 6 trebala je uozbiljiti, probuditi i navesti narod da se odvrati od svojih zlih putova. U Evanđelju po Marku ključ za razumijevanje Isusovih riječi nalazimo u Marku 3,35. Da bi razumio Isusove riječi i nauk, čovjek mora vršiti Božju volju (Marko 3,35). Tako on može postati član Isusove obitelji. Međutim, oni koji su već zaključili da je Isus *opsjednut* zlim duhom, neće Ga slušati.

Isus ne citira riječi iz Izaije 6 da bi rekao kako Bog drži ljude izvan nekog svojeg uskog kruga, već da ih njihove vlastite, unaprijed stvorene zamisli i tvrdoća srca sprečavaju da prihvate spasonosnu istinu.

Ta istina sveobuhvatni je okvir usporedbe o sijaču. Svatko sam odlučuje koja će vrsta tla biti. Svatko za sebe odlučuje hoće li se predati Isusu ili ne. Na kraju krajeva, izbor je na svakome od nas.

SVJETILJKA I MJERA KOJOM MJERIMO

Pročitajte Marko 4,21-23. Što Isus posebno naglašava u ovoj usporedbi o svjetiljci?

.....
.....

Kuće u tom dijelu svijeta u Isusovo vrijeme razlikovale su se po veličini i gradnji, što je ovisilo o lokaciji i materijalnom stanju. Primjenjivao se grčki način gradnje tako da su kuće bile zidane oko unutarnjeg dvorišta, ali s različitim stupnjevima udobnosti. A možda je Isus govorio i o manjim seljačkim kućama. U svakom slučaju, bilo da se radilo o velikoj ili maloj kući, u pitanju je isto načelo: jednoga dana bit će otkrivena istina o Isusu.

U Marku 4,21 Isus postavlja dva pitanja. Na prvo pitanje očekuje se niječan odgovor: "Zar se svjetiljka ikada donosi pa se stavi pod posudu ili pod krevet?" (Suvremeni hrvatski prijevod), dok bi odgovor na drugo pitanje trebao biti potvrđan: "Ili da se ne stavi na svijećnjak?" Dakle, Isus ovdje iznosi neobičnu, skoro šaljivu sliku da bi istaknuo svoju misao. Svjetiljke trebaju osvjetljavati prostor ili gube svoju svrhu. U Marku 4,22 objašnjava se ta usporedba napomenom da će sve tajne jednog dana postati javne. Svatko komu je hakirano računalo ili elektronička pošta, zna što znači kad tajne postanu javne! Ali Isus ovdje govori o Evandeljju.

Pročitajte Marko 4,24.25. Na koju nam pouku Isus skreće pozornost usporedbom o mjeri kojom mjerimo?

.....
.....

Na mnogim mjestima u svijetu prodaju se svježi proizvodi na tržištima. Trgovci uglavnom imaju neku spravu za mjerenje svoje robe. Uobičajena je praksa takvih trgovaca da na kupljenu robu dodaju još koji proizvod, kako bi kupci imali osjećaj da se prema njima pošteno postupa. Isus, dakle, naglašava kako se dobri trgovci odnose prema kupcima da bi istaknuo misao o otvorenosti za istinu. Ako je netko otvoren i slijedi svjetlo, dobit će još više svjetla. Ali ako ga odbacuje, i ono malo što ima bit će mu uzeto.

Kako možemo bolje razumjeti načelo da će nam se mjeriti onom mjerom kojom i sami mjerimo? Razmislite što to znači kad je riječ o vašem ophođenju prema drugima.

USPOREDBE O RASTU SJEMENA

Pročitajte Marko 4,26-29. Koji je glavni naglasak ove usporedbe?

.....

.....

Veći dio Markovog evanđelja ima svoje paralele u Matejevom ili Lukinom evanđelju, ili u oba. Međutim, to nije slučaj s ovom usporedbom. Ona se nalazi samo u Evanđelju po Marku. Naglasak te kratke usporedbe je na procesu rasta. Isus nagovještava da je to način na koji funkcionira Božje kraljevstvo. Ljudi igraju određenu ulogu u tome, ali pravi rast Božje je djelo. I to nije beskrajn proces. Usporedba naglo završava sazrijevanjem sjemena. Upravo tako, Kristovim drugim dolaskom naglo će se okončati povijest našega svijeta.

Pročitajte Marko 4,30-32. Što se posebno naglašava u usporedbi o gorušičnom zrnu?

.....

.....

Ova usporedba naglašava kako nešto sasvim sitno može izrasti u nešto iznimno i veliko. Gorušično zrno obično ima 1 do 2 milimetra u promjeru. Biljka koja je ovdje opisana vjerojatno je crna gorušica (*Brassica nigra*) sa sićušnim sjemenkama (u jednom gramu ima preko 700 zrna). Premda to nije najsitnije sjeme na svijetu, ipak je prilično sitno, pogotovo kad se usporedi s biljkom koju proizvodi i koja može narasti do tri metra u visinu. Isus primjećuje da i ptice grade gnijezda na stablu gorušice. To posljednje zapažanje upućuje na Psalam 104,12, kao i na Daniela 4,10-12. Psalam 104 govori o Božjoj sili koja se pokazala prigodom stvaranja svijeta, a Daniel 4 prikazuje Nabukodonozora kao veliko stablo pod kojim cijeli svijet nalazi hranu i zaklon.

Isusove riječi znače da će Božje kraljevstvo, koje je počelo kao nešto vrlo sitno, postati veliko i vrlo dojmljivo. Ljudi u Isusovo vrijeme možda su gledali s visine na tog prašnjavog putujućeg propovjednika iz Galileje s Njegovim učenicima, ali vrijeme je pokazalo da se Njegovo kraljevstvo milosti proširilo po cijelom svijetu.

“Ova Radosna vijest o Kraljevstvu propovijedat će se po svemu svijetu, svim narodima za svjedočanstvo, i tada će doći svršetak.” (Matej 24,14) Sjetite se kako je “crkva” izgledala u trenutku kad je Isus iznio ovo proročanstvo. Zašto je to proročanstvo tako izvanredno i tako poticajno za našu vjeru?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusove usporedbe* pročitajte poglavlje pod naslovom “Iziđe sijač da sije”. str. 15—34 (u izvorniku 33—61).

“Istinska svetost je potpuna predanost u služenju Bogu. To je uvjet za istinsko kršćansko življenje. Krist zahtijeva neograničeno posvećenje, osobnu službu. On traži srce, um, dušu, snagu. Sebičnost se ne smije gajiti. Onaj tko živi sebi, nije kršćanin.

Ljubav mora biti načelo djelovanja. Ljubav je temeljno načelo Božje vladavine na Nebu i na Zemlji, i mora postati temelj kršćanskog karaktera. Jedino to kršćanina može učiniti i održati nepokolebljivim. Jedino to ga može osposobiti da se odupre nevoljama i kušnjama.

Ljubav će se pokazati žrtvovanjem. Plan otkupljenja bio je utemeljen na žrtvi — na žrtvi tako širokoj, dubokoj i visokoj da je postala nemjerljiva. Krist je sve dao za nas i oni koji Ga prihvaćaju bit će spremni da za svojeg Otkupitelja sve žrtvuju. Prije svega ostaloga oni će na umu imati Njegovu slavu i čast.” (Ellen G. White, *Isusove usporedbe*, str. 24,25; u izvorniku 48,49)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. “Ljubav mora biti načelo djelovanja. Ljubav je temeljno načelo Božje vladavine na Nebu i na Zemlji.” Kako nam križ otkriva tu zadivljujuću istinu? Kako mi u svojem životu možemo pokazati takvu ljubav? Zašto je moramo pokazati?

2. Kako biste odgovorili nekome tko tvrdi da je Isus govorio u usporedbama kako bi držao u mraku sve one koji nisu bili dio Njegovog najužeg kruga? Zašto bi Isus, koji je umro za svako ljudsko biće (vidi 1. Ivanova 2,2), namjerno držao u mraku ljude radi čijeg je spasenja umro na križu?

3. Svjetiljka stoji na svijećnjaku, a ne ispod stola (Marko 4,21). Primijenite ovo načelo na djelovanje vaše crkve u društvenoj zajednici. Kako možete uzdići svjetiljku još više?

4. Razmislite o usporedbi o rastu sjemena (Marko 4,26-29). Kako ljudi pomažu sjemenu Evanđelja da raste, a koju ulogu u tome ima Bog? Premda i mi imamo određenu ulogu u svemu tome, zašto ipak moramo biti u potpunosti oslonjeni na Boga? Je li upravo ta potpuna ovisnost o Bogu ono što mi trebamo poduzeti da bismo rasli?

Čuda na jezeru

“Ali mu ne dopusti, nego mu reče: ‘Idi kući, svojima, pa im javi što ti je sve učinio Gospodin u svome milosrđu!’” (Marko 5,19)

Biblijski tekstovi: Marko 4,35-41; Psalam 104,1-9; Marko 5,1-43; Brojevi 27,17.

Isusova služba bila je u velikoj mjeri usredotočena na Galileju, posebno na područje oko Galilejskog jezera dugog približno 21 kilometar i širokog 13 kilometara. To je najveći vodeni bazen u tom području i bio je središte života za ljude koji su živjeli u njegovoj blizini.

Četvrto poglavlje Evangelja po Marku završava tako što Isus i Njegovi učenici plove preko Galilejskog jezera. Podiže se oluja koju Isus stišava tako što progovara vjetru i valovima. Šesto poglavlje završava sličnim prizorom, ali ovoga puta Isus hoda po vodi prema svojim učenicima koji su u ladici. Između tih dvaju prizora na vodi opisana su brojna čuda koja je Isus učinio na kopnu, kao i prve misionarske aktivnosti Njegovih učenika. Ovi izvještaji predmet su našeg proučavanja za ovaj tjedan.

Ovi dramatični izvještaji omogućavaju čitatelju da bolje upozna Isusa. On stišava oluju, ozdravlja čovjeka opsjednutog demonima, liječi ženu koja se samo dotakla Njegove odjeće, uskrisuje mrtvu djevojčicu, propovijeda u svojem rodnom gradu, šalje svoje učenike u misiju, nahrani pet tisuće ljudi sa samo par kruhova i riba i hoda po vodi — sve su to nevjerojatni prikazi sile koji postupno vode učenike do spoznaje da je On Božji Sin.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 18—23.

STIŠAVANJE OLUJE

Pročitajte Marko 4,35-41. Što se ovdje događa i koje pojediniosti iz ovog događaja možemo saznati o Isusu?

.....

.....

Na početku 4. poglavlja Isus ulazi u lađicu da bi poučavao mnoštvo koje se okupilo na obali. U Marku 4,10-12 izgleda da je On izišao iz lađice i da je razgovarao s učenicima nasamo. A sada, nakon dugog dana poučavanja, učenici uzimaju Isusa u lađicu “onako kako tu bijaše”. drugim riječima vrlo umoran. On odmah tone u san na jastuku koji se nalazio na krmi lađice. Ubrzo se na jezeru diže velika oluja i budući da je lađica u opasnosti da potone, učenici bude Isusa. Isus na dramatičan način zapovijeda vjetru i valovima da se stišaju. Istog trenutka na jezero se spušta velika tišina. Sasvim razumljivo, učenici su preplašeni pred tim očitovanjem božanske sile.

Pročitajte Psalam 104,1-9. Kako se slika Jahve, koju tu nalazimo, može usporediti s Kristom koji stišava oluju?

.....

.....

Događaj iz Marka 4,35-41 uklapa se u tipičnu biblijsku sliku “teofanije” — pojavljivanja Boga ili jednog od Njegovih anđela. Takvi događaji imaju pet zajedničkih karakteristika: (1) očitovanje božanske sile, (2) ljudski strah, (3) zapovijed: “Ne boj se”. (4) riječi otkrivenja zbog kojeg se Bog ili anđeo pojavio, (5) ljudski odgovor na to otkrivenje. Četiri od tih pet karakteristika prisutno je i u ovom događaju: smirivanje oluje očitovanje je božanske sile, a strah učenika tipičan je ljudski strah. Pitanje: “Zašto se toliko strašite?” odgovara zapovijedi: “Ne boj se.” Pitanje učenika: “Tko je, dakle, ovaj?” ljudski je odgovor. Nedostaju samo riječi otkrivenja. I upravo taj element koji nedostaje dio je motiva “skrivanja i otkrivanja” koji se provlači kroz cijelo evanđelje i kroz koji će istina o Isusu izići na svjetlo. Pitanje koje postavljaju učenici: “Tko je, dakle, ovaj, da mu se i vjetar i more pokoravaju?” upravo mami čitatelja da odgovori i time dopuni riječi otkrivenja koje nedostaju: On je Božji Sin, Gospodin osobno.

Razmislite o Božjoj sili. Kako se možete oslanjati na tu silu i uzdati se u nju u svim područjima svojeg života?

MOŽETE LI ČUTI ŠAPAT USRED VIKE?

Pročitajte Marko 5,1-20. Što iz ovog izvještaja možemo naučiti o velikoj borbi i o Isusovoj sili?

.....

.....

Ako je prethodna noć na jezeru bila nezaboravna, dolazak u gerarski kraj sljedećeg jutra bio je, u najmanju ruku, podjednako dojmljiv. Prošlost tog opsjednutog čovjeka izložena je do najpotresnijih detalja. Otrgnuvši se od svih stega, živio je u grobovima i udarao se kamenjem. "Nitko ga nije mogao ukrotiti" (Marko 5,4) — a onda je došao Isus.

Čovjek je pojurio k Isusu. O učenicima nema ni spomena (vjerojatno su se razbježali). A kad je prišao Isusu, čovjek Mu se poklonio. Izraz "pao je preda nj ničice" prijevod je grčkog glagola *proskineō*, koji se obično koristi za bogoslužje. Ovaj je čovjek po svojoj prilici uvidio da je Isus netko tko bi mu mogao pomoći. Ali kad je otvorio usta, iz njega su povikali nečisti duhovi obraćajući se Isusu, koji je ipak, i usred te demonske vike, čuo čovjekov tihi vapaj za pomoć. Kada su zatražili da budu oslobođeni da bi ušli u krdo svinja, Isus im je to dopustio. A onda se čitavo krdo, oko dvije tisuće svinja, sjurilo niz obronak i ugušilo u vodi. Bila je to prava financijska propast za njihove vlasnike.

Zapanjujuće je da su nečisti duhovi točno znali tko je Isus, a bili su svjesni i svoje nemoći pred Njim, zbog čega Ga dvaput "zamoliše" (Marko 5,10.12) da im učini to što su tražili. Očito im je bila poznata Njegova nadmoć nad njima.

Ovaj događaj ima dva glavna obilježja. Prvo, pun je onoga što se prema starozavjetnom zakonu smatralo oskrvnjenim ili obredno nečistim. Grobovi i tijela umrlih bili su nečisti (Brojevi 19,11.16). Krvarenje je osobu činilo nečistom (Levitski zakonik 15). Svinje su bile nečiste (Levitski zakonik 11,7).

A drugo obilježje, osim spomenute nečistoće, žestok je sukob između sila dobra i sila zla, u kojem nadvladava čas jedna, čas druga strana. Isus istjeruje demone (dva boda za Isusa), a nečisti duhovi ubijaju svinje (dva boda za Sotonu). Stanovnici onog kraja mole Isusa da ode (dva boda za Sotonu), ali Isus šalje natrag iscijeljenog čovjeka kao svojeg svjedoka (tri boda za Isusa). U određenom smislu, to je bio čovjek od kojega se najmanje moglo očekivati da postane misionar, ali on je imao nevjerovatno iskustvo koje je trebalo objaviti.

Koju nadu možete crpiti iz tog događaja kad je riječ o Isusovoj moći da vam pomogne u onome s čim se borite?

UTORAK

30. srpnja

U VLAKU SMRTI* S ISUSOM

Pročitajte Marko 5,21-24. Što posebno zpažamo u vezi s Jairom?

.....

Vjerski poglavari poput Jaira uglavnom nisu bili u prijateljskim odnosima s Isusom (vidi Marko 1,22; 3,2.6; Luka 13,14). On je, dakle, u ovom trenutku po svoj prilici očajan. Njegov očaj vidi se i po tome što se bacio Isusu pred noge. A njegovo preklinjanje je razumljivo svakom roditelju — njegova kći je na samrti. Ali on vjeruje da joj Isus može pomoći. I bez ijedne riječi, Isus polazi s tim ocem u njegov dom.

Pročitajte Marko 5,25-34. Što prekida to putovanje k Jairovoj kući?

.....

Događaj se iznenada prebacuje na drugi prizor, koji također izaziva sažaljenje — na ženu koja boluje već dvanaest užasnih godina. Taj događaj o Jairu i ovoj ženi drugi je sendvič-događaj u Evanđelju po Marku (vidi Marko 3,20-35, o čemu smo govorili u Pouci 3). U ovom se događaju Isusu za pomoć obraćaju dva potpuno suprotna karaktera, Jair i ta žena. Žena prilazi Isusu straga i dodiruje Njegov ogrtač. I istog trenutka ozdravlja. A Isus se zaustavlja i pita: “Tko mi se dotače haljina?” U tom trenutku žena koja je bila teško bolesna, odjednom se osjećala dobro. Međutim, sada je strahovala da se Isus naljutio zbog onoga što se dogodilo. Njezini su se osjećaji smjenjivali brzo, kao u nekoj divljoj vožnji. Ali Isus je želio izliječiti ne samo njezino tijelo, već i dušu.

A onda se vratio Jairu (vidi Marko 5,35-43). Osjećaji tog nadstojnika sinagoge također su se smjenjivali divljom brzinom. Isus nije dopustio nikome da pođe s Njim i roditeljima djevojčice, osim Petru, Jakovu i Ivanu. Izjavio je da ona nije umrla, već da spava. Istjerao je sve koji su plakali i naricali i ušao u sobu u kojoj je ležala mrtva djevojčica. Uzevši je za ruku, rekao je: “Talitha kum!”, što Marko prevodi riječima: “Djevojčice, ja ti govorim, ustani!” A riječ “talita” znači “janje”. što je bio izraz od milja kojim su ukućani nazivali svoju djecu. Zapovijed da se to sačuva u tajnosti dio je motiva skrivanja i otkrivanja koji se provlači kroz cijelo Evanđelje po Marku, ukazujući na činjenicu da Isus na kraju krajeva ne može ostati sakriven.

* Vlak smrti popularan je naziv za vlak koji ide po tračnicama koje su u zraku velikom brzinom, uz nagle skokove, padove i okrete.

36

ODBACIVANJE I PRIHVAĆANJE

Pročitajte Marko 6,1-6. Zašto su Isusa odbacili ljudi iz Njegovog rodnog grada?

.....

Kad netko iz malog mjesta postane popularan, ljudi iz njegovog rodnog kraja obično uživaju u toj novoj pažnji koja biva skrenuta na njih. Ali takvi nisu bili Nazarećani. Oni su bili iznenađeni i uvrijeđeni Isusovim uspjehom kao učitelja i iscjelitelja. Izgleda da nisu mogli prihvatiti Njegov uspon od građevinskog radnika do učitelja. Možda se izvjesno neprijateljstvo javilo i zbog toga što je On većinu svojih čuda učinio u Kafarnaumu (vidi Luka 4,23). A već je imao nesuglasica i sa svojom obitelji (Marko 3,31-35).

Pročitajte Marko 6,7-30. U kojem je smislu misija dvanaestorice apostola bila čista suprotnost u odnosu na pogubljenje Ivana Krstitelja?

.....

To je treći sendvič-događaj u Evanđelju po Marku (vidi Pouku 3). Misija dvanaestorice apostola, koja se sastojala u nošenju poruke o Isusu na sve strane, u oštroj je suprotnosti sa zatvaranjem i ušutkivanjem Ivana Krstitelja. Učenicima je rečeno da krenu na put bez prtljage i da se oslone na druge za potporu. Ta strategija zapravo čini misionare ovisnim o ljudima kojima služe, što im pomaže da se povežu s onima kojima je njihova poruka potrebna.

Međutim, Ivan Krstitelj nije imao takvu vezu s Herodom i njegovom obitelji. Ivanova smrt opisana je do zapanjujućih detalja kad je spletkari Herodijada iskoristila Herodovu neodlučnost i požudu. Herodijadina kći nadovezala se na taj skandalozni plan grotesknim zahtjevom da joj se glava Ivana Krstitelja donese na pladnju.

Ušutkivanje prodornog glasa Ivana Krstitelja odigralo se u isto vrijeme kada su dvanaestorica apostola objavljivali poziv na pokajanje, baš kao što je i Ivan činio. S druge strane, Ivanova smrt nagovijestila je Isusovu smrt. Ivan je bio pogubljen i sahranjen i o njemu se govorilo da je ustao iz mrtvih (Marko 6,14-16.29), baš kao što se dogodilo i s Isusom (Marko 15 i 16). Ti usporedni događaji najavljuju nevolju koja je očekivala Isusa i Njegove sljedbenike.

Jeste li kada bili odbačeni kao Isus, ili ste prošli kroz neku teško razumljivu krizu? Što ste iz tog iskustva naučili a moglo bi vam pomoći kad vam se sljedeći put dogodi nešto slično?

DRUGAČIJI MESIJA

Pročitajte Marko 6,34-52. S kojim su se problemom Isus i Njegovi učenici suočili i kako je on bio riješen?

.....

.....

Pošto su se vratili iz svoje misije, učenici kreću s Isusom u udaljeni kraj na istočnoj obali Galilejskog jezera da bi se odmorili. Međutim, tamo prije njih stiže velik broj od pet tisuća ljudi. Vidjevši da su kao ovce bez pastira, Isus ih cijelog dana poučava.

Uvečer Mu učenici predlažu da otpusti narod kako bi u okolnim zaseocima potražili nešto za jelo, ali Isus im kaže da oni trebaju nahraniti to mnoštvo. Dijalog koji slijedi (Marko 6,35-38) pokazuje da učenici o rješenju tog problema razmišljaju na ljudski način. Međutim, Isus rješava problem tako što to veliko mnoštvo hrani na čudesan način, sa samo pet kruhova i dvije ribe.

Okolnosti ovog događaja poklapaju se s uobičajenim shvaćanjem Mesije u Isusovo vrijeme. Očekivalo se da će Mesija osloboditi Izrael od njegovih neprijatelja i donijeti pravednost i mir. A velik broj muškaraca u nenastanjenom području nosio je sa sobom prizvuk moguće vojne pobune (usporedi Ivan 6,14.15; Djela 21,38).

Taj dojam se dodatno naglašava zapažanjem da je Isus vidio te ljude “kao stado što nema pastira”. što je djelomični citat iz Brojeva 27,17, gdje Mojsije traži od Boga da postavi vođu koji će ga naslijediti. Ti ustaljeni izrazi u vezi s pastirom Božjeg naroda pojavljuju se i na drugim mjestima u Starom zavjetu kada se želi naglasiti da Izraelu nedostaje vođa ili kralj (usporedi 1. o kraljevima 22,17; 2. Ljetopisa 18,16; Ezekiel 34,5.6). Međutim, Isus ne ispunjava njihova pogrešna očekivanja, već šalje svoje učenike na drugu stranu i otpušta narod. I umjesto da povede pobunu protiv Rima, što On radi? Povlači se na goru da bi se molio — suprotno svim očekivanjima naroda.

Za razliku od proširenog razumijevanja Mesije kao kralja koji oslobađa Izrael, On dolazi da bi oslobodio ljude od robovanja grijehu. Njegovo hodanje po vodi otkriva učenicima da je On Gospodar prirode. Međutim, On nije došao vladati, već položiti svoj život kao otkup za mnoge (Marko 10,45).

Što nam taj događaj govori o važnosti ispravnog razumijevanja proročanstava? Ako je pogrešno razumijevanje Kristovog prvog dolaska mnoge odvelo u propast, koliko bi više štete mogla nanijeti pogrešna shvaćanja u vezi s Njegovim drugim dolaskom?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja “Utišaj se, umukni” i “Dodir vjere”. str. 267—279 (u izvorniku 333—348).

“Svi oni koje Bog odgaja moraju otkriti život koji nije u skladu sa svijetom, njegovim običajima i postupcima; i svatko treba imati osobno iskustvo u stjecanju znanja o Božjoj volji. Mi Ga moramo osobno čuti kako govori srcu. Kad utihne svaki drugi glas i kad u miru čekamo pred Njim, tišina duše čini Božji glas razgovjetnijim. On nam nalaže: ‘Prestanite i znajte da sam ja Bog.’ (Psalam 46,11) Samo se tu može naći pravi spokoj. To je najuspješnija priprema za sve one koji rade za Boga. Usred užurbanog mnoštva i napora snažnog životnog djelovanja, duša koja se tako osvježila bit će okružena ozračjem svjetlosti i mira. Život će odisati mirisom i otkrivati božansku snagu koja će doprijeti do ljudskih srca.” (Ellen G. White, *Čežnja vjekova*, str. 294; u izvorniku 363)

“Njihova nezadovoljna srca pitala su se: Zar Isus ne može, ako već može učiniti toliko čudesnih djela kojima su bili svjedoci, dati zdravlje, snagu i bogatstvo cjelokupnom svojem narodu, osloboditi ga od njegovih ugnjetača i uzvisiti do moći i časti. Činjenica da je On tvrdio kako je Poslani od Boga, a ipak nije prihvaćao da bude Izraelov kralj, bila je tajna koju nisu mogli dokučiti. Njegovo odbijanje protumačeno je pogrešno. Mnogi su zaključili da se On nije usuđivao zahtijevati svoje pravo zato što je i sâm sumnjao u božansku narav svojega poslanja. Na taj su način otvorili svoja srca nevjerstvu, i sjeme što ga je Sotona posijao donijelo je rod svoje vrste, u pogrešnom razumijevanju i otpadu.” (*Isusov život*, str. 310; u izvorniku 385)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Ako bi vas netko pitao: *Od čega vas je Isus oslobodio, što biste mu odgovorili?*

2. Razgovarajte o tome zašto Bog katkada dopušta da dobar čovjek, poput Ivana Krstitelja, bude bačen u zatvor i pogubljen. Koju utjehu i nadu možemo naći usprkos svim teškim stvarima koje se događaju?

3. Koje pouke iz izvještaja o hranjenju pet tisuća ljudi možemo naučiti crkvena zajednica koja raspolaže s malo sredstava za djelovanje?

4. Usporedite shvaćanja o Isusu koja su popularna danas, sa slikom o Njemu koju nalazimo u 5. i 6. poglavlju Evanđelja po Marku. Što je s onima koji koriste Isusa da bi stekli političku moć i vladali nad drugima?

Izvana i iznutra

“Nema ništa izvan čovjeka što bi ga moglo onečistiti kad uđe u njega; nego ono što izlazi iz čovjeka, to onečisti čovjeka.” (Marko 7,15)

Biblijski tekstovi: Marko 7; Izaija 29,13; Izlazak 20,12; Marko 8,11-21.

Pouka za ovaj tjedan bavi se sedmim i prvom polovinom osmog poglavlja Evandelja po Marku. Na početku 7. poglavlja Isus potpiruje raspravu svojim odbacivanjem vjerskih običaja. Međutim, On to čini na način koji u velikoj mjeri podupire nešto što je duboko značajno za kršćanski život danas.

Isus zatim zadaje zagonetku koja otvara vrata istinskom razumijevanju vjere.

Nakon toga On odlazi u Tir i Sidon i tu se susreće s izvjesnom ženom za koju će se ispostaviti da je jedina osoba u evanđeljima koja je iz rasprave s Isusom izašla kao pobjednik. Njihov susret krajnje je neobičan. Ispod glavnog tijeka naracije postoji par nagovještaja koje je žena prozrela, a Isus je zbog njezine vjere udovoljio njezinom zahtjevu.

Sedmo poglavlje Evandelja po Marku, nakon još jednog iscjeljenja, otkriva važnu istinu da čuda, koliko god bila dojmjljiva, sama po sebi nisu uvijek dovoljna da bi se srca otvorila za istinu. Uostalom, od kakve su koristi čuda bila za vjerske vođe koji su odlučili odbaciti Isusa?

U 8. poglavlju razmotrit ćemo značenje kruha kao simbola nauka i običaja. Te usporedbe sadrže značajne pouke o smislu i praktičnim aspektima vjerskog života.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 24—27.

LJUDSKI OBIČAJI NASUPROT BOŽJIM ZAPOVIJEDIMA

Pročitajte Marko 7,1-13. Koje su tu značajne istine izložene?

.....

.....

Lako se može zamisliti kako djeca proučavaju ovaj odlomak u subotnjoj školi, a onda odlaze kući i kažu svojim majkama da ne moraju više prati ruke prije jela jer je Isus tako rekao. Međutim, ovaj običaj ne odnosi se na higijenu.

U Isusovo vrijeme mnogi ljudi u toj zemlji strogo su se pridržavali obredne čistoće. Premda su se u Starom zavjetu ta pravila odnosila samo na svećenike (Izlazak 30,17-21), u međuzavjetnom razdoblju običaj pranja ruku radi očuvanja obredne čistoće proširio se i na obične ljude. I upravo u skladu s tim shvaćanjem, vjerski vođe dolaze k Isusu da bi se žalili na Njegove učenike.

Međutim, Isus ne odgovara izravno na pitanje koje su Mu postavili. Umjesto toga, odgovor kojim On brani svoje učenike upućuje slušatelje u dva smjera. Prvo, On citira oštre riječi proroka Izaije koji ukorava narod zato što poštuje Boga samo riječima, dok mu je srce daleko od Njega (Izaija 29,13). A onda, nadovezujući se na taj citat, izriče osudu nad njihovim običajem da božanske zapovijedi zamjenjuju ljudskim predajama.

U drugom dijelu svojega odgovora Gospodin na praktičnom primjeru pokazuje o čemu je prorok Izaija govorio. On citira Božju zapovijed da treba poštovati roditelje (Izlazak 20,12), odnosno voditi brigu o njima kad ostare. A onda to suprotstavlja vjerskom običaju prema kojem je čovjek mogao nešto posvetiti Bogu (prilog, *korban*) pa i dalje to koristiti za sebe, umjesto da time pomogne ostarjelim roditeljima koji su u oskudici. Možemo samo zamisliti taj susret: “Žao mi je, oče. Rado bih ti pomogao, ali sam taj novac namijenio za hram.”

To je ta vrsta licemjerja koju Isus bez popuštanja napada. Farizeji su ljudski običaj stavili iznad Božje riječi i time su počinili grijeh.

Koji je, dakle, bio odgovor na pitanje farizeja? Isusov odgovor pokazuje da On ne smatra uvjerljivim njihovo ustrajavanje na tome da je obvezno obredno pranje ruku u skladu s Božjom voljom. Naprotiv, Njegov odgovor jasno daje prednost zahtjevima Zakona u odnosu na ljudske običaje (vidi također Marko 1,44; 7,10.11; 10,3-8; 12,26.29-31.)

Imamo li mi neke “običaje” koji bi mogli biti u sukobu s načelima Božjeg zakona? Ako imamo, koji su to običaji?

ČISTE RUKE ILI ČISTO SRCE?

Pročitajte Marko 7,14-19. Što je Isus mislio pod zagonetkom koju je zadao u Marku 7,15?

.....

.....

Isusove riječi u tom odlomku zagonetne su za mnoge, posebno kad razmišljaju o svojem odnosu prema propisima iz Levitskog zakonika 11 o čistoj i nečistoj hrani. Ukida li Isus sada te razlike? Griješi li Crkva adventista sedmoga dana kada uči da njezini članovi koji jedu meso trebaju jesti samo ono s liste čistih životinja?

Prvo, bilo bi čudno da u Marku 7,14-19 Isus iznenada odbaci Mojsijeve upute, odmah nakon što je podržao Mojsija u odnosu na predaju u Marku 7,6-13. Drugo, sam običaj koji su farizeji tu zastupali nije zasnovan na starozavjetnom nauku, ali, za razliku od njega, zakoni u vezi s hranom jesu. I treće, kada se u Marku 7,19 kaže da je Isus proglasio čistim sva jela, ne znači da su zakoni o hrani ukinuti, već da je običaj koji se tiče oskrnjivanja hrane dodirom, a koji su farizeji uspostavili, zapravo nevažeci. To je, na primjer, lažna tvrdnja da ako možete postati nečisti dolaženjem u dodir s poganima, onda isto tako možete postati nečisti i u dodiru s hranom koju su oni dotakli.

Pročitajte Marko 7,20-23. Što prema Isusovim riječima čini osobu nečistom?

.....

.....

U Marku 7,19 Isus napominje da hrana ne odlazi u srce, već u želudac, odakle prelazi u probavni trakt. S druge strane, u Marku 7,21-23 On primjećuje da zlo dolazi iz srca, iz središta čovjekove osobnosti. Tom prigodom Isus navodi niz poroka koji se začinju u zlim mislima, a završavaju zlim djelima.

Kada se toj listi poroka pridoda kršenje pete zapovijedi, o čemu je riječ u Marku 7,10, vidimo da se tu nalaze sve zapovijedi s druge ploče Dekaloga. Osim toga, Isus u Marku 7,7 govori o uzaludnom bogoslužju, o kršenju srži prvih četiriju zapovijedi Dekaloga. Isus, dakle, u tom odlomku, promatranom u cjelini, stoji kao branitelj Božjeg zakona.

Možda je vaša teologija ispravna, ali tko u potpunosti posjeduje vaše srce?

MRVICE ZA PSE

Pročitajte Marko 7,24-30. Koje se važne pouke nalaze u ovom događaju?

.....

.....

Odmah nakon jučerašnjeg izazovnog proučavanja, događaj u ovom odlomku ponovno pokreće neka zbunjujuća pitanja. Zašto Isus tako grubo odgovara ovoj ženi, praktično je nazivajući psom?

On to ne objašnjava otvoreno, ali dvije karakteristike Njegovog odgovora ovoj ženi pokazuju što On zapravo želi reći. U Marku 7,27 Isus kaže da “najprije” treba nahraniti djecu. A kad postoji nešto što je “prvo”. Sasvim je logično da postoji i nešto što je “drugo”. Drugo, Isus se koristi deminutivom (umanjeni oblik) riječi “pas”. pri čemu se misli na psa kojem je dopušteno boraviti u kući, za razliku od uličnih pasa. Žena se u razgovoru s Isusom hvata za ta dva nagovještaja, što nam pomaže da objasnimo njezin odgovor.

A njezin je odgovor vrlo oštrouman. Ona kaže: “Gospodine, čak i psi ispod stola jedu mrvice koje ostanu djeci.” (Marko 7,28 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Kako je ova žena mogla smisliti takav odgovor Isusu? Nesumnjivo, ljubav prema kćeri pokretala ju je da ne odustane. Ali i sam Isus joj je pružao ohrabrenje. Rekao je “najprije”, ukazujući da bi zatim moglo slijediti i “drugo”. Osim toga, nagovijestio je da je ona “pas pod stolom”. I baš kao što se pas nalazi u kući ispod stola, tako je i ona klečala kod Isusovih nogu moleći za pomoć za svoju kćer. Zato se i pozvala na pravo koje psi imaju na hranu koja padne na pod.

Ženin odgovor otkriva njezinu vjeru. To što je moćno čudo iscjeljenja svoje kćeri na daljinu nazvala “mrvicom”. podrazumijeva istodobno da je Isusova moć iznimno velika (jer ako je takvo čudo “mrvica”, kakav bi tek bio cijeli kruh?) i da je udovoljavanje njezinom zahtjevu za Njega sitnica. Isus je bio ganut i uslišao je njezinu molbu.

“Svojim postupanjem prema njoj, pokazao je da ona koju su smatrali odbačenom od Izraela nije više tuđinka, već dijete Božje obitelji. Kao dijete ima pravo na Očeve darove.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 326; u izvorniku 401)

Zašto su predrasude prema pripadnicima drugih rasa i naroda u potpunosti suprotne s Isusovim naukom? Kako možemo biti očišćeni od tog zla?

SAPETI JEZIK

Pročitajte Marko 7,31-37. Tko je bio doveden pred Isusa i što je Isus učinio za njega?

Vraćajući se u Galileju iz tirkog i sidonskog kraja, Isus nije išao najkraćim putem. Izgleda da je krenuo uzbrdo, sjeverno od Tira, prošao kroz sidonski kraj, a zatim se spustio u unutrašnjost, sjeveroistočno od Galilejskog jezera, da bi na kraju stigao i do samog jezera. Bio je to obilazni put, vjerojatno da bi dobio više vremena da poučava svoje učenike.

U tekstu se ne kaže točno tko je tog čovjeka doveo k Isusu, ali njegov problem je bio vrlo jasan — bio je gluh i teško je govorio. Gubitak sluha izolira ljude od njihovog okruženja, a duboka gluhoća uvelike im otežava da nauče govoriti. Problem tog čovjeka vjerojatno je bio dugogodišnji.

Isus je razumio neprilike u kojima se čovjek nalazio i poveo ga je u stranu nasamo. A način na koji ga je iscijelio vrlo je neobičan, pogotovo za današnje čitatelje. Stavio je svoje prste u čovjekove uši, pljunuo, dotaknuo njegov jezik i uzdahnuo. Razumljivo je što Isus dotiče oboljele dijelove tijela čovjeka kojeg se sprema izliječiti, ali zašto uzdiše? Ellen G. White primjećuje: "Uzdahnuo je na misao o ušima koje se neće otvoriti istini, i jezicima koji nisu htjeli priznati Otkupitelja." (*Isusov život*, str. 329; u izvorniku 404)

Isus je na čudesan način obnovio čovjekov sluh i učinio da jasno govori. Ali Njegov uzdah ilustrira ograničenja koja je Bog sam sebi postavio s obzirom na čovjekovu slobodnu volju. On nam neće nametati svoju volju. Svi ljudi slobodno odlučuju u kojem će ih smjeru njihov život voditi — Knezu života ili knezu tame. Isus može otvoriti gluhe uši, ali neće prisiliti nevjerna srca da priznaju Njegovo mesijanstvo.

Ovaj kratki događaj također ilustrira što Bog može učiniti za one koji Mu se svojevolumno obrate. Možda ste i vi doživjeli sličnu onemoćalost kad ste pokušali govoriti o svojoj vjeri — kao da vam je jezik sapet u pogledu onoga što trebate reći. Ali ovo čudo pruža nam ohrabrenje da Gospodin Isus može otvoriti naše uši da bismo bili osjetljivi za potrebe drugih, i imali odgovarajuće riječi koje će ih podići na njihovom putovanju.

Što vi činite s darovima sluha i govora koji su vam povjereni? Jer to su darovi! Kako se služite njima?

ČUVAJTE SE NEZDRAVOG KRUHA

Pročitajte Marko 8,11-13. Koji je pristup farizeja Isusa duboko razočarao?

.....

.....

Zašto Isus nije jasno pokazao svoju božansku silu i osvjedočio te sumnjičave ljude? Taj problem vraća nas na kraj 3. poglavlja Evanđelja po Marku, gdje Isus govori o grijehu protiv Duha Svetoga. Ako su nečije uši i oči zatvorene, nikakvo čudo, pa čak ni znak s Neba neće ih uvjeriti. To bi jednostavno bilo odbačeno, kao i sve prije toga. Čak ni čuda nisu dovoljna da osvjedoče one koji su odlučni u svojem nevjerovanju.

Pročitajte Marko 8,14-21. Što su učenici zaboravili i koju im opomenu Isus tom prigodom upućuje?

.....

.....

Isus koristi tu priliku da upozori svoje učenike na farizejski i Herodov "kvasac" (Marko 8,15), misleći pritom na njihova učenja (usporedi Matej 16,12).

Međutim, učenici to pogrešno razumiju i misle da je Isus to rekao zato što nisu kupili kruh. I kao i obično kad bi učenici nešto pogrešno razumjeli, Isus ih poučava. On im postavlja niz pitanja od kojih je prvih nekoliko retoričkih, čime izražava svoje razočaranje što nisu razumjeli Njegovu misiju. Taj Isusov govor podsjeća na ono što je rekao u Marku 4,10-12 o onima koji se nalaze vani. Njegove snažne riječi trebale su probuditi učenike iz njihove duhovne uspavanosti.

U Marku 8,19.20 Isus im postavlja jednostavno pitanje koliko su košarica ostataka pokupili nakon što je On nahranio najprije pet tisuća (Marko 6,30-44), a onda i četiri tisuće ljudi (Marko 8,1-10), čime im poručuje da su dotad već trebali razumjeti činjenicu da ograničena sredstva sama po sebi nisu nikakva prepreka za Gospodnjeg Mesiju. Njegovo posljednje pitanje u Marku 8,21 ponovno je retoričko: "I još ne shvaćate?" Uostalom, razmislite što su sve oni dotad već vidjeli i doživjeli s Isusom.

Kako svoje srce i um možemo držati otvorenim za stvarnost Božjeg postojanja i Njegove ljubavi? Razmislite o svim dokazima o Bogu i Njegovoj ljubavi koji su nam dani. Zašto nam je ipak katkad tako lako sumnjati?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “Predaja”. “Srušene ograde” i “Pravi znak”. str. 320—335 (u izvorniku 395—409).

“Koliko je među Kristovim sljedbenicima danas, kao i u stara vremena, raširen ovaj podmukli, varljivi grijeh! Kako je često naša služba Kristu i naša zajednica jednog s drugim narušena tajnom željom za uzdizanjem svoga ‘ja’! Kako spremno dolazi misao da sami sebi čestitamo, i želja za ljudskim odobravanjem! Samoljublje, želja za lakšim putom od onoga koji je Bog odredio, vodi k zamjeni božanskih pravila ljudskim teorijama i predajom. Riječi Kristove opomene izgovorene su Njegovim učenicima: ‘Čuvajte se kvasca farizejskoga.’

Kristova je vjera čista iskrenost. Revnost za Božju slavu je pobuda usađena Svetim Duhom i samo uspješno djelovanje Duha može usaditi ovu pobudu. Jedino Božja sila može otkloniti sebičnost i licemjerje. Takva je promjena znak Njegovog djelovanja. Kad vjera koju prihvaćamo razori sebičnost i prijetvornost, kad nas vodi da tražimo Božju slavu, a ne svoju, možemo biti sigurni da je to pravi put. ‘Oče, proslavi ime svoje!’ (Ivan 12,28) bilo je osnovno pravilo Kristovog života i ako Ga slijedimo, ono će biti osnovno pravilo i našeg života. On nam zapovijeda da živimo ‘kako je On živio’, i ‘ako vršimo njegove zapovijedi, po tom znamo da ga poznajemo’ (1. Ivanova 2,6.3).” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 334; u izvorniku 409)

PITANJA ZA RAZGOVOR

- 1. Koji vam kršćanski običaji pomažu da sačuvate čisto srce?**
- 2. Tko su “nečisti” ljudi u vašoj društvenoj zajednici? Kako ih možete privući Evandelju?**
- 3. Razmislite što kao razred možete učiniti da biste na jednostavne načine navješćivali Evandjelje u svojem susjedstvu.**
- 4. Pročitajte Marko 8,1-10 o tome kako je nahranjeno četiri tisuće ljudi. Što se mijenja u tumačenju tog teksta zbog činjenice da su to mnoštvo vjerojatno bili pogani? Zašto ne bi trebalo biti nikakve razlike?**
- 5. Kako se možemo uspješno zaštititi od duboko usađene želje koju svi mi kao pala bića imamo, od veličanja samih sebe?**

Poučavanje učenika (1)

“Tada dozva narod i svoje učenike te im reče: ‘Ako, dakle, tko želi ići za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi!’” (Marko 8,34)

Biblijski tekstovi: Marko 8,22-38; Matej 20,29-34; Ivan 12,25; Marko 9,1-50; Malahija 4,5.6; Luka 9,30.31.

Prva polovina Evanđelja po Marku govori o tome tko je Isus. Njegov silni nauk i čuda upućuju na zaključak da je On Mesija. Na ovoj ključnoj prekretnici u tom razgovoru, Isus će postaviti svojim učenicima pitanje što oni misle o tome tko je On.

Petar će dati jasan odgovor na to pitanje i Isus će odmah početi objašnjavati kamo Ga vodi Njegov put kao Mesije, a mi znamo da je to križ.

Od posljednjeg dijela 8. poglavlja pa sve do kraja 10. poglavlja Evanđelja po Marku, Isus svoje učenike poučava o svojem putovanju. U ovim poglavljima On će iznijeti proročanstva o križu. To će biti praćeno posebnim uputama o učeništvu. Te snažne pouke važne su i za nas danas.

Ovaj odlomak drugog po redu evanđelja omeđen je događajima o iscjeljenju dvojice slijepaca. Jedan se događaj nalazi na polovini osmog, a drugi na kraju desetog poglavlja. Ti čudesni “graničnici” na dramatičan način ilustriraju činjenicu da učenništvo podrazumijeva duhovnu spoznaju o tome tko je Isus i kamo On ide. A Njegov nauk, kao i u slučaju dvanaestorice učenika prije dvije tisuće godina, i danas suočava učenike s visokom cijenom, ali i velikom prednošću hoda s Isusom.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 28—34.

JASAN VID

Pročitajte Marko 8,22-30. Zašto su Isusu bila potrebna dva dodira da bi iscijelio ovog slijepca i koje pouke proizlaze iz tog izvještaja?

.....

Evangelja izvještavaju o izvjesnom broju slijepaca koje je Isus iscijelio. Osim ovog odlomka u Marku 8, izliječen je i slijepi Bartimej, kao što je zabilježeno u Marku 10,46-52. Matej govori o dvojici slijepaca (Matej 20,29-34), a Ivan 9 izvještava o iscjeljenju čovjeka slijepog od rođenja koji se umio u ribnjaku Siloe.

Međutim, ovaj događaj u Marku 8 sasvim je jedinstven. On se pojavljuje samo kod Marka i tu je riječ o jedinom Isusovom čudu koje zahtijeva ponovljeni postupak da bi donijelo savršeno zdravlje. Kao dio tog događaja, spominje se dirljivi trenutak kada Isus uzima čovjeka za ruku i izvodi ga iz sela. Upravo se može osjetiti Njegovo suosjećanje zbog čovjekove nesreće.

Ali zašto su bila potrebna dva dodira? Budući da je to jedino čudo u kojem se postupak ponavlja, vjerojatno nije u pitanju nikakav nedostatak sile s Isusove strane. Mnogo je vjerojatnije da je tu riječ o živoj usporedbi, prema kojoj je katkada potrebno vrijeme da se razvije duhovni vid. Takvo tumačenje podupire i književna tehnika tog odlomka u Evanđelju po Marku, gdje je Isusovo izlaganje učenicima o Njegovoj predstojećoj smrti i uskrsnuću smješteno između dvaju izvještaja o iscjeljenju slijepaca. Na taj način obnova vida postaje metafora za učenje zasnovano na duhovnom vidu.

Učitelji vole postavljati pitanja. Ona su često ključ kojim se učenicima otvara put k razumijevanju. Ovaj odlomak u Marku 8 prijelomni je trenutak u evanđelju. Ovu tvrdnju podupire tri pojedinosti. Prvo, Isus ispituje učenike o svojem identitetu, što prije tog trenutka nije činio. Drugo, Petar je prvi čovjek koji nije opsjednut demonima, a koji izjavljuje da je Isus Mesija. Treće, odmah nakon tog otkrivenja Isus počinje objašnjavati da Njegov put vodi na križ.

Zašto Isus traži od svojih učenika da nikome ne govore da je On Mesija? To djeluje suprotno najavi uspostavljanja Božjeg kraljevstva. Međutim, u Isusovo vrijeme naziv "Mesija" imao je politički prizvuk u smislu rušenja rimskih vlasti. Ali Isus nije došao da bi bio takav mesija. Zato je pozivao na šutnju u vezi s Njegovim identitetom.

Kako nas taj događaj uči o tome da nekad ne treba nešto izgovoriti, koliko god to bilo istinito?

CIJENA UČENIŠTVA

Pročitajte Marko 8,31-38. Čemu nas Isus uči o cijeni hoda s Njim?

.....

.....

Učenici su došli do ključne prekretnice u svojem odnosu s Isusom. Oni sada znaju da je On Mesija. Čitatelj Evanđelja po Marku to zna od samog početka knjige (Marko 1,1), tako da je u prednosti nad ponekad zbunjenim učenicima.

Kad je pozivao svoje učenike, Isus im je odmah rekao da će ih učiniti ribarima ljudi (Marko 1,17). Tada nije bilo spomena ni o kakvim nevoljama. Ali sada, kad su saznali tko je On, Isus im otkriva cilj svoje misije — da će mnogo trpjeti, da će biti odbačen i ubijen, a onda, trećeg dana, uskrsnuti.

To je uznemirujuća novost. Petar, koji je upravo priznao da je Isus Mesija, povlači Ga u stranu i čak Ga počinje ukoravati zbog tih Njegovih riječi. Pisac evanđelja sve to izlaže na neizravan način, u 3. licu, ali sada izravno navodi Isusove riječi koje su sigurno duboko pogodile Petra kada ih je čuo. Isus ga naziva Sotonom i traži od njega da Mu se skloni s puta, jer njegovo razmišljanje nije u skladu s Božjom voljom.

“Takve Petrove riječi nisu mogle biti pomoć i okrepa Isusu u velikoj kušnji koja Ga je očekivala. One nisu bile u skladu s Božjom namjerom milosti izgubljenom svijetu, ni s poukom o samopožrtvovnosti, koju je Krist došao pružiti svojim osobnim primjerom.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 340; u izvorniku 415)

Isusovi sljedbenici pozvani su da imaju isti cilj kao i On — da uzmu svoj križ i da Ga slijede. Raspeće je bilo najokrutniji, najsrमतniji i krajnje ponižavajući način izvršenja smrtne kazne u rimsko doba. Svatko je želio izbjeći križ. Zašto bi onda itko poželio uzeti križ kao simbol svoje posvećenosti Isusu?

Isus objašnjava ne samo cijenu učenja, već i njegovu golemu vrijednost. Prema kršćanskoj vjeri, paradoksalno, gubitak života postaje način se on dobije. Nasuprot tomu, zadobiti cijeli svijet a izgubiti vječni život potpuno je besmisleno. To je lijepo izrazio misionar Jim Elliott u svojem dnevniku od 28. listopada 1949.: “Nije lud onaj koji daje nešto što ne može sačuvati da bi dobio nešto što ne može izgubiti.”

“Tko ljubi svoj život, izgubit će ga; tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni.” (Ivan 12,25) Kako ste vi doživjeli istinitost ovih riječi?

GORA I MNOŠTVO

Pročitajte Marko 9,1-13. Što su Petar, Jakov i Ivan vidjeli jedne noći kada su bili s Isusom?

.....

.....

Isusovo proročanstvo zabilježeno u Marku 9,1, da neki od onih koji su s Njim neće okusiti smrti prije nego što vide Božje kraljevstvo kako dolazi u slavi, ispunilo se u roku od nekoliko dana, kada je On poveo Petra, Jakova i Ivana na visoku goru da budu s Njim nasamo. Tu se On preobrazio pred njima i pokazao im se u slavi nebeskog kraljevstva.

Mojsije i Ilija iz nebeskog kraljevstva došli su i razgovarali s Isusom. Luka bilježi da su razgovarali o Isusovom odlasku (grč. *eksodos*) do kojeg je trebalo doći u Jeruzalemu (Luka 9,30.31). Taj prizor slave bio je, dakle, povezan s Isusovom predstojećom smrću na križu (usporedi Marko 9,9). To je trebalo pružiti učenicima nadu kada Ga budu vidjeli raspetog. Sljedećeg jutra, pošto su sišli s gore, trojica učenika ispituju Isusa o tvrdnjama da prvo treba doći Ilija. To je vjerojatno povezano s očekivanjima da će se Ilija ponovno pojaviti prije dolaska Mesije (usporedi Malahija 4,5.6). Isus odgovara da je Ilija već došao, čime ih upućuje na Ivana Krstitelja. I baš kao što su ubili Ivana, tako će i Isus umrijeti od njihove ruke, ali će uskrsnuti trećeg dana.

Nakon te noći slave, prizor koji ih je zatekao u podnožju gore bio je žalosno kaotičan (vidi Marko 9,14-29). Devetorici učenika doveden je dječak kojega je opsjeo demon i kojega oni nisu mogli izliječiti. Kada dolazi Isus, svi trče da Ga vide. Dogadaj u nastavku razotkriva moć demona nad tim djetetom. A Isusu kao da treba baš dosta vremena da se potanko raspita o detaljima njegove opsjednutosti. Ispostavlja se da je to previše za dječakovog oca, kojem izlijeću riječi: "Pa ako što možeš, pomози nam — smiluj nam se!" (Marko 9,22)

Isus se odmah hvata za taj nagovještaj sumnje. Njegov odgovor može se parafrazirati riječima: "Što misliš pod tim: 'Ako što možeš'?" (Marko 9,23) Iznenada, kao gromom pogoden, otac uviđa da njegov sin nije jedini koji ima problem — i on sam ima problem s nevjerovanjem. A njegovo nevjerovanje moglo je imati za posljedicu da mu sin ne bude izliječen. Očajan, otac se hvata za Isusovu milost izgovarajući nezabornu riječ: "Vjerujem, Gospodine! Pomози mojoj nevjeri!" (Marko 9,24 — *Varaždinska Biblija*) Isus tada ozdravlja dječaka.

Kada ste, ako je bilo takvih situacija, morali povikati: "Vjerujem, Gospodine! Pomози mojoj nevjeri."? Što ste naučili iz tih iskustava?

TKO JE NAJVEĆI?

Pročitajte Marko 9,30-41. Po čemu se razlikuje Isusovo drugo pretkazanje vlastite smrti i uskrsnuća (usporedi Marko 8,31)? Također, oko čega se učenici prepiru i koji im savjet Isus daje?

.....

.....

U prvoj najavi svoje smrti i uskrsnuća Isus govori o onima koji će Ga odbaciti i ubiti. U drugoj najavi govori da će Ga netko izdati. Izdajnik se u tom trenutku ne spominje, ali čitatelj zna tko je on, jer je Juda već označen kao takav (vidi Marko 3,19). Gospodin ponovno govori da će biti ubijen i da će trećeg dana uskrsnuti. Ali učenike ovog puta kao da još manje zanimaju pojedinosti tog pretkazanja nego prvi put. Nepoželjne vijesti ne pokreću raspravu.

U Marku 8,27 vidimo da se Isus nalazio sjeverno od Galilejskog jezera, u blizini Cezareje Filipove. U Marku 9,30 opisuje se kako prolazi kroz Galileju, a u Marku 9,33 navodi se da je ušao u Kafarnaum. Stoga nije teško zamisliti to Njegovo putovanje od sjevera prema jugu. Međutim, On ulazi u Kafarnaum sam jer su dvanaestorica učenika zaostali za Njim. Isus ih u kući pita o čemu su raspravljali na putu. Nitko ne progovara, što je siguran znak da im je neugodno, kao djeci kada ih odrasli uhvate u nečemu što znaju da je pogrešno. Jer njihov razgovor vodio se oko toga tko je najveći. Koliko god ljudi bili nespremni to priznati, svatko katkada razmišlja o tome tko je najveći. Međutim, u Božjem kraljevstvu ta ideja okreće se naglavačke.

Isus odgovara na taj problem u dva koraka. Prvo, On jasno izjavljuje da onaj tko želi biti prvi (najveći), mora postati sluga. Zatim On na djelu pokazuje što je time mislio. Očito je neko dijete stajalo u blizini i slušalo ih. Isus uzima to dijete i stavlja ga usred njihovog kruga. To je vjerojatno bilo zastrašujuće za dijete. Ali Isus ga onda uzima u naručje opuštajući situaciju. Nastavljajući poučavanje, On kaže da Njega prima onaj tko prima dijete. A ako primete Njega, primete Njegovog Oca. Prema tomu, dijete, najniže po rangu, povezano je sa samim Bogom.

Ivan zatim postavlja pitanje u vezi s onima koji su izvan Isusovog najužeg kruga, na što On iznosi važnu pouku: tko nije protiv nas, taj je s nama. Gospodin time potvrđuje da pomaganje onima koji se nalaze u kršćanskoj službi, čak i u nečemu sitnom, ne prolazi nezapaženo na Nebu.

Kakvo je biblijsko razumijevanje veličine za razliku od svjetovnog? Kojem vi težite?

ZDRAV ČOVJEK U PAKLU

Pročitajte Marko 9,42-50. Što povezuje Isusova učenja u ovom odlomku?

U prvi mah ovaj odlomak djeluje kao skup nepovezanih Isusovih učenja koja se navode jedno za drugim bez neke posebne logike. Međutim, bliže razmatranje otkriva da svako sljedeće učenje sadrži određenu kraljicu koja ga povezuje s prethodnim. Cijeli odlomak vrti se oko tri glavna izraza koji nas, korak po korak, vode naprijed u ovom poučavanju. Ti izrazi su: “ako te na grijeh navodi”. “pakao” i “sol”.

Prvo učenje bavi se “malenima”, što se odnosi na novoobraćene vjernike. Učiteljima i vođama u Božjem kraljevstvu povjerena je odgovornost da se posebno brinu o tim novim obraćenicima, slično kao što se, prema starozavjetnoj etici, vodilo računa o najslabijima u društvu — o udovicama, siročadi i došljacima. Služeći se usporedbom, Isus kaže da bi bilo bolje utopiti se u moru nego sablazniti nekog od tih “malenih”.

Rečenica “Ako te na grijeh navodi” vodi do najdužeg učenja u ovom odlomku. Pred čitateljem se javljaju dvije nedoumice. Prvo, uči li Isus doista ljude da odsijeku ruku ili nogu, ili da iskopaju sebi oko? Drugo, naučava li On o vječno gorućem paklu? Odgovor na prvo pitanje je niječan. Isus ne uči o sakaćenju sebe — to je bilo zabranjeno u judaizmu (usporedi Ponovljeni zakon 14,1; 1. o kraljevima 18,27.28). Gospodin usporedbom jednostavno naglašava svoju misao. Ako je tako strašno izgubiti ruku, nogu ili oko, koliko je tek strašnije za kršćanina da učini grijeh! Odgovor na drugo pitanje također je niječan: ne, Isus ne uči o vječno gorućem paklu. Kako to znamo? Prvo, cijeli odlomak sadrži izvjesnu dozu humora. Zamislite ljude kako ulaze u nebeski grad s jednim okom, jednom rukom ili jednom nogom. A onda zamislite one koji u punom zdravlju ulaze u pakao. Zar ne bi trebalo biti obrnuto? Zdrav čovjek u paklu? To je smiješno. Takva komičnost u vezi s tako ozbiljnom temom navodi nas na pomisao da Isus ovdje zapravo ilustrira svoju poruku usporedbom. Grijeh treba shvatiti tako ozbiljno kao da je bolje izgubiti ruku, nogu ili oko nego sagriješiti.

A što se pakla tiče, vječne su njegove posljedice, a ne oganj ili pakao sam po sebi. “Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina da *ne pogine* ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni.” (Ivan 3,16; kurziv dodan) Oni koji budu izgubljeni, neće gorjeti zauvijek. Oni će umrijeti zauvijek, što je vrlo velika razlika!

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “Služba” i “Tko je najveći?” str. 349—364 (u izvorniku 426—446).

“Prije časti ide poniznost. Da popuni visoko mjesto pred ljudima, Nebo bira djelatnika koji, kao Ivan Krstitelj, pred Bogom zauzima nisko mjesto. Učenik koji najviše sličí djetetu najuspješniji je u radu za Boga. Nebeska bića mogu surađivati s onim tko ne želi uzvisiti sebe, već spasiti ljude.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 358; u izvorniku 436)

“Svim onim što smo kao prednost dobili nad drugima — bilo to obrazovanje ili uglađenost, plemenitost karaktera, kršćanski odgoj, vjersko iskustvo — dužni smo onima koji imaju manje mogućnosti. I koliko god to leži u našoj moći, trebamo im služiti. Ako smo jaki, moramo poduprijeti ruke slabijih. Anđeli slave koji stalno gledaju lice nebeskog Oca raduju se službi ovim najmanjima. Oni se posebno brinu za duše koje su prestrašene, koje imaju mnoge neugodne crte karaktera. Anđeli su uvijek prisutni tamo gdje su najpotrebniji, kraj onih koji imaju najžešće borbe sa sobom i čije su okolnosti vrlo obeshrabrujuće. U ovoj će službi surađivati Kristovi pravi sljedbenici.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 362; u izvorniku 440)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Pročitajte ponovno Marko 8,27-29. Koliko često priznajete pred drugima da vjerujete u Isusa kao Krista (Mesiju, Izbavitelja)?

2. Koja je prava ravnoteža između druženja s Kristom na vrhu gore i služenja potrebama drugih u njezinom podnožju?

3. Razgovarajte u razredu o vašim odgovorima na pitanje o veličini, postavljeno na kraju odsjeka za srijedu. Što ste zaključili o razlici između svjetovnog gledanja na veličinu i Božjeg gledanja? Koje pojedince ovaj svijet smatra velikim, a Bog ih možda ne smatra takvima? Nasuprot tomu, koga Bog smatra velikim, a ovaj svijet ga odbacuje ili možda čak i prezire? Što nam ta razlika govori o tome koliko su zapravo iskrivljeni i izokrenuti ideali ovoga svijeta?

4. Kako možemo naučiti shvaćati grijeh tako ozbiljno da bismo, kao što kaže Isus, radije bili osakaćeni nego da grijeshimo?

Poučavanje učenika (2)

“Jer Sin Čovječji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne život svoj kao otkup mjesto svih.” (Marko 10,45)

Biblijski tekstovi: Marko 10; Postanak 1,27; Postanak 2,24; Galaćanima 4,1.2; Rimljanima 6,1-11; Izaija 11,1-16.

Ovog tjedna proučavat ćemo 10. poglavlje Evandjelja po Marku, čime ćemo zaokružiti ovaj posebni ulomak u kojem Isus poučava svoje učenike u pripremi za križ. Otprilike polovina tog poglavlja bavi se samim učenicima, a ostatak pitanjima važnim za učenje, ali sagledanim kroz leće drugih koji stupaju u dodir s Isusom. Farizeji dolaze i raspravljaju s Njim o razvodu. Roditelji dovode svoju djecu da ih Isus blagoslivlja. Jedan bogataš se raspituje o vječnom životu, a slijepac želi progledati.

Ovo poglavlje sadrži važna učenja o tome što znači slijediti Isusa, posebno kada je u pitanju život ovdje i sada: o braku, djeci, odnosu prema bogatstvu, o nagradi i cijeni sljedbeništva. Kruna svega je iscjeljenje drugog slijepca (Marko 10,46-52; usporedi Marko 8,22-26) kao posljednji događaj ovog odlomka knjige (Marko 8,22—10,52) i prekrasna ilustracija cijene hoda s Isusom i čemu nas to vodi.

Sve te pouke uzete zajedno pripremaju Isusove sljedbenike — bilo one od prije dvije tisuće godina ili ove u dvadeset prvom stoljeću — za izazove koji prate učenje.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 35—41.

BOŽJA NAMJERA ZA BRAK

Pročitajte Marko 10,1-12, kao i Postanak 1,27; 2,24. Koja se zamka krila iza pitanja o razvodu koje su postavili farizeji i koje je pouke Isus iznio u svojem odgovoru?

.....

.....

U ovom odlomku farizeji pitaju Isusa je li dopušteno mužu da se razvede od svoje žene. Među farizejima razvod se smatrao zakonitim. Pitanje je bilo samo po kojoj osnovi. Šamajeva škola bila je stroža i dopuštala je razvod samo u slučaju nerađanja djece, materijalnog i emotivnog zanemarivanja ili bračne nevjere. S druge strane, Hilelova škola bila je dosta popustljivija dopuštajući razvod praktično zbog bilo kojeg razloga, ali je njihov postupak odobravanja razvoda bio složeniji, što je doprinosilo da se stvari malo uspire.

Zato može biti pomalo čudno što oni postavljaju Isusu pitanje je li razvod uopće prihvatljiv. Međutim, iza tog pitanja krila se urota da Isusu stvore problem s Herodom Antipom, upraviteljem područja istočno od Jordana, gdje se Isus u tom trenutku nalazio. Antipa se razveo od svoje žene i oženio se Herodijadom, ženom svojeg brata. Herod je dao ubiti Ivana Krstitelja upravo zbog njegovog prijekora u vezi s tim nedopuštenim odnosom (vidi Matej 14,1-12).

Ali Isus na to uzvraća vlastitim pitanjem: Što je zapovjedio Mojsije? Farizeji se u svojem odgovoru pozivaju na Ponovljeni zakon 24,1-4, gdje se opisuje konkretan slučaj ponovnog sklapanja braka nakon razvoda. Izraelci su u Mojsijevo vrijeme već prakticirali razvod, tako da je taj slučaj opisan u Ponovljenom zakonu 24 trebao pružiti zaštitu ženi. Međutim, u Isusovo vrijeme to je bilo izokrenuto od strane Hilelove škole da bi se olakšao razvod iz praktično bilo kojeg razloga. I tako je zakon koji je trebao zaštititi ženu korišten da bi se olakšalo njezino napuštanje. Umjesto da se s njima upusti u raspravu o običajnom pravu iz Ponovljenog zakona 24, Isus se osvrće na Božji iskonski ideal za brak, opisan u 1. i 2. poglavlju Postanka. On naglašava da je Bog u početku stvorio muškarca i ženu (Postanak 1,27). Zatim je tu istinu povezao s Postankom 2,24, gdje se kaže da će muškarac ostaviti svoje roditelje i pridružiti se svojoj ženi, i da će to dvoje postati jedno tijelo. Taj koncept jedinstva postaje temelj Isusove potvrde bračne veze. Ono što je Bog sastavio, ljudi ne trebaju rastavljati.

Kako vaša crkvena zajednica može doprinijeti jačanju brakova u vašoj sredini? Kako pomazete onima čiji se brak već raspao?

ISUS I DJECA

Pročitajte Marko 10,13-16. Što je Isus učinio za one koji su Mu dovodili svoju djecu?

.....

.....

Premda su djeca bila vrlo željena u starom svijetu (a posebno dječaci u kulturi kojom su dominirali muškarci), rađanje i odgajanje djece nije bilo lako. Bez današnje zdravstvene skrbi, rizici po majke prilikom rađanja, kao i po novorođenčad, mlađu i stariju djecu bili su iznimno veliki. U mnogim kulturama postojali su tradicionalni lijekovi i amajlije koji su se koristili za zaštitu tih ranjivih pojedinaca od zlih sila.

Iako su bila željena, djeca su imala nizak društveni status i bila su zapravo u istom redu s robovima (Galaćanima 4,1.2). U grčko-rimskom svijetu, neželjena djeca ili djeca koja su imala neki tjelesni nedostatak ostajala su bez zaštite, ili su čak bacana u rijeku. Dječaci su bili cjenjeniji od djevojčica. Katkad su ženske bebe ostavljane vani da umru u prirodi. Katkad su te napuštene bebe bile "spašavane", da bi onda bile odgajane i prodavane kao roblje.

Učenici po svemu sudeći nisu razumjeli Isusovo učenje iz Marka 9 da Božje kraljevstvo treba primiti kao dijete (Marko 9,33-37). Zato sada prekoračaju ljude koji su doveli svoju djecu da ih Isus blagoslovi, vjerojatno misleći da On nema vremena za tako jednostavan zadatak.

Ali nisu bili u pravu. Isus je zato ogorčen. U cijelom Evanđelju po Marku vidimo da Isus na neke ljudske postupke reagira dosta burno, i vrlo je poučno što je jedna od tako snažnih reakcija bila usmjerena upravo prema onima koji su branili djeci da Mu pridu.

On snažno ustrajava na tome da učenici ne staju na put djeci. Zašto? Zato što Božje kraljevstvo pripada njima, i čovjek ga mora primiti sa stavom djeteta — što se vjerojatno odnosi na jednostavno, prostodušno uzdanje u Boga.

"Nemojte dopustiti da vaš nekršćanski karakter predoči Isusa u lažnom svjetlu. Ne udaljujte svoje mališane od Njega svojom hladnoćom i mrzovoljom. Nikada im ne dajte povoda da misle kako Nebo za njih ne bi bilo lijepo mjesto kad biste i vi bili tamo. Ne govorite o religiji kao nečemu što djeca ne mogu shvatiti; ne ponašajte se tako kao da ne očekujete da ona prihvate Krista u svojem djetinjstvu. Ne stvarajte kod njih lažan dojam da je Kristova religija nešto tmurno i potišteno, i da bi ona, žele li doći Kristu, morala ostaviti sve ono što donosi radost življenja." (Ellen G. White, *Služba liječenja*, str. 20; u izvorniku 43,44)

Kako možete bolje otkriti Isusa djeci iz svojeg okruženja?

NAJBOLJE ULAGANJE

Pročitajte Marko 10,17-31. Koje su ključne pouke ovdje iznesene o vjeri i cijeni učenja za svakoga, bogatog ili siromašnoga?

.....

.....

.....

Pristup ovog čovjeka ukazuje na njegovu iskrenost i poštovanje Isusa. On prilazi, pada pred Njim na koljena i postavlja Mu pitanje koje je bitno za sudbinu svake duše: *Kako se može baštiniti vječni život?* Isus mu odgovara tako što ga upućuje na drugu ploču Dekaloga. Čovjek ponovno pokazuje svoj idealizam izjavljujući da se svega toga pridržava još od djetinjstva.

Od svih četiriju evanđelja, samo Marko primjećuje da je Isus zavolio ovog čovjeka. Ima nečega privlačnog u njegovom idealizmu. Ali Isus provjerava njegovu iskrenost pozivajući ga da proda sve što ima i da Ga slijedi. I čovjek odlazi žalostan jer je imao velik imetak. On zapravo i nije u pravom smislu vršio zapovijedi. Kršio je prvu zapovijed stavljajući nešto drugo iznad Boga u svojem životu. Njegovo bogatstvo bilo je njegov idol.

Isus zatim objašnjava koliko je bogatstvo zavodljivo i da je lakše nekoj krupnoj životinji, poput deve, proći kroz sitne iglene ušice, nego bogatom čovjeku ući u Nebo.

Učenici su zapanjeni tim Isusovim riječima i pitaju se tko uopće može biti spašen. Tada Isus u Marku 10,27 iznosi poantu usporedbe: "Ljudima je to nemoguće, ali nije Bogu: jer — Bogu je sve moguće."

U Marku 10,27 nalazi se prikladna misao za završetak usporedbe — ne možete dospjeti na Nebo vlastitim naporima, potrebna vam je Božja milost da biste bili spašeni.

Međutim, Petar opet istrčava izjavljujući da su on i njegovi prijatelji napustili sve da bi slijedili Isusa. Isus odgovara da ono što netko ostavi da bi slijedio Njega, nije ništa u odnosu na ono što će primiti — i sada i "u budućem svijetu".

Poanta je u sljedećem: Kristova smrt rješava problem ljudske krivnje, a Njegova milost i život osposobljavaju nas za poslušnost Njegovim zapovijedima.

Pročitajte Rimljanima 6,1-11. Na koji način ovi redci otkrivaju Božju milost u našem životu, koja nas istodobno opravdava i čini novim ljudima u Njemu?

"MOŽETE LI PITI KALEŽ KOJI ĆU JA PITI?"

Pročitajte Marko 10,32-45. Kako ovi redci otkrivaju uporno nerazumijevanje učenika ne samo kad je riječ o Isusovoj misiji, već i o tome što znači slijediti Ga?

Isus se na svojem putovanju sve više približava Jeruzalemu i usput otkriva svojim učenicima što će se tamo dogoditi. Međutim, oni ne vjeruju u takav razvoj događaja i ne žele o tome slušati. Isusova jasna određenost u vezi s pojedinostima Njegove smrti i uskrsnuća zapanjuje. Ali ako to nije ono što želite čuti, onda je lako sve to odbaciti.

A upravo to su Jakov i Ivan učinili kada su prišli Isusu sa svojim privatnim zahtjevom. Isus s pravom traži od njih da se konkretnije izjasne što žele pa oni odgovaraju da žele sjediti Njemu s desne i s lijeve strane u Njegovoj slavi. Lako je nama sada kritizirati njihov zahtjev kao sebičan. Međutim, njih dvojica su se u potpunosti posvetili Isusovoj službi i te njihove želje nisu bile sasvim sebične.

Isus nastoji produbiti njihovo razumijevanje onoga što zapravo traže. On ih pita mogu li piti iz Njegove čaše i primiti Njegovo krštenje. Njegov kalež bit će kalež patnji u Getsemaniju i na križu (usporedi Marko 14,36), a Njegovo krštenje bit će Njegova smrt i ukop (Marko 15,33-47), događaji koji su paralelni Njegovom krštenju, opisanom u Marku 1. Međutim, Jakov i Ivan to ne vide. Oni glatko odgovaraju da mogu. Isus zatim proročki izjavljuje da će oni doista piti Njegov kalež i primiti Njegovo krštenje. Jakov je bio prvi apostol koji je umro mučeničkom smrću (Djela 12,2). Ivan je živio najduže od svih apostola i bio je prognan na otok Patmos (Otkrivenje 1,9). Međutim, Isus napominje da je mjesto u slavi nešto što određuje sam Bog.

A kako su ostali učenici reagirali na taj Isusov odgovor? Ne baš najbolje. Ista grčka riječ, *aganakteó* "biti ljut, ogorčen". koristi se u Marku 10,41 i 10,14, kad se opisuje Isusova ljutnja zato što su držali djecu podalje od Njega.

Isus zatim poziva ostalu desetericu i iznosi im jedno od svojih najdubljih učenja. On ističe da se poganski vladari koriste svojom moći za osobnu korist. Ali u Božjem kraljevstvu moć uvijek služi za uzdizanje i blagoslivljanje drugih. Isus ih predvodi na tom putu kao Vladar Božjeg kraljevstva. Na koji način? Tako što daje vlastiti život kao otkup — a to baš i nije bilo ono što su Njegovi sljedbenici željeli čuti.

Što znači da mi kao kršćani trebamo biti "sluge" drugima? Kako to načelo dolazi do izražaja u našim svakodnevnim odnosima s ljudima?

“ŠTO HOĆEŠ DA TI UČINIM?”

Pročitajte Marko 10,46-52. Kako je Bartimej reagirao na Isusov prolazak?

Do tog trenutka Isus je u Evanđelju po Marku, uz par iznimaka, govorio ljudima da ne šire glas o Njegovim čudima i o tome tko je On. U ovom izvještaju, kada On napušta Jerihon, jedan slijepac koji prosi kraj puta, pošto je čuo da je to Isus iz Nazareta, počinje vikati: “Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!” (Marko 10,47) U skladu s motivom skrivanja i otkrivanja u ovoj knjizi, mnoštvo preuzima ulogu onoga koji poziva na šutnju, bezuspješno pokušavajući ušutkati tog bučnog prosjaka.

Ali Bartimej je nepokolebljiv i više još glasnije: “Sine Davidov, smiluj mi se!” (Marko 10,48) Njegove riječi istodobno su priznanje vjere u Isusa kao Mesiju i izraz povjerenja da ga On može iscijeliti. Uz titulu “Sin Davidov” u Isusovo vrijeme bila su povezana dva koncepta — povratak kralja na izraelsko prijestolje (usporedi Izaija 11; Jeremija 23,5,6; 33,15; Ezekiel 34,23,24; 37,24; Mihej 5,2-4; Zaharija 3,8; 6,12), i očekivanje da ta osoba bude iscjelitelj i egzorcist.

Isus zastaje i traži da pozovu tog slijepca. Značajno je što ovaj slijepac zbacuje svoj ogrtač dok prilazi Isusu. Slijepi ljudi u Isusovo vrijeme nalazili su se na dnu društvene ljestvice, zajedno s udovicama i siročadi. Ti pojedinci živjeli su ispod praga siromaštva i bili su u stalnoj opasnosti. Ogrtač je značio čovjekovu sigurnost. To što ga je Bartimej bacio, značilo je da vjeruje da će ga Isus izliječiti.

I Isus ga nije razočarao. Naime, svatko tko se u evanđeljima obratio Njemu za pomoć, uvijek ju je i dobivao. Isus je Bartimeju postavio isto pitanje koje je postavio i Jakovu i Ivanu u Marku 10,36: “Što hoćeš da ti učinim?” (Marko 10,51) Bez ikakvog oklijevanja, slijepac traži da mu se obnovi vid, a Isus to istog trenutka čini. I čovjek odmah kreće za Njim. Ovim događajem završava odlomak posvećen učeništvu u Evanđelju po Marku, pri čemu on služi kao graničnik, usporedno s drugim događajem o iscjeljenju slijepca, zabilježenom u Marku 8,22-26. Ta dva događaja poručuju da je učenništvo u biti gledanje na svijet novim očima. Taj obnovljeni vid možda u prvom trenutku nije baš sasvim jasan, ali uvijek podrazumijeva hod s Isusom putom kojim nas On vodi.

Na koji ste način i vi u nekom trenutku povikali: “Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!” Što se dogodilo i što ste naučili iz tog iskustva?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “Blagoslivljanje djece” i “Jedno ti nedostaje”. str. 419—428 (u izvorniku 511—523).

“Isus je uvijek volio djecu. Prihvaćao je njihove izraze naklonosti i njihovu iskrenu, neusiljenu ljubav. Zahvalno veličanje s njihovih čistih usana bilo je glazba za Njegove uši i osvježenje za Njegov duh kad je bio izmučen dodirom s lukavim i licemjernim ljudima. Kud god je Spasitelj išao, dobroćudnost Njegovog lica i Njegovo nježno, ljubazno držanje zadobivalo je ljubav i povjerenje djece.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 419; u izvorniku 511)

“Onima koji se, kao i mladi poglavar, nalaze na visokim, povjerljivim položajima i imaju veliko imanje, može izgledati kao prevelika žrtva odricanje od svega da bi slijedili Krista. Ali to pravilo vrijedi za sve koji žele postati Njegovim učenicima. Poslušnost se mora pokazati u svemu što se prihvati. Samoodricanje je bit Kristovog nauka. Često se iznosi i poučava jezikom koji izgleda vrlo zapovjednički — zato što ne postoji drugi način za čovjekovo spasenje, osim odlučnog odbacivanja svega onog što će, ako se gaji, slomiti cijelo biće.” (*Isusov život*, str. 427,428; u izvorniku 523)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Na koje načine možemo pomoći djeci i mladima da ostanu povezani s Kristom i crkvenom zajednicom? Zašto je važno da to radimo?

2. Katkad čujemo kako ljudi kažu da im nije stalo do novca. To nije točno. Svima je stalo do novca i u tome nema ničega lošeg. U čemu onda može biti problem s novcem i zašto vjerni kršćani, bilo da su bogati ili siromašni, moraju voditi računa o tome kako se odnose prema njemu?

3. Ako bi vas Isus pitao: “Što hoćeš da ti učinim?” — što biste Mu odgovorili?

4. Razmislite o Isusovim riječima zapisanim u Marku 10,43-45. Što znači živjeti na takav način? Kako možemo služiti umjesto da nama služu? Što to znači kada je riječ o načinu na koji živimo i komuniciramo s drugima?

Sukobi u Jeruzalemu

“Kad stojite i molite, oprostite ako što imate protiv koga, da i vama Otac vaš nebeski oprostí vaše grijehе.” (Marko 11,25)

Biblijski tekstovi: Marko 11; 1. o kraljevima 1,32-48; Zaharija 9,9.10; Izaija 56,7; Jeremija 7,11; Marko 12,1-34.

Niz od pet rasprava između Isusa i vjerskih vođa zabilježen je u 2. i 3. poglavlju Evanđelja po Marku (vidi Pouku 3). U pouci za ovaj tjedan vidjet ćemo da Isus po svojem dolasku u Jeruzalem vodi niz od šest rasprava s vjerskim vođama. Ta dva niza rasprava su kao graničnici na početku i završetku Njegove ovozemaljske službe. Svaka od tih rasprava bavi se pitanjima važnim za kršćanski život. Isusove upute, čak i u tim polemičkim situacijama, pružaju usmjerenje vjernicima u vezi s temeljnim pitanjima vjere, ali i praktičnim pitanjima iz svakidašnjeg života.

Vjerski glavari dolazili su se suprotstaviti Isusu, zbuniti Ga i pobijediti, ali u tome nikad nisu uspjeli. Dio pouke za ovaj tjedan bavi se pitanjem što navodi ljude da se suprotstave Bogu i govori o tome što kršćani mogu učiniti da bi srušili predrasude i progovorili srcima onih koji se opiru pozivima Duha.

U Marku 11 opisana je Isusova služba u Jeruzalemu na Pashu. Dio Evanđelja po Marku, od 11. do 16. poglavlja, obuhvaća razdoblje od nešto više od jednog tjedna, što znači da se tempo narativa značajno usporava. S druge strane, prvih deset poglavlja obuhvaća razdoblje od približno tri i pol godine. Takvo usporavanje ukazuje na važnost završnih prizora.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 42—47.

TRIJUMFALNI ULAZAK

Pročitajte Marko 11,1-11; Zaharija 9,9.10. Što se tu događa?

Polovina ovog izvještaja odnosi se na događaj kad je Isus poslao dvojicu učenika u obližnje selo da dovedu magare na kojem će On ujahati u Jeruzalem. Zašto je toliko vremena utrošeno na taj izvještaj?

Postoji dvostruki odgovor na to pitanje. Prvo, on pokazuje Isusovu proročku silu, uvećavajući dostojanstvo Njegovog dolaska i povezujući ga s Božjom voljom. Drugo, ovaj događaj povezuje se sa Zaharijom 9,9.10, gdje kralj ulazi u Jeruzalem jašući na magarcu. To podsjeća na Salomonov ulazak u Jeruzalem na magarcu (1. o kraljevima 1,32-48), kada je Adonija pokušao preoteti prijestolje i kad je David zapovjedio da Salomon odmah bude okrunjen.

“Pet stotina godina prije Kristovog rođenja, prorok Zaharija je tako pretkazao dolazak Kralja u Izraelu. Ovo proročanstvo se sada treba ispuniti. Onaj koji je tako dugo odbijao kraljevske počasti, sada dolazi u Jeruzalem kao obećani nasljednik Davidovog prijestolja.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 466; u izvorniku 569)

Jeruzalem je smješten na brdovitom području, na nadmorskoj visini od otprilike 740 metara. U Isusovo vrijeme imao je možda 40.000—50.000 stanovnika, ali je taj broj značajno porastao tijekom Pashe. Grad se prostirao na približno 250 jutara zemlje, pri čemu je samo hramska gora zauzimala oko 37 jutara. Prekrasan hramski prostor dominirao je gradom.

Isus je ušao s istoka spuštajući se s Maslinske gore i vjerojatno prošao kroz Zlatna vrata dolazeći na Hramsku goru (vrata koja su sada zazidana). Čitav grad uzbudio se zbog Njegovog dolaska jer su svi prepoznali značenje Njegovog simboličnog čina. Gomila koja je pratila Isusa uzvikivala je *hosana*, što je prvobitno značilo “spasi sada”. ali je izraz poslije poprimio značenje “slava Bogu”.

Vrijeme za tajnovitost i skrivanje, na čemu je Isus ustrajavao u većem dijelu Evanđelja po Marku, prošlo je. Sada Isus otvoreno ulazi u Jeruzalem u dobro poznatoj, kraljevskoj simboličkoj maniri. On ulazi u hram, ali budući da je već kasno, jednostavno je “razgledao sve oko sebe”. a onda se povukao u Betaniju s dvanaesticom učenika. I ono što se moglo pretvoriti u nered i pobunu, završava tako što se On tiho povlači. Međutim, sljedeći dan bit će drugačiji.

Jahanje na magarcu upućuje na poniznost. Zašto je to tako važna karakterna crta, posebno za kršćane? U svjetlu križa, na što mi možemo biti ponosni?

PROKLETO DRVO I OČIŠĆENI HRAM

Pročitajte Marko 11,12-26. Koje je značenje događaja koji su tu opisani?

.....

.....

.....

Ujutro, kad je pošao iz Betanije, udaljene od Jeruzalema jedva nešto više od tri kilometra, Isus je bio gladan. Ugledavši u daljini prolitalu smokvu, prišao joj je ne bi li našao na njoj neki rani plod. To se ne bi smatralo krađom budući da se, prema starozavjetnom zakonu, smjelo jesti ono što se zatekne u tuđem polju ili voćnjaku da bi se utažila glad (Levitski zakonik 19,9; 23,22; Ponovljeni zakon 23,25). Ali nije našao nijedan plod pa je rekao drvetu: "Nikada nitko više s tebe roda ne jeo!" (Marko 11,14) Bio je to vrlo čudan i neuobičajen postupak za Isusa, ali ono što je uslijedilo odmah potom bilo je još neobičnije.

A to što se dogodilo, vjerojatno se odigralo u vanjskom dvorištu hrama, gdje se odvijala prodaja žrtvenih životinja (običaj koji je Kaifa uveo nedugo prije toga). Isus rastjeruje trgovce iz dvorišta kako bi se vratio mir bogoslužja. Bio je to izravan napad na one koji su bili odgovorni za sustav službi u hramu.

Isus povezuje dva starozavjetna retka kao oštar prijekor toj nesvetoj trgovini. On ustrajava na tome da je hram dom molitve za sve narode (Izajia 56,7), što nedvosmisleno uključuje i pogane. Zatim kaže da su vođe od njega napravili razbojničku špilju (Jeremija 7,11). Na kraju tog nevjerojatnog dana Isus napušta grad sa svojim učenicima (Marko 11,19).

A na povratku u grad sljedećeg jutra (vidi Marko 11,20-26), učenici ostaju zapanjeni ugledavši smokvu koja se osušila iz korijena. U svojem objašnjenju onoga što se dogodilo, Isus iznosi pouku o molitvi i oprastanju. Što sve to znači?

Ta dva događaja četvrti su sendvič-događaj u Evandelju po Marku (vidi Pouku 3). U takvim događajima javlja se dramatzirana ironija, koja se ogleda u tome što paralelni karakteri vrše suprotne radnje, ili suprotni karakteri vrše paralelne radnje. U ovom događaju drvo smokve i hram stoje paralelno. Isus proklinje drvo, ali čisti hram, što su suprotne radnje. A ironija je u tome što vjerski vođe sada kuju urotu da ubiju Isusa, i ta njihova kletva ukinut će značenje hramskih službi koje su se ispunile u Isusu.

Što u vašem životu Isus treba očistiti? Kako se to događa?

KAKVOM VLASTI TO ČINIŠ?

Pročitajte Marko 11,27-33. Koje pitanje vjerski vođe postavljaju Isusu i kako im On odgovara?

.....

.....

Dan nakon što je Isus očistio hram, vjerski vođe suočavaju se s Njim u dvorištu hrama i pitaju Ga tko Mu je dao vlast da to čini. Oni ne traže istinu, već Ga nastoje uvući u zamku. Ako bi rekao da je Njegova vlast od Boga, oni bi rekli da obični drvodjelja ne može imati takvu vlast. Ako bi priznao da je Njegova vlast od ljudi, proglasili bi Ga za nekakvog luđaka.

Ali Isus je prozreo njihovu zamku i zato kaže da će im odgovoriti ako oni najprije odgovore na Njegovo pitanje. A On njih pita je li Ivanovo krštenje bilo od Boga ili od ljudi. Istog trenutka vođe uviđaju da su se sami našli u zamci. Ako kažu da je bilo od Boga, Isus će pitati: "Zašto mu onda niste vjerovali?" A nisu smjeli ni reći da je od ljudi jer su se plašili naroda. Zato su slagali rekavši da ne znaju. To je Isusu pružilo priliku da ne odgovori na njihovo pitanje.

Pročitajte Marko 12,1-12. Što je Isus rekao odmah nakon što je odbio odgovoriti na pitanje farizeja i kakav je to imalo učinak?

.....

Isus iznosi usporedbu o vinogradu, njegovom gospodaru i vinogradarima, kojima je on iznajmio to polje. Ova Isusova usporedba ima velike sličnosti s usporedbom o vinogradu koju nalazimo u Izaiji 5, gdje Bog iznosi optužbe protiv nevjernog Izraela. Svatko bi uočio sličnost, a posebno vjerski vođe.

Usporedba se odvija na najneobičniji način, tako što vinogradari odbijaju predati gospodaru dio plodova vinograda. Umjesto toga, oni zlostavljaju i ubijaju njegove sluge. Na kraju vinogradar šalje svojega voljenog sina očekujući da će bar njega poštovati. Ali to se ne događa. Oni začudo pomišljaju da će, ako ubiju gospodarovog sina, vinograd pripasti njima. Nelogičnost njihovog razmišljanja je zapanjujuća, i presuda koja će im biti izrečena sasvim je opravdana.

Isus je tom usporedbom zapravo uputio vjerskim vođama najozbiljnije upozorenje o tome kamo njihovi koraci vode. Sagledana u tom svjetlu, opomena u Njegovoj usporedbi izrečena je s ljubavlju. Još uvijek nije prekasno da se promijene i izbjegnu siguran sud. I neki će se doista pokajati, promijeniti i prihvatiti Isusa. Ali neki neće.

ZEMALJSKE DUŽNOSTI I NEBESKI ISHODI

Pročitajte Marko 12,13-27. Što se tu događa i koje istine Isus iznosi?

.....

.....

.....

Vjerski vođe pokušavali su uhvatiti Isusa u nečemu zbog čega će Ga moći optužiti bilo pred rimskim namjesnikom ili pred narodom. U ovoj raspravi sporno pitanje bilo je plaćanje poreza. U ono vrijeme neplaćanje poreza moglo se smatrati pobunom protiv rimske vlasti, što je bilo ozbiljan prijestup.

Isusov odgovor da caru treba dati carevo, a Bogu Božje, izvukao Ga je iz te zamke, ali je ujedno poslužio i kao važna uputa vjernicima o njihovoj odgovornosti prema vlastima. "Izjavio je da pošto žive pod zaštitom rimske sile, trebaju joj dati odgovarajuću potporu sve dok se to ne sukobi s uzvišenijom obvezom. Ali dok se miroljubivo pokoravaju zemaljskim zakonima, u sva se vremena trebaju prvo pokoravati Bogu." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 495; u izvorniku 602)

Potom slijedi pitanje o uskrsnuću mrtvih. Saduceji su bili vjerska stranka koja je kao Svete spise priznavala samo Petoknjžje. I nisu vjerovali u uskrsnuće mrtvih. Priča koju su iznijeli pred Isusom vjerojatno je bila izmišljena. Odnosila se na sedmoricu braće i jednu ženu. Prema Mojsijevom zakonu, da bi se imanje sačuvalo unutar obitelji, ako bi neki čovjek umro a nije imao sinove, njegov brat morao se oženiti njegovom udovicom, i svako dijete rođeno u takvoj zajednici zakonski bi pripadalo preminulom čovjeku (Ponovljeni zakon 25,5-10).

Želeći osporiti nauk o uskrsnuću, saduceji ukazuju na moralnu dilemu oko toga čija će biti ta žena nakon uskrsnuća. Isus uzvraća na taj njihov argument u dva koraka, pozivajući se na Sveto pismo i na Božju silu. Prvo, On opisuje Božju moć da uskrisuje mrtve i nagovještava da na Nebu neće biti ženidbe ni udaje. Zatim brani nauk o uskrsnuću pozivajući se na Izlazak 3,1-22, gdje Bog kaže da je On Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi. A prema Isusovim riječima, to znači da će oni uskrsnuti. Jer ne mogu ostati mrtvi ako je Bog Bog Abrahama, Izaka i Jakova koji u ovom trenutku jesu mrtvi.

Ako bi vas netko pitao: "Jeste li iskusili Božju silu?", što biste odgovorili i zašto?

NAJVEĆA ZAPOVIJED

Pročitajte Marko 12,28-34. Koje je važno pitanje ovaj prijateljski raspoloženi književnik postavio i koji mu je dvostruki odgovor Isus dao?

Sve do tog trenutka u Evanđelju po Marku većina vjerskih vođa, uz par iznimaka, neprijateljski su raspoloženi prema Isusu. To je posebno vrijedilo za Jeruzalem, gdje se Isus sukobio s vođama oko bogoslužja u hramu — oko onoga što čini samu srž judaizma. Stoga činjenica da je jedan književnik, slušajući sve te rasprave, i usred sveopćeg neprijateljstva prema Isusu, ipak pokazao da cijeni Njegove odgovore, mnogo govori o iskrenosti i o hrabrosti tog čovjeka. Bilo bi mu lakše da se jednostavno povukao i samo promatrao što se događa, čak i ako je osjećao naklonost prema Isusu. Ali ovaj čovjek to ne čini.

Postavivši pitanje koja je zapovijed najveća, ovaj književnik zadire u samu srž vjere. Isus odgovara jednostavno i jasno citirajući “Šemu”. hebrejsko priznanje vjere, zabilježeno u Ponovljenom zakonu 6,4.5. Najveća je zapovijed, kaže Isus, ljubiti Boga svim srcem, dušom, pameti i snagom, odnosno cijelim svojim bićem. Isus daje tom književniku i više nego što je tražio navevši sljedeću najvažniju zapovijed, ponovno citirajući Stari zavjet, ovog puta Levitski zakonik 19,18 — “Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!”

Katkad se ljudi pitaju kako je moguće zapovjediti nekome da voli. Ali kulturološki kontekst u kojem je ta zapovijed iz Ponovljenog zakona izrečena, pomaže nam da to objasnimo. Ovakav način izražavanja potječe iz drevnih sporazuma između različitih strana, a sam izraz za “ljubav” odnosi se na vjernost zahtjevima sporazuma i njihovo dosljedno ispunjavanje. Dakle, taj se pojam, iako ne isključuje duboku naklonost između strana, mnogo više odnosi na postupke koji pokazuju njihovu odanost. Budući da je bio iskren, ovaj se književnik, uvidjevši jasnoću i jednostavnost Isusovog odgovora, složio s Njim. Možemo samo zamisliti kako su se mrštili ostali vjerski vođe kada je taj iskreni književnik potvrdio Isusov odgovor, što nitko drugi nije bio spreman učiniti. Isus je također pohvalio ovog književnika zbog njegovog iskrenog odgovora rekavši mu da nije daleko od Božjeg kraljevstva. Međutim, ne biti daleko ne znači biti unutra. Ono što je tom književniku još uvijek nedostajalo, bilo je da prizna Isusa i da Ga slijedi, što je sljedeći korak na putovanju vjere.

Kako možemo ljubiti Boga i svoje bližnje kao sebe same? Zašto je križ ključan za vršenje ovih zapovijedi?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “Osuđeni narod”. “Ponovno očišćenje Hrama” i “Sukob”. str. 475—501 (u izvorniku 580—609).

“Kristov čin proklinjanja drveta, što ga je On svojom moći načinio, stoji kao opomena svim crkvama i svim kršćanima. Nitko ne može živjeti po Božjem zakonu ako ne služi drugima. Ipak, ima mnogo onih koji ne žive milosrdnim, nesebičnim Kristovim životom. Neki koji sebe smatraju odličnim kršćanima ne razumiju u čemu se sastoji služba Bogu. Oni smišljaju i proučavaju kako ugoditi sebi. Djeluju samo da ugođe sebi. Vrijeme ima vrijednost za njih samo ako mogu sabirati za sebe. U svim životnim zbivanjima to je njihov cilj. Oni ne služe drugima, već samo sebi. Bog ih je stvorio da žive u svijetu u kojem se mora pokazati nesebična služba. On je odredio da svojim bližnjima pomažu na svaki mogući način. Ali njihovo ‘ja’ je tako veliko da ne mogu vidjeti ništa drugo. Nisu u vezi s čovječanstvom. Oni koji tako žive samo za sebe, slični su smokvi koja je imala lijep vanjski izgled, ali je bila bez roda. Takvi se drže obličja pobožnosti, ali nemaju pokajanje ili vjere. Takvi riječima poštuju Božji zakon, ali nedostaje im poslušnost. Oni govore, ali ne čine. U prokletstvu izrečenom nad smokvinim drvetom, Krist je pokazao kako je u Njegovim očima mrsko ovo uzaludno pretvaranje. On je izjavio da je onaj koji javno griješi manje kriv od onoga koji po imenu služi Bogu, a ne rađa nikakav rod u Njegovu slavu.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 478,479; u izvorniku 584)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razmislite o smislu Kristovog čišćenja hrama. Kako bi se ovo načelo moglo primijeniti na našu crkvu danas? Kako bi se takvo čišćenje moglo provesti?

2. U svim evanđeljima Isus se stalno poziva na Pismo i tvrdi da se ono mora ispuniti. Što nam to govori o njegovoj važnosti za život vjere? Zašto moramo odlučno odbaciti svaki pokušaj da se omalovaži autoritet Svetoga pisma, a pogotovo tvrdnju da ono iznosi samo ljudske misli o Bogu i o Njegovom djelovanju?

3. Gdje je prava crta razgraničenja između crkve i države? Kako Isusov nauk iz Marka 12,13-17 usmjerava tu raspravu?

4. Potražite tekstove koji govore o uskrsnuću. Zašto je taj nauk toliko bitan za našu vjeru, posebno u vezi sa stanjem mrtvih?

Posljednji dani

“Tada će vidjeti Sina Čovječjega gdje dolazi na oblacima s velikom moći i slavom. I on će tada poslati anđele i skupiti svoje izabranike od četiri vjetra, od kraja zemlje do kraja neba.”
(Marko 13,26.27)

Biblijski tekstovi: Marko 12,41-44; Marko 13,1-32; Daniel 9,24-27; Daniel 7,25; 1. Solunjanima 4,13-18.

Pouka za ovaj tjedan počinje vrlo kratkim događajem s kraja 12. poglavlja Evandjelja po Marku, gdje Isus daje duboku izjavu o sitnom činu jedne udovice. Glavni dio ove pouke, međutim, bavi se Markom 13, gdje Isus izriče proročanstvo o sudbini jeruzalemskog hrama i šire. Ovo poglavlje, kao i paralelna poglavlja, Matej 24 i Luka 21, govori o padu Jeruzalema i o svršetku svijeta.

U Marku 13 potpuno se razjašnjava činjenica da se to proročanstvo proteže od Isusovog vremena do vremena svršetka, odnosno Njegovog drugog dolaska. Ovdje je primijenjeno načelo historicističkog tumačenja proročanstva o vremenu svršetka, nasuprot pokušajima da se ta proročanstva smjeste u prošlost ili daleku budućnost.

Kao što je slučaj s mnogim Isusovim učenjima u Evandelju po Marku, Gospodnje pouke dane su kao odgovor na neko pitanje ili neko pogrešno shvaćanje od strane Njegovih učenika. Ta pitanja ili pogrešna shvaćanja pružaju Isusu priliku da poučava o istinama koje su bitne za kršćanski život i iskustvo. Isus ne samo da proriče budućnost, već i upućuje svoje učenike, onda i sada, kako da se pripreme za predstojeće kušnje.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 48—54.

DVA NOVČIĆA KAO PRILOG

Pročitajte Marko 12,41-44. Koliko je ta udovica dala i kojim je riječima Isus popratio njezin čin?

.....

.....

Jeruzalemski hram bio je zadivljujuća građevina. Hramska gora dominirala je gradom, a masivni kameni blokovi korišteni u gradnji hrama ostaju pravo čudo do današnjeg dana budući da neki od njih teže i više stotina tona. Obnova i proširenje hrama i hramske gore počeli su pod Herodom Velikim, oko 20. g. pr. Kr., ali je njegova gradnja i ukrašavanje potrajalo sve do 60-ih godina.

Mnogi ljudi donosili su velike darove koje su ubacivali u trinaest blagajni smještenih u dvorištu za žene u blizini hrama. I upravo tu je Isus sjedio kad je ugledao jednu udovicu kako prilazi i ubacuje dvije lepte. To bi bilo 1/32 denara, uobičajene dnevne fizičkih radnika. Ženin prilog je, dakle, bio prilično mali.

Isusa je, međutim, zadivio njezin dar. Mnogi bogati pojedinci ubacivali su velike svote, ali On se nije osvrtao na darove koje su oni ostavljali. Međutim, udovičin prilog izmamio je Njegovu pohvalu. On izjavljuje da je ona dala više od svih. Kako je to moguće? Isus primjećuje da su ostali dali od svojeg obilja, a ona od svoje sirotinje. Njima je još mnogo preostalo, a ona je dala sve što je imala za život. Ta činjenica učinila je njezin dar čak i rastrošnim, premda je njegova novčana vrijednost bila neznatna.

Ovaj događaj sadrži duboku pouku o upravljanju materijalnim dobrima. Davanje za Božje djelo ne ovisi o ponašanju vođa. Vjersko vodstvo hrama bilo je iskvareno, ali Isus nije zbog toga pozivao na uskraćivanje darova. Ako su ikad postojali iskvareni vjerski vođe kao što su bili Kaifa i Ana, vođe iz tog vremena bili su među najgorima. A Isus je to znao.

Istina je da je sveta odgovornost vođa koristiti materijalna sredstva u skladu s Božjom voljom, ali čak ako to ne čine, ljudi koji prilažu za Božje djelo bit će blagoslovljeni, kao što je bila i ova žena.

Uskraćivanje desetina i darova, s druge strane, kad vođe učine nešto neprihvatljivo, značilo bi da je naše darivanje povezano s njihovim postupcima, a ne sa zahvalnošću Bogu. Koliko god da smo u napasti da tako postupimo, to je ipak pogrešno.

Čemu bi nas taj događaj trebao naučiti o tome koliko je važno da budemo vjerni u onome što dajemo za Božje djelo?

NI KAMEN NA KAMENU

Pročitajte Marko 13,1-13. Kako su učenici reagirali na Isusovu izjavu o hramu i što im je On odgovorio?

.....
.....
.....

Kao što smo već naglasili, hramski kompleks bio je čudesna građevina. Josip Flavije zapaža da je Kraljevski trijem s južne strane kompleksa imao 162 stupa, od kojih je svaki bio toliko debeo da su bila potrebna trojica ljudi raširenih ruku da ga obuhvate (*Starine*, 15.11.5 §§413—414). A Isus kaže da će sve to biti srušeno. Takvo proročanstvo o ovoj zadivljujućoj građevini zvučalo je slušateljima kao kraj svijeta.

“Što je mogao misliti Odbačeni, kad je Njegova pozornost bila usmjeravana na veličanstvenost Hrama? Prizor pred Njim doista je bio izniman, ali On je s tugom rekao da sve to vidi. Zgrade su doista veličanstvene. Vi pokazujete na ove zidove kao da su potpuno neuništivi, ali čujte moje riječi: Doći će dan kad ‘ovdje sigurno neće ostati ni kamen na kamenu. Svaki će se srušiti.’” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 519; u izvorniku 627)

Učenici su sada željeli znati kada će se to Isusovo proročanstvo ispuniti. I tako, u Marku 13,4, vidimo Petra, Jakova, Ivana i Andriju kako se raspituju o točnom vremenu tih zbivanja. Oni žele znati kada će se sve to dogoditi i koji će biti znak da su ti događaji blizu.

U Marku 13,5-13 posebno je dojmljivo što Isus ne posvećuje najviše vremena opisivanju pada Jeruzalema, već upozoravanju učenika na ono što mogu očekivati u svojoj službi uspostavljanja kršćanske Crkve. Ali ni to ne zvuči kao da će biti lako.

Oni će zapravo biti progonjeni, izvođeni pred sudove, a neki će biti i ubijeni. Ali bez obzira na sve to, napominje Isus, još uvijek neće biti kraj. Ne trebaju ih zavarati ti burni događaji. Osim toga, Duh Sveti davat će im riječi koje će izgovarati u pravo vrijeme, čak i kada ih napuste obitelj i prijatelji.

Iz tih uvodnih riječi Isusovog proročanstva možemo zaključiti da se Božji narod ne treba bojati nevolja i kušnji. On treba biti budan, a Božji će ga Duh provesti kroz nevolje.

Kakvo je vaše iskustvo s nevoljama koje su vas snašle zato što ste slijedili Isusa? Ako niste imali nikakve nevolje, možda biste se trebali zapitati da li Ga doista slijedite?

GROZA PUSTOŠI

Pročitajte Marko 13,14-18. Koji nagovještaj Isus daje o tome na što bi se mogao odnositi izraz “groza pustoši”?

.....

.....

.....

U Marku 13,14 Isus dolazi do središnje točke u vezi s padom Jeruzalema. On spominje *“grozotu koja donosi uništenje”* (Suvremeni hrvatski prijevod). Gospodin kaže da čitatelj to treba razumjeti. Tim riječima Isus upućuje učenike na Knjigu proroka Daniela. Sličan izraz pojavljuje se u Danielu 9,27; 11,31; 12,11, s paralelom u Danielu 8,13.

Pročitajte Daniel 9,26.27. Tko je “Pomazanik”, a tko je “narod jednog kneza” koji će doći?

.....

.....

Riječ “Pomazanik” u Danielu 9,26 u hebrejskom je Mesija. Na osnovi pozornog proučavanja Daniela 9,24-27, postaje jasno da se izraz “Pomazanik” odnosi na Isusa Krista.

Ali tko je taj “narod jednog kneza” koji će doći i opustošiti Jeruzalem? Grad je razoren od strane rimskog vojskovođe Tita. Prema tomu, logično je da je on taj vojskovođa koji će doći, o kojem se govori u Danielu 9,26.27. Te dvije osobe povezane su zato što je način na koji se postupalo prema Mesiji doveo do propasti grada.

Ali kakva je to “groza pustoši” o kojoj Isus govori pozivajući se na Daniela? Nažalost, mnogi proučavatelji Biblije smatraju da se to pustošenje odnosi na oskrvnuće hrama od strane Antioha Epifana u drugom stoljeću pr. Kr. Međutim, to se ne uklapa. Isus opisuje “grozu pustoši” kao nešto što se događa nakon Njegovog vremena pa bi se teško moglo odnositi na nešto što se dogodilo dva stoljeća prije Kristove ovozemaljske službe.

To pustošenje vjerojatno se odnosi na postavljanje rimskih poganskih zastava u Palestini tijekom opsade Jeruzalema krajem 60-ih godina. To je bio znak za kršćane da pobjegnu, što su oni i učinili.

Baš kao što je Isus pretkazao, Jeruzalem je pao. Zašto možemo s pouzdanjem vjerovati u sva biblijska proročanstva?

VELIKA NEVOLJA

Pročitajte Marko 13,19. Na što se taj redak odnosi?

.....

.....

Marko 13,14, gdje se spominje “groza pustoši”, okosnica je oko koje se gradi cijelo poglavlje (vidi odsjek od utorka). Marko 13,19 također označava prijelaznu točku. U tom se retku spominje nevolja kakve nije bilo od stvaranja svijeta. Ovdje se pretkazuje veće i sveobuhvatnije progonstvo od onog koje se dogodilo prilikom pada Jeruzalema. U Marku 13,19 prelazi se na buduće vrijeme, što upućuje na događaje još udaljenije od Isusovog vremena. I baš kao što se u Marku 13,14 ukazuje na proročanstvo iz 9. poglavlja Knjige proroka Daniela, veliko progonstvo opisano u Marku 13,19-23 upućuje na proročanstva iz 7. i 8. poglavlja Daniela, u kojima sila malog roga progona Božji narod “na jedno vrijeme i dva vremena i polovinu vremena” (Daniel 7,25). To proročko vrijeme od 1.260 dana odgovara razdoblju od 1.260 doslovnih godina (Brojevi 14,34; Ezekiel 4,6). To vrijeme proteže se od 538. do 1798. godine. Godine 1798. Napoleon je poslao svojeg generala da zarobi papu. Tijekom tog razdoblja od 1.260 godina sila malog roga progona je i ubijala one koji se nisu slagali s njezinim sustavom crkvene vlasti.

Pročitajte Marko 13,20-23. Kakvu nadu Bog upućuje svojem narodu u vezi s tim progonstvom i na što ga upozorava nakon što ono završi?

.....

U Marku 13,20 govori se o tome da će se progonstvo skratiti radi Božjeg naroda. Povijesno gledano, vatre progona donekle su utihnule nakon uspona protestantske reformacije, čime je skraćeno vrijeme nevolje. Kako je moć malog roga opadala, sve više ljudi se pridruživalo reformaciji. Međutim, mali rog će se ponovno uzdići na vlast, kao što najavljuje proročanstvo iz 13. poglavlja Otkrivenja.

U Marku 13,21-23, Isus upozorava na još jednu prijetnju, na lažne proroke i lažne mesije koji će se pojaviti prije Njegovog povratka. Isus opominje svoje sljedbenike da ih se čuvaju.

U vrijeme kada je Isus upozoravao na te lažne mesije, Njegov pokret jedva da se i začeo, a On je iznio tako nevjerovatno pretkazanje, koje se i obistinilo (čak i danas ima ljudi koji za sebe tvrde da su Isus). Zašto bi to proročanstvo trebalo ojačati naše povjerenje u Božju riječ?

DOLAZAK SINA ČOVJEČJEGA

Pročitajte Marko 13,24-32. Koji je veliki događaj tu opisan?

.....

.....

.....

To je ništa drugo do povratak Isusa Krista u slavi, kojem prethode znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama. Novi zavjet je pun proročanstava koja upućuju na taj čudesni događaj. Apostol Pavao detaljno ga opisuje u 1. Solunjanima 4,13-18, gdje govori o tome kako će oni koji su zaspali u Kristu biti vraćeni u život i kako će sustići žive svete, da bi se zajedno sastali s Kristom u zraku. U 1. Korinćanima 15 apostol detaljno govori o uskrsnuću mrtvih do kojeg će doći prigodom Kristovog povratka.

Petar također opisuje taj veliki dan u 2. Petrovoj 3,3-13, objašnjavajući da Gospodin ne kasni s ispunjenjem obećanja, već želi da se svi ljudi pokaju. A u Otkrivenju ima više živih opisa Kristovog povratka (vidi Otkrivenje 1,7; 6,12-17; 14,14-20; 19,11-21). Novi zavjet dosljedno govori o Kristovom povratku kao osobnom, doslovnom, vidljivom i čujnom. Kada On dođe, svi će Ga vidjeti.

Što onda Isus misli kad kaže “ovaj naraštaj” i “onog dana i časa”? Te riječi muče mnoge ljude, jer naraštaj onih kojima se Isus obraćao već odavno nije među živima.

Predlaže se više tumačenja tog odlomka. Neki tvrde da se izraz “naraštaj” može odnositi na određeni narod, u ovom slučaju na Židove. Što bi značilo da židovski narod neće izumrijeti prije Kristovog povratka. Prema drugom tumačenju, to znači da naraštaj ljudi koji će vidjeti ispunjenje svih tih znakova neće izumrijeti prije Kristovog povratka.

Međutim, valja zapaziti da u Marku 13,30 Isus koristi riječ “ovaj”, kao u izrazu “ovaj naraštaj”, a da u Marku 13,32 koristi riječ “onaj”, kao u izrazu “onog dana i časa”. U 13. poglavlju Evandjelja po Marku riječ “ovaj” (*houtos, hautê, touto*) javlja se češće u redcima 1-13, koji upućuju na uništenje Jeruzalema. A riječ “onaj” karakterizira završni dio tog poglavlja.

Dakle, izraz “ovaj naraštaj” vjerojatno se odnosi na naraštaj prvog stoljeća, koji je vidio razorenje Jeruzalema, kao što se opisuje u Marku 13,30. Međutim, u Marku 13,32 govori se o Kristovom drugom dolasku, koji je još uvijek u budućnosti i vremenski je vrlo udaljen od prvog stoljeća. U skladu s tim, u Marku 13,32 koristi se riječ “onaj”. jer se govori o događajima koji su vremenski udaljeniji od prvog stoljeća.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlje pod naslovom "Na Maslinskoj gori". str. 519—527 (u izvorniku 627—636).

U svijetu se događaju mnoge vrlo uznemirujuće stvari. Ljudi su uplašeni zbog svega što se događa. Kako mi kao adventisti sedmoga dana, koji imamo određeni uvid u ta zbivanja, možemo upotrijebiti sve to da bismo ljude upućivali na nadu koju imamo u Isusu, i na obećanje o Njegovom dolasku?

"Zato što ne znamo točno vrijeme Njegovog dolaska, dobili smo nalog da bdijemo. 'Blago slugama koje gospodar, kada dođe, nađe gdje bdiju!' (Luka 12,37) Oni koji paze na Gospodnji dolazak ne čekaju uzalud. Očekivanje Kristovog dolaska treba pokrenuti ljude da se boje Gospodina i Njegove osude nad prijestupom. Ono ih treba probuditi da znaju koliko je velik grijeh odbiti Njegovu ponudu milosti. Oni koji očekuju Gospodina čiste svoje duše poslušnošću istini. Oni ujedinjuju bdjenje s ozbiljnim radom. Zato što znaju da je Gospodin na vratima, njihova revnost postaje učinkovita u suradnji s božanskim silama u radu na spašavanju duša. To su vjerni i mudri sluge koji Gospodnjem domu u 'pravo vrijeme daju hranu' (Luka 12,42). Oni objavljuju istinu koju je posebno moguće primijeniti na sadašnje vrijeme. Kao što su Henok, Noa, Abraham i Mojsije objavljivali istinu za svoje vrijeme, tako će i sada Kristovi sluge uputiti posebnu opomenu svojem naraštaju." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 525,526; u izvorniku 634)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Jedno je davati priloge za Božje djelo, a sasvim je nešto drugo davati požrtvovno. U čemu je razlika i zašto je ta razlika toliko bitna?

2. Zašto Bog nije spriječio progonstvo svojeg naroda tijekom vjekova, kao ni u današnjem svijetu? Kako nam predmet velike borbe pomaže da shvatimo zašto dolazi do progonstva?

3. Koji se znakovi Kristovog dolaska posebno ističu u sadašnjem svijetu?

4. Razmislite o stanju mrtvih i o činjenici da mrtvi spavaju dok se Krist ne vrati. Ljudi sklapaju oči u trenutku smrti, i što je prvo čega će postati svjesni? Kako nam ta misao pomaže da shvatimo u kojem je smislu za svakoga od nas Kristov drugi dolazak uvijek vrlo blizu?

Uhvaćen i izveden pred sud

“Govorio je: ‘Abba, Oče! Sve je tebi moguće. Otkloni ovaj kalež od mene! Ali ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš!’”
(Marko 14,36)

Biblijski tekstovi: Marko 14; Ivan 12,4-6; Rimljanima 8,28; Izlazak 24,8; Jeremija 31,31-34; Zaharija 13,7.

Ulomak od 14. do 16. poglavlja Evanđelja po Marku poznat je kao izvještaj o Kristovom stradanju i opisuje Isusove patnje, smrt i uskrsnuće. Kao što smo zapazili u devetoj pouci, posljednjih šest poglavlja Evanđelja po Marku obuhvaća vremenski raspon od otprilike jednog tjedna. Većina događaja opisanih u Marku 14—16 odigrali su se u četvrtak i petak. Isusova smrt nastupila je u petak, a uskrsnuo je u nedjelju.

Pouka za ovaj tjedan obrađuje 14. poglavlje Markovog evanđelja koje počinje petim sendvič-događajem, u kojem se isprepliću dva suprotna postupka prema Isusu. Nakon toga slijedi Posljednja večera, a zatim Njegova duševna borba u Getsemaniju. Tamo je uhićen i izveden pred vođe gdje Mu je suđeno. Prizor suđenja povezan je s Petrovim nijekanjem Isusa, što je šesti i posljednji sendvič-događaj u Evanđelju po Marku. I ovdje se odvijaju dvije suprotne radnje, ali u ironičnom zaokretu, i obje potvrđuju istu istinu.

Tijekom cijelog izvještaja usporedo se odvijaju dva suprotna zapleta. U svojem žustrom stilu Marko izlaže pred čitateljem te sukobljene zaplete, otkrivajući Isusov trijumf.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 55—61.

NEZABORAVAN ČIN

Pročitajte Marko 14,1-11. Koja se dva događaja isprepliću i kako se oni uzajamno nadovezuju?

.....

.....

U Marku 14,1 napominje se da je bilo još dva dana do Pashe. To znači da se taj susret odigrao ili u utorak uvečer ili u srijedu tog tjedna. Vjerski vođe imali su plan i čekali pogodan trenutak. Trebala im je još samo prilika da ostvare svoj cilj. A ona se pojavila s neočekivane strane.

Ovaj odlomak peti je sendvič-događaj u Markovom evanđelju (vidi Pouku 3). Urota protiv Isusa povezana je s događajem o ženi koja pomazuje Isusovu glavu skupocjenom pomasti. Dva suprotna karaktera čine suprotna djela, stvarajući ironičan kontrast.

Marko ne otkriva tko je žena koja se ovdje spominje. Njezin predviđeni dar Isusu u suprotnosti je s podlošću koju Juda pokazuje izdajući svojega Gospodina. Ona ostaje neimenovana, a on se predstavlja kao jedan od Dvanaestorice. Vrijednost njezinog dara točno se navodi, dok je njegova nagrada tek obećani novac.

Ne spominje se nikakav konkretan razlog zašto ona to čini, ali u trenutku kad žena izlijeva pomast na Isusa, ostali gosti na večeri zgražaju se zbog njezinog čina koji smatraju velikim rasipanjem skoro cijele godišnje plaće. Isus, međutim, ustaje u njezinu obranu i kaže da će to što je ona učinila biti uključeno u objavljivanje Evanđelja širom svijeta kao sjećanje na nju. To je nešto nezaboravno. I doista, sva četiri Evanđelja iznose taj događaj na ovaj ili onaj način, vjerojatno zbog Isusovih riječi koje čuvaju uspomenu na njezino djelo.

Judina izdaja također je nezaboravna. Marko nagovještava da je njegov motiv bila pohlepa. U Evanđelju po Ivanu to se i otvoreno kaže (Ivan 12,4-6).

Marko se poigrava riječju “dobro”. kako bi ilustrirao da su u tim događajima u igri dva različita motiva ili zapleta. Isus u Marku 14,6 proglašava ženin postupak “dobrim” (Šarić, Jeruzalemska Biblija). On kaže da uvijek možete činiti “dobro” siromašnima (Marko 14,7), a u Marku 14,9, proglašava taj njezin čin sastavnim dijelom Radosne vijesti. Nasuprot tomu, u Marku 14,11, Juda traži “zgodu”. odnosno “dobru priliku” da izda Isusa. Ova igra riječi pokazuje da će ljudska urota za uništenje Mesije zapravo postati dio Radosne vijesti jer dovodi do ostvarenja Božje volje da svojeg Sina preda za spasenje čovječanstva.

Kako nam Rimljanima 8,28 pomaže objasniti što se tu dogodilo?

POSLJEDNJA VEČERA

Pročitajte Marko 14,22-31; Izlazak 24,8. Kakvo značenje za kršćansku vjeru ima ovaj događaj?

.....
.....
.....

U Marku 14,12 napominje se da je to bio prvi dan beskvasnih kruhova, kada se žrtvovalo pashalno janje. Dakle, taj obrok bio je priređen u četvrtak uvečer.

Na Posljednjoj večeri Isus uspostavlja novu službu za uspomenu. To je prelazak s hebrejske pashalne svečanosti i izravno je povezano s izlaskom Izraelaca iz Egipta i sklapanjem Saveza na Sinaju. Da bi zapečatio taj Savez, kao što se navodi u Izlasku 24,8, Mojsije je poškropio narod krvlju žrtava rekavši: "Ovo je krv Saveza koji je Jahve s vama uspostavio na temelju svih ovih riječi."

Uočljivo je da na Gospodnjoj večeri, koju je Isus tom prigodom uspostavio, nije korišteno ništa od pashalnog janjeta koje je posluženo za obrok. To je zato što je Isus Janje Božje (usporedi Ivan 1,29). Kruh koji se jede na Gospodnjoj večeri prikazuje Njegovo tijelo. Novi Savez (usporedi Jeremija 31,31-34) zapečaćen je Isusovom krvlju, i to je prikazano čašom. On kaže: "Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se proljeva za sve." (Marko 14,24)

A onda, usred svega toga, Isus pretkazuje da će Ga svi Njegovi učenici napustiti. On citira Zahariju 13,7, gdje se govori o tome kako će mač udariti pastira i ovce će se razbježati. Isus je taj pastir, a Njegovi učenici ovce. To je oštra i uznemirujuća poruka. Ali Isus dodaje i riječ nade ponavljajući proročanstvo o svojem uskrsnuću. A dodaje i da će On otići pred učenicima u Galileju. Na to će se proročanstvo osvrnuti mladić kod Isusovog groba u Marku 16,7, i zato ono ovdje ima posebnu težinu.

Međutim, učenicima je sve to teško prihvatiti, a posebno Petru koji tvrdi da Ga on neće napustiti ako i svi drugi to učine. Isus ipak nastavlja u tom ozbiljnom tonu i proriče da će Ga se Petar triput odreći prije nego što pijetao dvaput zapjeva. To proročanstvo odigrat će ključnu ulogu u Isusovom suđenju i Petrovom odricanju.

Što ste naučili iz neke situacije kada ste obećali Bogu da ćete nešto učiniti, ili da nećete učiniti, a na kraju ste ipak učinili ono što ste rekli da nećete, ili niste učinili ono što ste rekli da hoćete?

GETSEMANI

Pročitajte Marko 14,32-42. Za što se Isus molio u Getsemaniju i kako Mu je na tu molitvu odgovoreno?

.....
.....
.....

Napuštajući uže područje Jeruzalema gdje su blagovali Pashu, Isus i Njegovi učenici prelaze preko kidronske doline i dolaze u vrt na obroncima Maslinske gore. Naziv Getsemani znači "tijesak za ulje". što pokazuje da se negdje u blizini nalazio tijesak za cijedenje maslinovog ulja. Točna lokacija tog vrta je nepoznata zato što su Rimljani posjekli sva stabla na Maslinskoj gori tijekom opsade 70. godine.

Pošto je ušao u vrt, Isus tu ostavlja većinu svojih učenika i dalje produžava samo s Petrom, Jakovom i Ivanom. Ali onda ostavlja i njih trojicu i dalje nastavlja sam. To prostorno udaljavanje pokazuje da Isus postaje sve usamljeniji dok se suočava sa svojom predstojećom mukom.

Isus se moli da čaša stradanja bude uklonjena, ali samo ako je to Božja volja (Marko 14,36). On se koristi aramejskim izrazom *Abba*, koji Marko prevodi s "Oče". Taj izraz ne znači "tata". kao što neki misle. Riječ od milja kojom su se djeca obraćala svojim očevima bila je *abi* (Raymond E. Brown, *The Death of the Messiah*, Anchor Bible Reference Library, New York: Doubleday, 1994., sv. 1, str. 172,173). Međutim, upotreba izraza "Abba, Oče!" doista ukazuje na blisku obiteljsku povezanost koju ne treba podcjenjivati.

Isus se moli za uklanjanje čaše patnji. Ipak, On se pokorava Božjoj volji (usporedite to s Gospodnjom molitvom u Mateju 6,10). U nastavku izvještaja o stradanju postaje jasno da je Božji odgovor na Isusovu molitvu niječan. On neće ukloniti tu čašu patnji jer je upravo zahvaljujući tom događaju svijetu ponuđeno spasenje.

Kad se suočavamo s teškoćama, ohrabrujuće je imati prijatelje koji su uz nas. U Filipljanima 4,13, Pavao kaže kako sve može u Onome koji ga krijepti. Međutim, mnogi gube iz vida sljedeći redak, Filipljanima 4,14, koji počinje veznikom "ali". On glasi: "Ali je lijepo bilo od vas što ste sudjelovali u mojoj nevolji." Za tim je Isus žudio u Getsemaniju. Triput je došao tražiti utjehu od svojih učenika. I triput ih je zatekao kako spavaju. Na kraju ih budi da pođu s Njim ususret sudu. On je spreman, ali oni nisu.

OSTAVLJEN OD SVIH

Pročitajte Marko 14,43-52. Što je u ovom događaju ključno za plan spasenja?

.....

.....

.....

Žalosno je da je jedan od najbližih suradnika izdao Isusa Njegovim neprijateljima. Evanđelja ne zalaze u detalje kad je riječ o Judinoj motivaciji. Ali Ellen G. White piše: "Juda je po naravi volio novac; ali nije oduvijek bio tako poročan da učini takvo djelo kao što je ovo. Gajio je zli duh škrtosti, sve dok on nije postao vladajuća pobuda u njegovom životu. Ljubav prema bogatstvu kojemu je ropski služio, nadvladala je njegovu ljubav prema Kristu. Postajući rob jednom poroku, predao se Sotoni da ga potpuno uvuče u grijeh." (*Isusov život*, str. 591; u izvorniku 716) Izdaja je sama po sebi nešto što svi osuđuju, čak i oni koji koriste izdajice (usporedite Matej 27,3-7). Ali Judino djelo je posebno podlo jer on nastoji sakriti svoju izdaju pod krinkom prijateljstva. On daje svjetini uputu da trebaju uhititi čovjeka kojega on poljubi. Izgleda da je Juda time pokušao sakriti svoju pokvarenost od Isusa i ostalih učenika.

Pošto svjetina uhiti Isusa, nastaje opći kaos. Netko izvlači mač (u Ivanu 18,10.11 tvrdi se da je to bio Petar) i odsijeca uho sluzi velikog svećenika. Isus prekorava mnoštvo što u tajnosti rade ono što su Mu se plašili učiniti javno dok je poučavao u hramu. Ipak, Isus završava napomenom da se ispunjava Sveto pismo. To je još jedan pokazatelj dvostrukog zapleta koji se provlači kroz izvještaj o stradanju — da se Božja volja ostvaruje čak i kad čovjek po svojoj volji radi na uništenju Mesije.

Svi učenici bježe, uključujući i Petra, koji se ipak kasnije ponovno pojavljuje, slijedi Isusa iz daljine i na kraju upada u nevolju. Međutim, u Marku 14,51.52 spominje se neki mladić koji je išao za Isusom, što se nalazi samo ovdje i nigdje drugdje u kanonskim evanđeljima. Neki smatraju da je to bio sam Marko, ali to je nemoguće dokazati. Posebno je zanimljivo što on bježi gol. Taj mladić, umjesto da ostavi sve da bi "slijedio" Isusa, ostavlja sve da bi "pobjegao" od Njega.

Razmislite o zastrašujućoj pomisli da je to što je bio rob samo jednog poroka, navelo Judu da učini to što je učinio. Što nam to govori o mržnji koju bismo trebali osjećati prema grijehu i o pobjedi grijeha Božjom milošću?

TKO SI TI?

Pročitajte Marko 14,60-72. Usporedite Isusovo reagiranje na događaje s Petrovim. Koje pouke možemo izvući iz tih razlika?

.....
.....
.....

U Marku 14,53-59 opisuje se Isusovo izvođenje pred Veliko vijeće i prvi dio suđenja. To je slika i prilika mržnje. Vođe uporno pokušavaju dobiti potvrdu za svoje optužbe protiv Isusa. Pisac evanđelja primjećuje da su svjedočenja lažna i da svjedoci nikako ne mogu uskladiti svoje svjedočenje.

Konačno, ustaje veliki svećenik i obraća se izravno Isusu. Isus u prvom trenutku ne odgovara. Ali onda Ga veliki svećenik zaklinje Bogom (vidi Matej 26,63) i postavlja Mu izravno pitanje je li On Mesija. Isus iskreno i otvoreno priznaje da jest, a onda se poziva na Daniela 7,13.14, gdje se govori o Sinu Čovječjem koji sjedi Bogu s desne strane i dolazi na nebeskim oblacima. To je previše za velikog svećenika, koji dere svoju odjeću i poziva da se Isusa osudi, što Vijeće istog trenutka čini. Tada vođe počinju sramotiti Isusa, pljuju Ga, pokrivaju Mu lice, tuku Ga i pozivaju Ga da prorokuje.

Dok je Isus unutra, dok Mu se sudi i dok On vjerno svjedoči o sebi, Petar je vani i lažno se predstavlja. To je šesti i posljednji sendvič-događaj u Evanđelju po Marku, i tu je ironija posebno izražena. Vidimo dva paralelna karaktera, Isusa i Petra, kako čine suprotna djela. Isus iznosi istinito svjedočanstvo, a Petar lažno. Tripud netko prilazi Petru, sluga ili netko od promatrača, i on svaki put niječe povezanost s Isusom, i to uz psovke i kletve.

Upravo u tom trenutku pijetao se oglašava po drugi put i Petar se iznenada prisjeća Isusovog proročanstva da će se on te iste noći tripud odreći svojega Gospodina. To ga slama i on zaplače. U tome vidimo upadljivu ironiju — na kraju suđenja Isusu povezuju oči, udaraju Ga i naređuju Mu da “prorokuje”! Željeli su Mu se narugati jer nije mogao vidjeti tko Ga je udario. Međutim, dok oni to čine, Petar se u dvorištu ispod njih odriče Isusa ispunjavajući jedno od Isusovih proročanstava. I tako Petar, odričući se Isusa, dokazuje da je Isus Mesija.

Koje biste riječi nade uputili nekome tko ne uspijeva slijediti Isusa unatoč tomu što želi? Tko od nas nije ponekad doživio neuspjeh u pokušaju da slijedi ono što zna da Isus želi?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “Pred Anom i Kaifom” i “Juda”. str. 577—597 (u izvorniku 698—722).

“Dok su ponižavajuće zakletve još bile na Petrovim usnama i kreštavi pjev pijetla još uvijek odjekivao u njegovim ušima, Spasitelj se okrenuo od namrštenih sudaca i pogledao pravo u svojeg jadnog učenika. Istodobno je Petar usmjerio svoj pogled prema svom Učitelju. Na tom blagom licu čitao je duboko sažaljenje i bol, ali na njemu nije bilo nikakve ljutitosti.

Izgled tog jadnog napaćenog lica, tih drhtavih usana, taj pogled pun sažaljenja i praštanja probo je njegovo srce kao strijela. Savjest se probudila. Pamćenje je živnulo. Petar se sjetio kako je samo prije nekoliko sati obećao da će sa svojim Gospodinom poći u zatvor i u smrt. Sjetio se svoje žalosti kad mu je u gornjoj sobi Spasitelj rekao da će Ga se odreći tri puta te iste noći. Petar je upravo izjavljivao da ne poznaje Isusa, ali je sada, duboko ožalošćen, shvatio koliko ga je njegov Gospodin dobro poznavao i kako je pravilno čitao njegovo srce, čiju prijevarnost ni sâm nije poznavao.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 588; u izvorniku 712,713)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. U kojem smislu, i samo čitanjem onoga što je Isus prorekao u Marku 14,9, vidimo kako se još jedno od Njegovih proročanstava — malo vjerojatno proročanstvo s obzirom na okolnosti u kojima je izgovoreno — ispunjava?

2. Usporedite Judu i Petra. U čemu su slični, a po čemu se razlikuju u svojem ponašanju tijekom tjedna uoči raspeća?

3. Razgovarajte o značenju Gospodnje večere. Kako joj možemo dati dublje značenje u našoj mjesnoj crkvi i uključiti više članova u njezino obilježavanje?

4. Razgovarajte o činjenici da je Bog rekao “ne” na Isusovu molitvu u Getsemaniju. Što to znači za nas kad nam Bog kaže “ne”?

5. Premda je Petar uvelike iznevjerio Isusa svojim odricanjem, On ga nije odbacio. Koju nadu možemo crpiti iz te činjenice?

Osuđen i razapet

“U deveti sat viknu Isus jakim glasom: ‘Eloi, Eloi, lama sabakthani!’ — što znači: ‘Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!’” (Marko 15,34)

Biblijski tekstovi: Marko 15; Luka 13,1; Psalam 22,19; Ivan 20,24-29, Ivan 1,1-3; Daniel 9,24-27.

Petnaesto poglavlje Evanđelja po Marku središte je izvještaja o stradanju. Tu je opisano suđenje Isusu, Njegova osuda, rukanje vojnika, Isusovo raspeće, smrt i pokop. Događaji u ovom poglavlju ispričani su jasnim, britkim pojedinostima, vjerojatno zato što je autor prepustio činjenicama da govore same za sebe.

U cijelom poglavlju ironija ima važnu ulogu. Zbog toga je korisno znati jasnu definiciju ironije.

Ironija često sadrži tri sastavnice: (1) ima dvije razine značenja (2); te dvije razine su u sukobu ili u suprotnosti (3); netko ne vidi tu ironiju, ne primjećuje što se događa i nije svjestan da će on snositi posljedice.

Ovog ćemo tjedna, razmatrajući sve što se događalo — od Pilatovog pitanja: “Jesi li ti kralj židovski?”. preko vojnika koji se rugaju, pa natpisa na križu i podrugljivih komentara vjerskih vođa: “Druge je spasio, a sebe ne može spasiti!”. sve do neočekivanog pojavljivanja Josipa iz Arimateje — vidjeti da je to poglavlje puno bolnih ironija u kojima se otkrivaju silne istine o Isusovoj smrti i njezinom značenju.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 62—72.

"JESI LI TI KRALJ ŽIDOVSKI?"

Pročitajte Marko 15,1-15. Gdje prepoznamo ironiju u ovom izvještaju?

Poncije Pilat bio je namjesnik Judeje od 26. do 36. godine. On nije bio blag vladar i par njegovih postupaka izazvalo je zgražanje među stanovništvom te zemlje (usporedi Luka 13,1). Židovski sud izrekao je Isusu smrtnu presudu zbog bogohuljenja. Međutim, pod rimskom vladavinom, Židovi, u većini slučajeva, nisu smjeli izvršavati smrtne kazne i zato su Isusa doveli Pilatu da bude osuđen.

Ne spominje se optužba pod kojom su Ga izveli pred Pilata, ali se ona može nazrijeti na osnovi kratkog pitanja koje Pilat postavlja Isusu: "Jesi li ti kralj židovski?" (Marko 15,2) U starozavjetno vrijeme Izraelci su svoje kraljeve pomazivali, pa nije teško uvidjeti da se smisao izraza "Mesija" ("Pomazanik") mogao izokrenuti i pogrešno prikazati kao polaganje prava na kraljevske počasti, pa samim tim i kao konkurencija rimskom caru. Prema tomu, optužba pred Velikim vijećem bila je bogohuljenje, dok je optužba pred namjesnikom bila izazivanje pobune, što se kažnjavalo smrću. Ironija se ogleda u tome što je Isus i jedno i drugo — Mesija i židovski Kralj. Osude izrečene protiv Njega za bogohuljenje i pobunu bile su lažne. Umjesto toga, On je doista trebao primiti kraljevske počasti i izraze obožavanja. Isus se, pak, ponaša kao kralj. Njegov odgovor Pilatu je neobvezujući: "Ti kažeš." (Marko 15,2) Dakle, On ne niječe tu titulu niti je potvrđuje. Takav odgovor pokazuje da On jest kralj, ali drugačiji (usporedi Ivan 18,33-38).

U Marku 15,6 navodi se običaj oslobađanja jednog zatvorenika u vrijeme Pashe. U Marku 15,9, Pilat pita narod želi li da im oslobodi "kralja židovskoga". I premda on to možda izgovara s ironijom, ta ironija je zapravo usmjerena protiv njega.

U Marku 15,9.10 prikazuje se opažanje i neopažanje istodobno. Pilat opaža da su vjerski vođe predali Isusa iz zavisti, ali ne opaža da obraćanje svjetini ide na ruku tim istim vodama. Oni bune svjetinu i ona traži da se Isus razapne. Čak i Pilat je ustuknuo pred takvim ponašanjem. Raspeće je bilo strašan način pogubljenja, pogotovo za nekoga tko je smatran nevinim. Kako je bolno ironično što je poganski namjesnik želio osloboditi Mesiju, dok su vjerski vođe tražili da Ga razapnu.

Što vas može sačuvati da ne slijedite svjetinu kada se vrši veliki pritisak da to učinite?

ZDRAVO, KRALJU ŽIDOVSKI!

Pročitajte Marko 15,15-20. Što su vojnici radili Isusu i kakvo je značenje ovog događaja?

.....
.....
.....

Rimljani su primjenjivali okrutan način bičevanja kako bi pripremili zatvorenike za pogubljenje. Žrtvi bi bila strgnuta odjeća, bila bi privezana za stup, a zatim bičevana kožnim vrpcama za koje su bili privezani komadići kostiju, stakla, kamena i pandži.

Pošto su Ga bičevali, vojnici zaduženi za Isusovo pogubljenje nastavili su Ga ponižavati tako što su Ga ogrnuli skrletnom kabanicom, na glavu Mu stavili vijenac od trnja i rugali Mu se kao židovskom kralju. Ta skupina vojnika označena je kao četa (bataljon), što u ovom slučaju znači da ih je moglo biti između 200 i 600.

Čitatelj jasno uočava ironiju u tom prizoru zato što je Isus doista Kralj, a vojnici su riječima poruge objavljivali tu istinu. Ovo ruganje podsjećalo je na način kako su Rimljani pozdravljali svojeg vladara: "Zdravo, care!" Ovdje se dakle, javlja izravna usporedba s carem.

Vojnici su ismijavali Isusa tako što su Ga udarali po glavi trskom, pljuvali Ga i "pregibali koljena i klanjali mu se", odajući Mu počast na podrugljiv način. Sve te tri radnje izražene su na grčkom jeziku u nesvršenom vremenu. U ovom kontekstu taj oblik glagola označava radnju koja se ponavlja. A Isus sve to podnosi mirno u tišini.

Uobičajeni način rimskog izvršenja smrtne kazne raspećem podrazumijevao je da osuđena osoba gola nosi svoj križ na mjesto pogubljenja. I to je, opet, trebalo do krajnjih granica poniziti i posramiti tu osobu pred čitavom zajednicom.

Ali Židovi su zazirali od nagosti na javnom mjestu. U Marku 15,20 stoji da su skinuli s Njega skrletnu kabanicu i da su Mu ponovno obukli Njegovu odjeću. Iz toga se može zaključiti da je to bio poseban ustupak koji su Rimljani činili Židovima u tom događaju.

Razmislite o ironiji koja se ogleda u tome što se oni klanjaju i ukazuju "počast" Isusu kao Kralju rugajući Mu se, premda je On doista bio Kralj ne samo židovski, već i njihov.

Ti ljudi nisu imali pojma što zapravo rade. Zašto im njihovo neznanje ipak neće poslužiti kao izgovor na dan suda?

RASPEĆE

Pročitajte Marko 15,21-38. Koja se strašna i bolna ironija javlja u ovim redcima?

Na ovom mjestu u izvještaju o stradanju Isus je tiha žrtva, pod vlašću ljudi koji su Ga odlučili ubiti. U čitavom evanđelju, On je sve do svojeg uhićenja upravljao događajima. Sada je bio prepušten postupanju drugih. I premda je On bio snažan putujući propovjednik, bičevanje koje je pretrpio i nedostatak hrane i sna toliko su Ga iscrpili da je bilo nužno da neki neznanac ponese Njegov križ.

Na križu Mu je skinuta odjeća i postala je vlasništvo vojnika koji su bacali kocku da bi vidjeli komu će što pripasti (usporedi Psalam 22,18). Raspeće je bilo način pogubljenja bez mnogo krvi. Klinovi kojima je žrtva prikivana na križ (usporedi Ivan 20,24-29) vjerojatno su probijali zglob odmah ispod dlana, kuda ne prolaze glavne krvne žile. (I na hebrejskom i na grčkom riječ "ruka" može se odnositi na šaku i na podlakticu.) Dlanovi sami po sebi ne posjeduju dovoljno čvrstu koštanu strukturu za nošenje težine tijela prigodom raspeća. Središnji živac prolazi sredinom podlaktice i on je bio presječen klinovima, što je izazivalo užasne bolove duž cijele ruke. Disanje je bilo otežano. Da bi udahnule, žrtve raspeća morale su se odgurnuti probodenim stopalima i napeti ruke, što je opet izazivalo nesnosne bolove. Gušenje zbog iscrpljenosti bilo je jedan od uzroka smrti.

Isus je tijekom svojeg raspeća trpio strašno ismijavanje i užasno poniženje. U Evanđelju po Marku javlja se motiv "skrivanja i otkrivanja", prema kojem Isus uglavnom poziva na šutnju o Njegovom identitetu. S obzirom na to, mesijanske titule poput "Gospodin", "Božji Sin" i "Krist" ne pojavljuju se često u ovom izvještaju.

Međutim, to se potpuno mijenja pod križem. Isus se više ne može sakriti. A ironično je što upravo vjerski vođe, rugajući se Isusu, koriste te titule za Njega. Kako su strašno ti ljudi sami sebe osudili!

Posebno se ističe jedna od njihovih podrugljivih izjava. Ona se nalazi u Marku 15,31, gdje oni kažu: "Druge je spasio, a sebe ne može spasiti!" Da bi skrenuli pozornost na Njegovu bespomoćnost na križu, oni naglašavaju da je On doista pomagao drugima (grčki glagol koji je tu upotrijebljen može značiti "spasiti", "iscijeliti", "izbaviti"). Time su ironijom slučaja priznali da je On Spasitelj. Ali ironija tu ne završava jer Isus nije želio spasiti sebe zato što je na križu spašavao druge.

Pročitajte Ivan 1,1-3. Kako možemo u pravom smislu shvatiti što Kristova smrt znači za nas?

OSTAVLJEN OD BOGA

Pročitajte Marko 15,33-41. Koje je Isus riječi izgovorio na križu prema Evanđelju po Marku? Što Kristova smrt znači za sve nas?

.....

Evandjelje po Marku prikazuje križ kao vrlo mračno mjesto u fizičkom i u duhovnom smislu. Tog petka nad Golgotom se spustila natprirodna tama, otprilike od podneva do 15 sati. “Kad dođe šesti sat, nastade tama po svoj zemlji do devetoga sata.” (Marko 15,33) Te Isusove riječi, poznate pod nazivom “vapaj zbog napuštenosti”, izgovorene su na križu dok se On moli, zaziva Boga i pita zašto Ga je ostavio. On tu citira Psalam 22,2. Isti psalam citira se i u Marku 15,24.29 ukazujući da se Pismo ispunilo Isusovom smrću. Čak i unatoč zlim ljudskim urotama, Božja volja se ispunjava. Isusove riječi s križa zabilježene su na aramejskom jeziku, usporedo s prijevodom. “Eloi, Eloi” znači: “Bože moj, Bože moj”. Zato se lako moglo pomisliti da Isus zaziva Iliju (na aramejskom ‘elijah, što znači “Jahve je moj Bog”). Do takvog pogrešnog zaključka došli su neki promatrači. U vezi s ovim odlomkom posebno je dojmjljiva njegova paralela s Isusovim krštenjem, opisanim u Marku 1,9-11.

Krštenje: Marko 1,9-11	Križ: Marko 15,34-39
Ivan krštava Isusa	Isusovo krštenje (uspoređi Marko 10,38)
Ivan (slika Ilije; vidi Marko 9,11-13)	Zazivanje Ilije
Otvoreno Nebo	Razderan zastor
Duh (<i>pneuma</i>)	Isus izdahnu (<i>ekspneô</i>)
Božji glas: “Sin moj — Ljubljeni”	Stotnik kaže: “Sin Božji”

Ove paralele pokazuju da kao što je Isusovo krštenje, opisano u Marku 1, početak Njegove službe prorečene u Danielu 9,24-27, tako je ono što se događa na križu u Marku 15, vrhunac ili cilj Njegove službe, kada On umire kao otkup za mnoge (Marko 10,45). Isusova smrt na križu također ispunjava dio proročanstva iz Daniela 9,24-27. Kidanje zastora u hramu (Marko 15,38) ukazuje na ispunjenje žrtvenog sustava jer se sliku zamijenila stvarnost i otpočela je nova faza povijesti spasenja.

Usprkos zlim urotama ljudskih bića, Božji ciljevi su se ispunili. Kako nam to pomaže da shvatimo da se i pokraj svega što se zbiva oko nas, još uvijek možemo osloniti na Boga znajući da će Njegova dobrota na kraju pobijediti?

POLOŽEN NA POČINAK

Pročitajte Marko 15,42-47. Kakvo je značenje čina Josipa iz Arimateje, posebno kad uzmemo u obzir da nijednog od Isusovih učenika u tom trenutku nije bilo nigdje u blizini?

Nakon svih tih dramatičnih događaja, događaju se neke “prizemnije” stvari. Za početak, mrtve ljude uvijek se mora sahraniti. Ali neke pojedinosti u onome što slijedi u duhovnom su smislu prilično ganutljive, dok su druge u povijesnom smislu iznimno važne.

U ovom odlomku pojavljuje se Josip iz Arimateje, prvi i posljednji put u Evanđelju po Marku. On je bio uvaženi član Velikog vijeća i jedan od onih koje bismo nazvali “urbanom elitom”. Kao bogat i poštovan čovjek, uživao je izvjestan ugled kod namjesnika, čime se objašnjava što se usudio prići Pilatu i zatražiti Isusovo tijelo. Dojmljivo je to što je jedan član Vijeća pokazao takvo zanimanje za Isusovu sahranu. A gdje su u međuvremenu bili Isusovi učenici? Na ovom je mjestu iznimno važna potvrda Isusove smrti kao povijesnog događaja. Marko 15,43 bilježi Josipov zahtjev da preuzme Isusovo tijelo. Pilat se iznenadio kad je čuo da je Isus već mrtav (Marko 15,44), i zato je pozvao stotnika zaduženog za raspeće da to provjeri. Stotnik je potvrdio da je to istina.

To je iznimno važno zbog kasnijih tvrdnji od strane pojedinaca da Isus na križu zapravo i nije umro, već se samo onesvijestio. Svjedočenje stotnika pred rimskim namjesnikom izravno pobija takvu tvrdnju. Rimljani su, uostalom, dobro znali izvršavati smrtnu kaznu.

Josip je donio laneno platno u koje je zavio Isusovo tijelo i položio ga u grob isklesan u stijeni. Taj grob bio je dovoljno velik da se u njega moglo ući (Marko 16,5). Osim Josipa, pisac evanđelja spominje i dvije žene koje su vidjele mjesto ukopa — Mariju iz Magdale i Mariju, Josipovu majku. Njih dvije, zajedno sa Salomom, promatrale su raspeće izdaleka. I sve tri će poći na taj grob u nedjelju ujutro da bi, kako su mislile, dovršile posao oko balzamiranja Isusovog tijela (Marko 16,1).

Zašto se spominju te tri žene? One će biti svjedokinje praznog groba u Marku 16, pa su samim tim i važne svjedokinje Isusovog uskrsnuća.

Kako je ironično što su Isusovi sljedbenici ovdje “nestali u akciji”. dok se kao junak pokazao jedan član Velikog vijeća, istog onog tijela koje je Isusa osudilo. Što možemo učiniti da i mi u kritičnim trenucima ne nestanemo u akciji?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja pod naslovom “U Pilatovoj sudnici”. “Golgota” i “Svršeno je!”. str. 598—635 (u izvorniku 723—764).

“Pilat je želio osloboditi Isusa. Međutim, uvidio je da to ne može učiniti i sačuvati svoj položaj i čast. Radije je izabrao žrtvovati jedan nevini život nego izgubiti svoju svjetovnu moć. Koliko je mnogo onih koji, da bi izbjegli štetu ili patnje, na sličan način žrtvuju načelo. Savjest i dužnost pokazuju na jedan put, a osobna korist na drugi. Način razmišljanja snažno kreće u pogrešnom smjeru, i onaj koji pravi sporazume sa zlom biva odnesen u gustu tamu krivnje.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 612; u izvorniku 738)

“Na Krista kao našu Zamjenu i jamstvo položeno je bezakonje svih nas. On se ubrojio u prijestupnike, da bi nas otkupio od osude Zakona! Krivnja svakog Adamovog potomka opterećivala je Njegovo srce. Božji gnjev prema grijehu i strašni izraz Njegovog nezadovoljstva zbog nepravde, ispunjavali su užasom dušu Njegovog Sina. Cijelog svog života Krist je palom svijetu objavljivao dobre vijesti o Očevoj milosti i ljubavi koja prašta. Često je govorio o spasenju za najveće grešnike. Ali sad, sa strašnim teretom krivnje koji je nosio, nije mogao vidjeti milostivo Očevo lice. Povlačenje Božjeg lica od Spasitelja u ovom trenutku najveće patnje, probolo je Njegovo srce takvom boli koju čovjek nikada ne može u cijelosti razumjeti. Njegova duševna patnja bila je tako velika da je jedva osjećao svoje tjelesne bolove.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 624,625; u izvorniku 753)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Zapazite koliko je teologija zamjene bila važna za Ellen G. White (a i u Bibliji općenito; vidi, na primjer, Izaija 53). Zašto je svaka teologija koja omalovažava središnju ulogu zamjene i Kristove smrti umjesto nas, čime je platio kaznu za naše grijeha, lažna teologija?

2. Tko ili što je “Baraba” u današnjem svijetu, koji se traži umjesto Isusa?

3. Čemu bi nas trebao naučiti izvještaj o Josipu iz Arimateje kad je riječ o tome da ne treba suditi prema vanjskom izgledu?

4. Pročitajte Daniel 9,24-27. Zašto biste trebali znati održati biblijski sat o ovom ulomku svakomu tko to zatraži od vas? Znae li?

Uskrsli Gospodin

“On im rekne: ‘Ne bojte se! Vi tražite razapetog Isusa Nazarećanina. Uskrsnuo je! Nije ovdje. Evo mjesto gdje ga položise.’” (Marko 16,6)

Biblijski tekstovi: Marko 15,42-47; Marko 16; Kološanima 2,10-12; 1. Korinćanima 15,1-8; Daniel 9,24-27; Ivan 20,11-18.

Isusovo raspeće zadalo je smrtni udarac nadi i vjeri Njegovih učenika. Za njih je to bio mračni vikend, kada se nisu samo hvatali u koštac sa smrću svojeg Učitelja, već su strahovali i za vlastiti život (Ivan 20,19).

U Marku 16, posljednjem poglavlju ovog evanđelja, vidjet ćemo što je uslijedilo nakon Isusove smrti.

Prvo, razmotrit ćemo vrijeme Isusovog uskrsnuća i razlog zbog kojeg su žene došle na grob te nedjelje ujutro. Adventisti ponekad zaziru od izvještaja o jutru uskrsnuća zato što je on zloupotrijebljen da bi se potkrijepila svetost nedjelje. Vidjet ćemo da se zapravo možemo radovati toj nedjelji uskrsnuća, usprkos lažnoj teologiji koja je nažalost iz nje proizišla.

Drugo, u ovoj ćemo pouci objasniti prve retke 16. poglavlja, povezujući te riječi s temom koja se provlači kroz cijelo Evanđelje po Marku. Poblize ćemo ih objasniti u odsjecima za ponedjeljak i utorak.

Treće, krajem tjedna, u srijedu i četvrtak, proučit ćemo ostatak 16. poglavlja i upoznati se s misijom koju ono iznosi pred nas. Proučavanje ćemo završiti pozivom čitatelju Evanđelja po Marku da širi Radosnu vijest po cijelom svijetu.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 73—77.

RADOVANJE USKRSNUĆU

Pročitajte Marko 15,42—16,6. Zašto je taj događaj tako bitan za izvještaj o uskrsnuću?

Svi pisci evanđelja slažu se da je Isus umro na dan koji oni nazivaju "Priprava", odnosno "dan uoči subote" (Matej 27,62; Marko 15,42; Luka 23,54; Ivan 19,14.31.42). Većina tumača smatra da se to odnosi na vrijeme od zalaska sunca u četvrtak do zalaska sunca u petak. Isus je umro u petak kasno poslijepodne, a onda je na brzinu sahranjen prije zalaska sunca.

U subotu je Gospodin počivao u grobu, a i svi Njegovi učenici također su mirovali. "A subotu provedoše u miru po zakonu" (Luka 23,56 — Šarić), što bi zapravo bilo prilično čudno da je Isus umanjio, makar u njihovim umovima, obvezu držanja četvrte zapovijedi.

U subotu uvečer žene su kupile miomiris, a u nedjelju ujutro otišle su na grob sa željom da dovrše uobičajeni proces ukopa. Ali, naravno, Isus nije bio tamo!

Već početkom drugog stoljeća kršćani su pridavali određeno značenje činjenici da je Isus uskrsnuo u nedjelju. To je postao temelj shvaćanja o svetosti nedjelje. Međutim, naučava li to Novi zavjet?

Pročitajte Kološanima 2,10-12. Što je prema Novom zavjetu spomen na Isusovo uskrsnuće?

Nijednom se riječju u Bibliji ne nagovještava da je nedjelja postala sveta kao uspomena na uskrsnuće. Taj spomen je krštenje. "Dakle, s njim smo zajedno ukopani po krštenju u smrt da bismo, kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih Očevom slavom, i mi živjeli novim životom." (Rimljanima 6,4)

Bez obzira na lažnu teologiju u vezi s nedjeljnim bogoslužjem, kao adventisti moramo se podjednako radovati Isusovom uskrsnuću tog nedjeljnog jutra. Svojom smrću i uskrsnućem Isus je pobijedio smrt, a zahvaljujući Njegovom uskrsnuću, mi imamo jamstvo vlastitog uskrsnuća.

"Neka bude hvaljen Bog, Otac našega Gospodina Isusa Krista, koji nas po svome velikom milosrđu uskrsnućem Isusa Krista od mrtvih ponovo rodi za živu nadu." (1. Petrova 1,3) Zapazite koliko su Pavao i Petar vjerovali u Isusovo uskrsnuće. Kako i mi možemo imati tu sigurnost?

KAMEN JE BIO ODMAKNUT

Pročitajte Marko 16,1-8; 1. Korinćanima 15,1-8. Što je tim odlomcima zajedničko?

.....

.....

Opis uskrsnuća javlja se u svim evanđeljima. Svaki pisac iznosi taj događaj iz različite perspektive, a svi sadrže osnovne misli koje se javljaju i u 1. Korinćanima 15,1-8.

Četiri misli stalno se ponavljaju — *umro je, pokopan je, uskrsnuo je i viđen je*. U Evanđelju po Marku *smrt* i *ukop* opisani su u 15. poglavlju. A *Njegovo uskrsnuće* i *poslije ukazanje* navodi se u 16. poglavlju, ali s izvjesnim obratom. U Marku 16,7 govori se o sastanku u Galileji gdje se kaže učenicima: *Tamo ćete Ga vidjeti* (vidi Ivan 21).

Nekim je ljudima neshvatljivo što kršćani vjeruju u uskrslog Gospodina. Međutim, dokazi u prilog Njegovom uskrsnuću su čvrsti i u skladu sa zdravim razumom.

Za početak, dovoljno je samo vjerovati u Boga kao Stvoritelja (vidi Postanak 1—2) i uskrsnuće, i čudo postaje razumno. Bog koji je stvorio svemir i život na Zemlji, sasvim sigurno je imao moć uskrisiti Isusa. Božje postojanje ne čini Isusovo uskrsnuće nužnim, već samo razumnim.

Zatim, grob je bio prazan. Čak i povjesničari ateisti prihvaćaju tu činjenicu. Da nije bilo tako, tvrdnja o Njegovom uskrsnuću propala bi od samog početka, jer bi postojanje Njegovog tijela na tom mjestu uništilo svaku glasinu o tome da je uskrsnuo.

Nadalje, objašnjenje da su Njegovi učenici ukrali tijelo nije održivo. Učenici sigurno nisu mogli proći pokraj rimske straže. A čak i da im je to uspjelo i da su uzeli tijelo, zašto nisu bili uhićeni? Odgovor je da su vjerski vođe znali da učenici to nisu učinili.

Također, velik broj ljudi svjedočio je da je vidio uskrslog Krista. Mnogi od njih, uključujući i učenike, u prvom trenutku nisu u to vjerovali. A nekadašnji ogorčeni neprijatelj Pavao tvrdi ne samo da je vidio uskrslog Gospodina, već i da je to iskustvo potpuno promijenilo Njegov život.

I konačno (premda ima i mnogo drugih razloga), kako objasniti uspon kršćanske Crkve, osnovane od ljudi koji su tvrdili da su vidjeli uskrslog Gospodina? Zašto bi ti ljudi bili spremni umrijeti za laž? Njihovo dosljedno svjedočenje neposredno nakon Njegove smrti (Djela 3,15), kao i godinama kasnije (1. Petrova 1,3), silan je dokaz u prilog Njegovog uskrsnuća.

Što biste rekli ako bi vas netko pitao: Koje dokaze imate u prilog Kristovom uskrsnuću?

ŽENE NA GROBU

“Žene koje su stajale kraj Kristovog križa budno su bdjele i čekale da prođe subota. Prvog dana tjedna, vrlo rano, krenule su na grob noseći dragocjene mirise i pomasti za Spasiteljevo tijelo. Nisu pomišljale na Njegovo uskrsnuće iz mrtvih. Sunce njihovog nadanja je zašlo i noć se nastanila u njihovim srcima. Dok su odmicale putom, pričale su o Kristovim djelima milosrđa i Njegovim riječima utjehe. Nisu se sjetile Njegovih riječi: ‘Ali ću vas opet vidjeti.’ (Ivan 16,22)” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 652; u izvorniku 788)

Pročitajte Marko 16,1-8. Što se dogodilo i kako su žene u prvom trenutku reagirale?

.....

.....

Već od početka Markovog evanđelja čitatelj zna da je Isus Mesija. Ali u samom tekstu, prva osoba koja Ga je priznala kao Mesiju a da nije bila opsjednuta demonima, bio je Petar u Marku 8,29. A ni do tog priznanja nije došlo prije nego što smo stigli do polovine knjige!

U cijelom Evanđelju po Marku Isus traži od ljudi da šute o tome tko je On ili o ozdravljenju koje im je donio. U Marku 1,44 On kaže gubavcu da nikomu ne govori o svojem izlječenju. U Marku 5,43, napominje Jairu i njegovoj ženi da nikomu ne govore o uskrsnuću njihove kćeri. U Marku 7,36 upozorava skupinu ljudi da ne govore drugima o tome kako je iscijelio gluhoonijemog čovjeka. A onda zapovijeda svojim učenicima da ne govore narodu da je On Mesija (Marko 8,30; vidi također Marko 9,9). Bez sumnje, glavni razlog zbog kojeg je Isus tražio od njih da šute, bio je da osigura sebi dovoljno vremena da završi svoje poslanje u skladu s vremenskim proročanstvom iz Daniela 9,24-27.

A sada, u ovom prizoru, čak i nakon što im je rečeno da je Isus uskrsnuo, ove žene, preplašene i zaprepaštene, pobjegle su i bar u prvom trenutku ni one nisu govorile o tome što se dogodilo.

Ta šutnja, međutim, nije dugo trajala. U trenutku kad stižemo do kraja Markovog evanđelja, što čitamo umjesto toga? “A oni odoše i počеше propovijedati svuda. Gospodin je s njima djelovao i potvrđivao Riječ čudesima što su je pratila.” (Marko 16,20)

Dakle, šutnja o Isusu, o tome tko je On i što je učinio, biva prekinuta i knjiga završava tako što učenici propovijedaju “svuda”.

Zašto mi ne smijemo šutjeti o Isusu i o onome i što je On učinio? Komu možete danas govoriti o Isusu i planu spasenja?

POJAVLJIVANJE PRED MARIJOM I DRUGIMA

Pročitajte Marko 16,9-20. Što ovi redci dodaju događaju o uskrsnuću?

.....

.....

Skoro cijeli ulomak u Marku 16,9-20 ima paralele u drugim odlomcima Novog zavjeta — Marija Magdalena na grobu vidi Isusa (Matej 28,1.9-10; Ivan 20,11-18; usporedi Luka 8,2); dvojica učenika vide Ga u selu (Luka 24,13-35); jedanaestorica učenika dobivaju Veliki nalog (Matej 28,16-20; Luka 24,36-49; Ivan 20,19-23).

Prva osoba koja je vidjela Isusa živog bila je Marija Magdalena (Ivan 20,11-18). I druge žene su Ga također vidjele (Matej 28,8-10). Vrlo je značajna činjenica što su Ga prvo vidjele žene. S obzirom na to da se žene u antičkom svijetu nisu smatrale pouzdanim svjedocima, kad bi priča bila izmišljena, mnogo je vjerojatnije da bi kao prvi svjedoci bili navedeni muškarci. Ali nisu bili u pitanju muškarci, niti netko od Dvanaestorice, već jedna žena. Ona javlja radosnu vijest učenicima, ali oni, što nije nikakvo čudo, ne vjeruju njezinom svjedočanstvu prije svega zato što je zvučalo nestvarno, ali, nažalost, i zato što ga je iznijela žena. Branitelji događaja o Isusovom uskrslog Isusa — kao silan dokaz u prilog istinitosti tog događaja.

Što u Marku 16,14 ne bi imalo smisla da je taj događaj izmišljen?

.....

.....

Da su oni izmislili ovaj događaj, zašto bi sebe prikazali u tako lošem svjetlu? Isus ih je morao ukoriti zbog njihove "okorjelosti srca". Od trenutka Isusovog uhićenja pa sve do Njegovog ukazivanja nakon uskrsnuća, evanđeoski izvještaji prikazuju Njegove sljedbenike u vrlo negativnom svjetlu — kako su se razbježali, odrekli Ga se, nisu vjerovali i tako redom. To ne bi imalo smisla da je taj događaj izmišljen.

Nasuprot tomu, njihovo kasnije odvažno i nepokolebljivo objavljivanje uskrslog Krista i nade koju ono pruža svima, moćan je dokaz u prilog istinitosti njihovih tvrdnji.

Kako se možemo sačuvati da ne upadnemo u duhovnu zamku sumnje i nevjerovanja? Zašto se moramo svakodnevno povezivati s uskrslim Kristom?

IDITE PO SVEM SVIJETU

Pročitajte Marko 16,14-20. Što je Isus rekao svojim učenicima kad se pojavio pred njima i što te riječi znače nama danas?

Prve riječi koje Isus upućuje svojim učenicima zabilježene su samo u neizravnom govoru u Marku 16,14. On ih ukorava zbog njihovog nevjerovanja i okorjelosti srca. Dakle, to pitanje nevjerovanja nije samo današnji problem. Kao što smo već vidjeli, i prvi Isusovi učenici borili su se s nevjerovanjem (Matej 28,17; Ivan 20,24-29), a oni su bili s Isusom u tijelu i uvijek iznova gledali čuda.

Ali On im je, služeći se različitim dokazima, pokazao stvarnost svojeg uskrsnuća. Tada je njihovo svjedočanstvo, udruženo s dokazima ukoliko iznesenim u odsjeku od ponedjeljka, položilo čvrst temelj vjere.

Tada Isus šalje svoje učenike da navijeste Evanđelje svijetu. Njegov nalog je sveobuhvatan. Oni trebaju ići po cijelom svijetu i objavljivati Evanđelje svakom stvorenom. A onda im objašnjava da će ishod njihovog rada nekima donijeti blagostanje, a nekima jad — vjernici će biti spašeni, a nevjernici osuđeni.

Isus također opisuje znakove koji će pratiti rad Njegovih učenika — istjerivat će demone, govoriti novim jezicima, liječiti bolesne i bit će zaštićeni od zla. Neki su pogrešno protumačili riječi u Marku 16,18 kao potvrdu da kršćani trebaju pokazivati svoju vjeru uzimanjem u ruke zmija otrovnica. Međutim, Isusove riječi ne znače dopuštenje za tako drske postupke. Isus ovdje govori o zaštiti pojedinaca uključenih u misiju, kao što je bila Pavlova služba za druge, što vidimo u Djelima 28,3-6. Naravno, Biblija ne tvrdi da će učenici uvijek biti zaštićeni od zla. Katkad Bog vidi da je prikladno učiniti čudo kako bi unaprijedio djelo Evanđelja. Ali kršćani katkad stradaju zbog svojeg svjedočanstva. U takvim okolnostima njihovo strpljivo podnošenje pruža nevjernicima još jedan znak o sili vjere. A onda, pošto je završio svoje djelo ovdje, "Gospodin Isus bi uznesen na nebo i sjede Bogu s desne strane" (Marko 16,19). Isus je uzašao i sjeo Bogu s desne strane na položaj vrhovne vlasti jer je porazio sve sile zla.

Zapazite posljednji redak. Premda su išli "svuda" propovijedajući Evanđelje, oni nisu išli sami. "Gospodin je s njima djelovao i potvrđivao Riječ čudesima što su je pratila." (Marko 16,20) On je bio s njima u ono vrijeme, a obećao je da će biti i s nama u ovo vrijeme dok nastavljam o djelo koje su oni započeli.

Koju utjehu nalazimo u tom obećanju iz Mateja 28,20 dok i sami objavljujemo Evanđelje "svuda"?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

U knjizi Ellen G. White *Isusov život* pročitajte poglavlja “Uskrsnuo je kako je rekao”. str. 646—651 (u izvorniku 779—787), i “Idite i učinite sve narode učenicima mojim”. str. 675—685 (u izvorniku 818—828).

“Krist je za vjernika uskrsnuće i život. U našem Spasitelju je obnovljen život koji je izgubljen zbog grijeha; On u sebi ima život da oživi onoga koga hoće. Njemu je podareno pravo da daruje besmrtnost. Život koji je u ljudskoj naravi položio, On ponovno uzima i daje ga ljudskom rodu. ‘Ja sam došao’, rekao je On, ‘da imaju život i da ga imaju u izobilju. ... A tko pije od vode koju ću mu ja dati, sigurno neće nikad ožednjati. Štoviše, voda koju ću mu dati postat će u njemu izvorom one vode što struji u život vječni. ... Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.’ (Ivan 10,10; 4,14; 6,54) Za vjernika smrt ne znači puno. Krist govori o njoj kao da ima malu važnost. ‘Ako tko drži riječ moju, sigurno neće nigda vidjeti smrti ... neće nigda okusiti smrti.’ Za kršćanina smrt je samo san, trenutak tišine i tame. Život je skriven s Kristom u Bogu i ‘kad se pojavi Krist, život vaš, tada ćete se i vi s njim pojaviti zaodjenuti slavom’ (Ivan 8,51.52; Kološanima 3,4).” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 651; u izvorniku 786,787)

Čak i povjesničari ateisti, koji ne mogu prihvatiti stvarnost uskrsnuća, priznaju ne samo da je Isus bio ubijen, već i da su nakon Njegove smrti mnogi tvrdili da su vidjeli uskrslog Krista i da su kao ishod osnovali jezgru kršćanske Crkve. U pokušaju da objasne te tvrdnje, neki kažu da je Isus imao brata blizanca, ili da su prvi učenici halucinirali misleći da vide Isusa. Drugi kažu da Isus zapravo i nije umro, već da se samo onesvijestio i da se poslije povratio. Ima i onih koji tvrde da su došli vanzemaljci i uzeli Njegovo tijelo. Opširnije o ovim argumentima i njihovoj neosnovanosti pogledajte: Clifford Goldstein, *Risen: Finding Hope in the Empty Tomb* (Pacific Press, 2021.).

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Zašto bi učenici lagali o Isusovom uskrsnuću? Na osnovi svega što znamo, oni nisu naišli ni na što drugo osim na mržnju, otuđenje i progonstvo zbog svoje vjere. Što su mogli dobiti izmišljanjem takvog događaja?

2. Koji je dokaz Isusovog uskrsnuća za vas najuvjerljiviji? Izneseite svoja razmišljanja u razredu.

3. Razmišljajte više o velikoj nadi koju nam Isusovo uskrsnuće nudi. Pročitajte cijelo 15. poglavlje 1. poslanice Korinćanima. Koliku važnost Pavao pridaje Isusovom uskrsnuću?

JUTARNJI REDCI — SRPANJ 2024.

Svakidašnji kršćanski život

1	P Psalam 50,10	Bog je vlasnik
2	U Djela 5,1	Kako novac utječe na vas?
3	S Luka 12,34	Odgajanje u upravljanju
4	Č Rimljanima 13,8	Izbjegavajte dugove
5	P Matej 19,21	Sjetite se siromašnih
6	S 1. Korinćanima 4,2	Sjeti se Boga u svojoj oporuci
7	N Rimljanima 12,6	Upravitelji Božje milosti
8	P Psalam 24,3,4	Najveća potreba svijeta
9	U Psalam 46,11	Bog govori
10	S Rimljanima 12,10	Pomozite jedni drugima rasti
11	Č Matej 16,26	Birajte mudro
12	P 2. Timoteju 4,2	Dokažite se
13	S Rimljanima 8,14	Božji ideal
14	N Otkrivenje 7,9	Stupanje u Kristovu vojsku
15	P Rimljanima 8,1	Izgradnja karaktera
16	U Daniel 2,22	Pouke iz uspona i pada narodâ
17	S Izreke 9,10	Stjecanje znanja o Bogu
18	Č Izreke 3,1.2	Um i tijelo
19	P 1. Solunjanima 5,15	Naš je utjecaj vrlo bitan
20	S Job 28,18	Moć razmišljanja i djelovanja
21	N 1. Korinćanima 6,20	Moć umjerenosti
22	P Luka 1,15	Primjer Ivana Krstitelja
23	U Efežanima 5,8	Roditeljska posvećenost
24	S 1. Korinćanima 10,31	Apetitu se ne može vjerovati
25	Č 3. Ivanova 2	Budite dosljedni
26	P Izreke 3,7.8	Ne dirajte, ne kušajte
27	S Izreke 23,21.22	Put u pijanstvo
28	N 2. Korinćanima 6,3	Uvredljivo za druge
29	P Psalam 86,5	Opasne teorije
30	U Izreke 14,27	Učinci zahvalnosti i proslavljanja
31	S 2. Korinćanima 1,9	Opasnost od samopouzdanja

JUTARNJI REDCI — KOLOVOZ 2024.

Ujedinjena Crkva

1	Č Efežanima 5,25	Božji odabranik
2	P 1. Timoteju 3,15	Božja utvrda
3	S Otkrivenje 14,12	Jedinstvo vjere
4	N Djela 9,6	Kanal svjetla
5	P Djela 6,3	Radite zajedno
6	U Djela 2,47	Primjer jedinstva Crkve
7	S Djela 6,7	Crkveni red
8	Č Luka 10,10	Zadaća Crkve
9	P Djela 1,8	Snaga Crkve
10	S Ivan 15,10	Ostanite u Kristu
11	N Ivan 3,30	Oslobođeni svojeg "ja"
12	P Ivan 3,30	Samopožrtvovnost u Crkvi
13	U Jeremija 31,33	Bog vodi svoj narod
14	S Efežanima 4,1.3	Utjecaj savršenog sklada
15	Č 1. Timoteju 4,6	Dužnost Crkve
16	P 1. Korinćanima 6,1	Suočavanje s nesporazumima
17	S Jeremija 31,34	Jeremija 31,34
18	N 1. Korinćanima 12,25	Djelujte ujedinjeno
19	P Matej 5,24	Crkva treba slijediti Spasiteljevo pravilo
20	U Matej 13,47	Mreža Evandjelja
21	S 2. Ivanova 5	Kristova ljubav u Crkvi
22	Č 1. Korinćanima 8,2	Crkva nije mišljenje jednog čovjeka
23	P Djela 2,44	Božji duh i jedinstvo u Crkvi
24	S Psalam 133,1	Jedinstvo rađa snagu
25	N 2. Korinćanima 12,7	Opasnost od samopouzdanja
26	P 2. Timoteju 3,1	Upozorenja Crkvi
27	U Matej 5,14	Grad na gori
28	S 2. Petrova 3,11.12	Crkva može ubrzati Isusov povratak
29	Č Otkrivenje 13,12	Olujna budućnost
30	P Otkrivenje 7,13	Haljine za Ostatak
31	S 2. Petrova 3,14	Napredak ujedinjene Crkve

JUTARNJI REDCI — RUJAN 2024.

Božja obitelj

1	N Postanak 2,15	Početak doma
2	P Titu 2,12	Djelić Neba na Zemlji
3	U Postanak 2,24	Obiteljski krug
4	S Psalam 16,11	Istinska radost
5	Č 1. Solunjanima 2,12	Uloga kršćanskog doma
6	P Matej 5,16	Svjetlo u susjedstvu
7	S Efežanima 3,14.15	Članovi kraljevske obitelji
8	N Efežanima 6,1	Roditelji, dajte pravi primjer
9	P 1. Petrova 3,1	Učinite kršćanstvo privlačnim
10	U Izreke 31,10	Razmislite dvaput prije vjenčanja
11	S Psalam, 34,12	Kakvi roditelji, takva djeca
12	Č Izreke 31,28	Majka
13	P Efežanima 6,4	Otac
14	S Daniel 1,8	Obitelj i odlučujuće bitke
15	N Izreke 22,6	Roditelji, sve ovisi o vama
16	P Postanak 35,2	Što je obiteljska vjera?
17	U 2. Timoteju 1,5	Dom, osnova za buduće misionare
18	S Hebrejima 13,2	Domovi u kojima borave anđeli
19	Č Matej 5,44	Prava ljubav je sveto načelo
20	P 1. Ivanova 3,18	Moć ljubavi
21	S Izlazak 20,12	Poštovanje roditelja
22	N Matej 25,35	Zadaća doma
23	P Izaija 41,6	Suosjećajna ruka
24	U Izaija 48,10	Ugladenost u domu
25	S Filipljanima 4,6	Obiteljsko bogoslužje
26	Č Propovjednik 5,18	Rekreacija u obitelji
27	P 2. Korinćanima 5,20	Poziv na spasenje
28	S Ivan 1,45	Predstavite Isusa bližnjima
30	N 1. Petrova 1,15	Isusov utjecaj u domu
31	P Rimljanima 2,13	Jedina zaštita doma

VEČERNJE BOGOSLUŽJE U OBITELJI

SRPANJ

1. Psalam 3.
2. Psalam 4.
3. Psalam 5.
4. Psalam 6.
5. Psalam 7.
6. Psalam 8.

7. Psalam 9.
8. Psalam 10.
9. Psalam 11.
10. Psalam 12.
11. Psalam 13.
12. Psalam 14.
13. Psalam 15.

14. Psalam 16.
15. Psalam 17.
16. Psalam 18,1-25.
17. Psalam 18,26-50.
18. Psalam 19.
19. Psalam 20.
20. Psalam 21.

21. Psalam 22,1-16.
22. Psalam 22,17-31.
23. Psalam 23.
24. Psalam 24.
25. Psalam 25.
26. Psalam 26.
27. Psalam 27.

28. Psalam 28.
29. Psalam 29.
30. Psalam 30.
31. Psalam 31.

KOLOVOZ

1. Psalam 32.
2. Psalam 33.
3. Psalam 34.

4. Psalam 35,1-12.
5. Psalam 35,13-28.
6. Psalam 36.
7. Psalam 37,1-19.
8. Psalam 37,20-40.
9. Psalam 38.
10. Psalam 39.

11. Psalam 40.
12. Psalam 41.
13. Psalam 42.
14. Psalam 43.
15. Psalam 44,1-12.
16. Psalam 44,13-27.
17. Psalam 45.

18. Psalam 46.
19. Psalam 47.
20. Psalam 48.
21. Psalam 49.
22. Psalam 50.
23. Psalam 51.
24. Psalam 52.

25. Psalam 53.
26. Psalam 54.
27. Psalam 55.
28. Psalam 56.
29. Psalam 57.
30. Psalam 58.
31. Psalam 59.

RUJAN

1. Psalam 60.
2. Psalam 61.
3. Psalam 62.
4. Psalam 63.
5. Psalam 64.
6. Psalam 65.
7. Psalam 66.

8. Psalam 67.
9. Psalam 68,1-19.
10. Psalam 68,20-36.
11. Psalam 69,1-13.
12. Psalam 69,14-37.
13. Psalam 70.
14. Psalam 71,1-13.

15. Psalam 71,14-24.
16. Psalam 72.
17. Psalam 73,1-17.
18. Psalam 73,18-28.
19. Psalam 74.
20. Psalam 75.
21. Psalam 76.

22. Psalam 77.
23. Psalam 78,1-20.
24. Psalam 78,21-55.
25. Psalam 78,56-72.
26. Psalam 79.
27. Psalam 80.
28. Psalam 81.

29. Psalam 82.
30. Psalam 83.

ČITANJE BIBLIJE REDOM

SRPANJ

1. Psalam 102-104
2. Psalam 105-107
3. Psalam 108-111
4. Psalam 112-114
5. Psalam 115-118
6. Psalam 119-120

7. Psalam 121-123
8. Psalam 124-126
9. Psalam 127-133
10. Psalam 134-137
11. Psalam 138-141
12. Psalam 142-146
13. Psalam 147-150

14. Izreke 1-3
15. Izreke 4-6
16. Izreke 7-10
17. Izreke 11-13
18. Izreke 14-16
19. Izreke 17-20
20. Izreke 21-24

21. Izreke 25-27
22. Izreke 28-31
23. Propovjednik 1-5
24. Propovjednik 6-9
25. Propovjednik 10-12
26. Pjesma 1-4
27. Pjesma 5-8

28. Izaija 1-4
29. Izaija 5-7
30. Izaija 8-10
31. Izaija 11-13

KOLOVOZ

1. Izaija 14-16
2. Izaija 17-21
3. Izaija 22-25

4. Izaija 26-28
5. Izaija 29-31
6. Izaija 32-34
7. Izaija 35-37
8. Izaija 38-40
9. Izaija 41-44
10. Izaija 45-47

11. Izaija 48-50
12. Izaija 51-54
13. Izaija 55-57
14. Izaija 58-60
15. Izaija 61-63
16. Izaija 64-66
17. Jeremija 1-4

18. Jeremija 5-7
19. Jeremija 8-10
20. Jeremija 11-14
21. Jeremija 15-17
22. Jeremija 18-20
23. Jeremija 21-24
24. Jeremija 25-27

25. Jeremija 28-30
26. Jeremija 31-33
27. Jeremija 34-37
28. Jeremija 38-40
29. Jeremija 41-43
30. Jeremija 44-46
31. Jeremija 47-49

RUJAN

1. Jeremija 50-52
2. Tužaljke 1-3
3. Tužaljke 4-5
4. Ezekiel 1-3
5. Ezekiel 4-6
6. Ezekiel 7-10
7. Ezekiel 11-13

8. Ezekiel 14-16
9. Ezekiel 17-19
10. Ezekiel 20-22
11. Ezekiel 23-25
12. Ezekiel 26-28
13. Ezekiel 29-32
14. Ezekiel 33-35

15. Ezekiel 36-38
16. Ezekiel 39-42
17. Ezekiel 43-45
18. Ezekiel 46-48
19. Daniel 1-4
20. Daniel 5-9
21. Daniel 10-12

22. Hošea 1-3
23. Hošea 4-6
24. Hošea 7-11
25. Hošea 12-14
26. Joel 1-3
27. Amos 1-3
28. Amos 4-6

29. Amos 7-9
30. Obadija i Jona

ČITANJE BIBLIJE REDOM — JEDNO POGLAVLJE DNEVNO

SRPANJ

1. Jona 4
2. Mihej 1
3. Mihej 2
4. Mihej 3
5. Mihej 4
6. Mihej 5

7. Mihej 6
8. Mihej 7
9. Nahum 1
10. Nahum 2
11. Nahum 3
12. Habakuk 1
13. Habakuk 2

14. Habakuk 3
15. Sefanija 1
16. Sefanija 2
17. Sefanija 3
18. Sefanija 1
19. Sefanija 2
20. Zaharija 1

21. Zaharija 2
22. Zaharija 3
23. Zaharija 4
24. Zaharija 5
25. Zaharija 6
26. Zaharija 7
27. Zaharija 8

28. Zaharija 9
29. Zaharija 10
30. Zaharija 11
31. Zaharija 12

KOLOVOZ

1. Zaharija 13
2. Zaharija 14
3. Malahija 1

4. Malahija 2
5. Malahija 3
6. Malahija 4
7. Matej 1
8. Matej 2
9. Matej 3
10. Matej 4

11. Matej 5
12. Matej 6
13. Matej 7
14. Matej 8
15. Matej 9
16. Matej 10
17. Matej 11

18. Matej 12
19. Matej 13
20. Matej 14
21. Matej 15
22. Matej 16
23. Matej 17
24. Matej 18

25. Matej 19
26. Matej 20
27. Matej 21
28. Matej 22
29. Matej 23
30. Matej 24
31. Matej 25

RUJAN

1. Matej 26
2. Matej 27
3. Matej 28
4. Marko 1
5. Marko 2
6. Marko 3
7. Marko 4

8. Marko 5
9. Marko 6
10. Marko 7
11. Marko 8
12. Marko 9
13. Marko 10
14. Marko 11

15. Marko 12
16. Marko 13
17. Marko 14
18. Marko 15
19. Marko 16
20. Luka 1
21. Luka 2

22. Luka 3
23. Luka 4
24. Luka 5
25. Luka 6
26. Luka 7
27. Luka 8
28. Luka 9

29. Luka 10
30. Luka 11

POČECI SUBOTA U SRPNJU, KOLOVOZU I RUJNU 2024.

MJESTO	SRPANJ				KOLOVOZ					RUJAN			
	5.7.	12.7.	19.7.	26.7.	2.8.	9.8.	16.8.	23.8.	30.8.	6.9.	13.9.	20.9.	27.9.
Beli Manastir	20.38	20.34	20.29	20.22	20.14	20.04	19.53	19.41	19.28	19.16	19.03	18.49	18.36
Biograd	20.43	20.40	20.35	20.28	20.20	20.11	20.01	19.50	19.38	19.27	19.14	19.01	18.49
Bjelovar	20.46	20.42	20.36	20.29	20.21	20.11	20.01	19.49	19.36	19.24	19.10	18.57	18.43
Borovo	20.36	20.32	20.27	20.20	20.12	20.02	19.52	19.40	19.27	19.16	19.02	18.49	18.35
Brač	20.37	20.34	20.29	20.23	20.15	20.06	19.56	19.45	19.33	19.22	19.10	18.57	18.44
Cres	20.50	20.47	20.42	20.35	20.28	20.18	20.07	19.56	19.44	19.32	19.19	19.06	18.53
Crikvenica	20.52	20.49	20.43	20.36	20.28	20.19	20.08	19.56	19.44	19.32	19.19	19.05	18.52
Čakovec	20.49	20.45	20.40	20.32	20.24	20.14	20.03	19.50	19.38	19.26	19.12	18.58	18.44
Dalj	20.36	20.32	20.27	20.20	20.12	20.02	19.52	19.40	19.27	19.16	19.02	18.49	18.35
Daruvar	20.42	20.38	20.33	20.26	20.18	20.08	19.58	19.46	19.33	19.21	19.08	18.55	18.41
Delnice	20.52	20.49	20.43	20.36	20.28	20.19	20.08	19.56	19.44	19.32	19.19	19.05	18.52
Dubrovnik	20.28	20.25	20.20	20.14	20.07	19.58	19.48	19.37	19.26	19.14	19.02	18.50	18.38
Dugi Otok	20.46	20.42	20.37	20.31	20.23	20.14	20.03	19.52	19.40	19.28	19.16	19.02	18.50
Djakovo	20.37	20.34	20.28	20.21	20.13	20.04	19.53	19.41	19.28	19.17	19.04	18.50	18.37
Garešnica	20.44	20.41	20.35	20.28	20.20	20.11	19.59	19.48	19.35	19.23	19.10	18.56	18.43
Gospić	20.46	20.43	20.37	20.31	20.23	20.13	20.03	19.52	19.40	19.28	19.15	19.02	18.49
Grubišno Polje	20.42	20.38	20.33	20.26	20.18	20.08	19.58	19.46	19.33	19.21	19.08	18.55	18.41
Hvar	20.37	20.34	20.29	20.23	20.16	20.07	19.56	19.45	19.34	19.22	19.10	18.58	18.44
Ilok	20.33	20.29	20.24	20.17	20.09	19.59	19.49	19.37	19.25	19.13	18.59	18.46	18.32
Karlovac	20.49	20.46	20.40	20.33	20.25	20.16	20.04	19.53	19.40	19.28	19.15	19.02	18.48
Knin	20.41	20.38	20.32	20.26	20.18	20.09	19.58	19.47	19.35	19.23	19.11	18.58	18.45
Koprivnica	20.47	20.44	20.38	20.31	20.23	20.13	20.01	19.49	19.37	19.25	19.11	18.57	18.43
Korčula	20.32	20.29	20.24	20.18	20.11	20.02	19.52	19.41	19.30	19.19	19.07	18.54	18.41
Kornat	20.43	20.40	20.35	20.28	20.21	20.11	20.01	19.50	19.38	19.27	19.14	19.02	18.49
Krapina	20.52	20.47	20.42	20.35	20.26	20.17	20.05	19.53	19.41	19.28	19.15	19.01	18.47
Križevci	20.48	20.44	20.38	20.31	20.23	20.13	20.02	19.50	19.37	19.25	19.11	18.58	18.44
Krk	20.52	20.49	20.43	20.36	20.28	20.19	20.08	19.56	19.44	19.32	19.19	19.05	18.52
Kutina	20.44	20.41	20.35	20.28	20.20	20.11	20.00	19.48	19.35	19.24	19.10	18.57	18.44
Lastovo	20.34	20.31	20.26	20.20	20.13	20.04	19.54	19.43	19.32	19.21	19.08	18.56	18.44
Lipik	20.42	20.38	20.33	20.26	20.18	20.08	19.58	19.46	19.33	19.21	19.08	18.55	18.41
Lošinj	20.50	20.46	20.41	20.34	20.26	20.17	20.07	19.55	19.43	19.32	19.19	19.05	18.52
Makarska	20.35	20.31	20.26	20.20	20.13	20.04	19.53	19.43	19.31	19.20	19.07	18.55	18.41
Maruševac	20.49	20.46	20.40	20.32	20.25	20.14	20.03	19.51	19.38	19.26	19.13	18.59	18.45
Metković	20.32	20.29	20.25	20.18	20.11	20.02	19.52	19.41	19.29	19.18	19.05	18.53	18.40

POČECI SUBOTA U SRPNJU, KOLOVOZU I RUJNU 2024.

MJESTO	SRPANJ				KOLOVOZ					RUJAN			
	5.7.	12.7.	19.7.	26.7.	2.8.	9.8.	16.8.	23.8.	30.8.	6.9.	13.9.	20.9.	27.9.
Mijet	20.31	20.28	20.23	20.17	20.10	20.01	19.51	19.40	19.29	19.17	19.05	18.53	18.41
Našice	20.38	20.35	20.29	20.22	20.14	20.04	19.53	19.42	19.29	19.17	19.04	18.50	18.37
Nova Gradiška	20.41	20.37	20.32	20.25	20.17	20.07	19.56	19.45	19.32	19.20	19.07	18.54	18.41
Novska	20.44	20.40	20.35	20.28	20.20	20.10	19.59	19.47	19.35	19.23	19.10	18.56	18.43
Opatija	20.53	20.50	20.44	20.37	20.29	20.20	20.09	19.57	19.44	19.33	19.20	19.06	18.53
Osijek	20.37	20.34	20.28	20.21	20.13	20.03	19.52	19.40	19.28	19.16	19.03	18.49	18.36
Otočac	20.47	20.43	20.38	20.31	20.24	20.14	20.04	19.52	19.40	19.28	19.16	19.02	18.49
Pag	20.46	20.43	20.38	20.31	20.23	20.14	20.04	19.52	19.40	19.28	19.16	19.02	18.49
Pakrac	20.42	20.38	20.33	20.26	20.18	20.08	19.57	19.46	19.33	19.21	19.08	18.55	18.41
Pelješac	20.31	20.28	20.23	20.17	20.10	20.01	19.51	19.40	19.29	19.18	19.06	18.53	18.41
Petrinja	20.46	20.42	20.37	20.29	20.22	20.12	20.01	19.49	19.37	19.25	19.11	18.58	18.45
Ploče	20.33	20.30	20.25	20.19	20.11	20.02	19.52	19.41	19.29	19.19	19.06	18.53	18.41
Poreč	20.56	20.53	20.47	20.40	20.32	20.23	20.12	20.00	19.48	19.36	19.23	19.10	18.56
Požega	20.40	20.37	20.31	20.25	20.17	20.07	19.56	19.44	19.32	19.20	19.07	18.53	18.40
Pula	20.53	20.50	20.45	20.38	20.30	20.21	20.10	19.59	19.46	19.35	19.22	19.08	18.56
Rab	20.50	20.46	20.41	20.34	20.26	20.17	20.07	19.55	19.43	19.31	19.18	19.05	18.52
Rijeka	20.53	20.49	20.44	20.37	20.29	20.19	20.08	19.57	19.44	19.32	19.19	19.06	18.52
Rovinj	20.56	20.52	20.47	20.40	20.32	20.23	20.12	20.00	19.47	19.36	19.23	19.09	18.56
Sinj	20.38	20.35	20.29	20.23	20.16	20.07	19.56	19.46	19.34	19.22	19.10	18.57	18.44
Sisak	20.46	20.42	20.37	20.29	20.22	20.12	20.01	19.49	19.37	19.25	19.11	18.58	18.44
Slatina	20.41	20.38	20.32	20.25	20.17	20.07	19.56	19.44	19.32	19.20	19.07	18.53	18.40
Slavonski Brod	20.38	20.34	20.29	20.22	20.14	20.04	19.53	19.41	19.29	19.17	19.04	18.51	18.37
Slunj	20.48	20.44	20.39	20.32	20.25	20.15	20.04	19.52	19.40	19.28	19.15	19.01	18.48
Split	20.38	20.35	20.30	20.23	20.16	20.07	19.56	19.46	19.34	19.23	19.10	18.58	18.44
Šibenik	20.42	20.39	20.34	20.28	20.20	20.11	20.01	19.50	19.38	19.26	19.14	19.01	18.49
Varaždin	20.49	20.46	20.40	20.32	20.24	20.14	20.03	19.51	19.38	19.26	19.12	18.58	18.44
Vinkovci	20.36	20.32	20.27	20.20	20.12	20.02	19.52	19.40	19.28	19.16	19.02	18.49	18.35
Virovitica	20.42	20.38	20.33	20.26	20.18	20.08	19.58	19.46	19.33	19.21	19.08	18.54	18.40
Vis	20.38	20.35	20.30	20.23	20.16	20.07	19.57	19.46	19.34	19.23	19.11	18.58	18.46
Vukovar	20.35	20.32	20.27	20.20	20.12	20.02	19.51	19.40	19.27	19.15	19.02	18.49	18.35
Zadar	20.45	20.42	20.37	20.30	20.22	20.13	20.02	19.52	19.40	19.28	19.15	19.02	18.49
Zagreb	20.49	20.45	20.40	20.32	20.25	20.15	20.04	19.52	19.40	19.28	19.14	19.01	18.47
Županja	20.36	20.32	20.27	20.20	20.12	20.02	19.52	19.40	19.28	19.16	19.02	18.49	18.36

(Vremena u ovoj tablici navedena su po ljetnom računanju.)

Posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“Dio je Božjeg plana da nam kao odgovor na molitvu vjere dade ono što nam ne bi dao da Ga nismo molili.” (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 415) “Razvijajte naviku da razgovarate sa Spasiteljem. ... Neka se vaše srce uvijek diže u tihoj molitvi za pomoć, za svjetlost, za snagu, za mudrost. Neka svaki vaš dah bude molitva.” (Ellen G. White, *Služba liječenja*, str. 328)

Interamerička divizija

Države	Člance	Skupinae	Vrijemika	Srazovnjika
Državlja	1	0	140	0
Atlatltekokaripjika	85	5	33.130	516.000
Belice	102	36	48.714	431.000
Karipjska	696	93	248.516	3.873.000
Centralnoamerička	295	158	89.061	47.847.452
Čijupskomekšička	1.433	1.837	278.276	6.383.667
Kubanska	348	152	38.303	11.175.000
Dominikanska	949	518	339.165	10.594.000
Nicaragvanska	39	5	10.119	282.000
Ekvadorska	572	178	181.789	13.100.260
El Salvadorška	908	195	193.002	6.526.000
Francuska govornjanska	151	22	30.183	1.074.000
Gvatemalska	1.094	259	200.227	18.441.000
Haitińska	686	558	488.581	11.541.000
Honduraska	476	230	79.174	9.444.000
Interocenoamerička	1.846	1.428	209.912	22.111.301
Jamačanska	699	32	329.718	2.816.000
Spevratkolombijska	1.039	537	136.319	23.072.374
Spevratmekšička	726	348	135.804	45.668.962
Parinaska	391	236	97.309	4.375.000
Portorikanska	312	8	33.412	2.828.000
Južnocentralnoamerička	546	319	75.416	11.822.000
Južnokolumbijska	774	232	159.517	27.869.626
Jugoslavobraziljska	613	609	85.544	6.748.608
Zapadnoamerička	683	286	172.983	15.965.731
Ukupno	15.194	8.408	3.694.454	304.506.000

Misijjski projekti

1. Središće utjecaja za više društvene slojeve, Xalapa, Meksiko
2. Središće utjecaja za više društvene slojeve, Oaxaca, Meksiko
3. Središće utjecaja za zornematnu djecu, Limon, Kostarika
4. Središće utjecaja za zanimatnu djecu, Buenaventura, Kolumbija
5. Središće utjecaja za zanimatnu djecu, Puerto Tejada, Kolumbija
6. Osnovna škola Eberstzer, Roseau, Dominika

Paragvaj

Brazil

Francuska
Gvajana
Gvajana
Surinam

Trinidad
& Tobago

Dominikanska
Republika

Portoriko

Haiti

Jamajka

Bahami

Kuba

Gvatemala

Honduras

Nicaragva

Kostarika

Panama

Ekvador

Venezuela

Kolumbija

Peru

Meksiko